

Αυτοτελή δημοσιεύματα (βιβλία & φιλολογικές επιμέλειες εκδόσεων)

1. Ε. Μουτσόπουλος, Α. Γλυκοφρύδη-Λεοντοίνη, Γ. Ανδρειωμένος, Θ. Αναστασοπούλου-Καπογιάννη, Π. Ζούνη, *Πέτρου Βράιλα-Αρμένη, Φιλοσοφικά Έργα*. Τόμος 6, Αθήνα: Corpus Philosophorum Graecorum Recentiorum 1986, σσ. 200.
ΚΡΙΣΕΙΣ:
Περίπλους, 12 (1987), 247 (Μάριος Στράνης).
Ιχθυεύτης, 22/23 (1987), 117.

ΜΝΕΙΕΣ:
Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρόσωπα, έργα, ρεύματα, όροι, [Αθήνα:] Εκδόσεις Πατάκη [2007], σσ. 111, 329.
2. Ανδρέας Κάλβος-Ιωαννίδης, *Συναπταί, Επιστολαί και Ευαγγέλια / Collects, Epistles and Gospels*. Πρόλογος Γ. Δ. Μεταλληνός. Εισαγωγή-Βιβλιογραφία-Έκδοση Γ. Β. Ανδρειωμένος, Αθήνα: Εξάντας 1988, σσ. 462.
ΚΡΙΣΕΙΣ:
Εφημ. *Ελεύθερη Άποψη*, Ζάκυνθος, 1 Νοεμβρίου 1989, 1.
Περίπλους, 30/31 (1991), 223.
Θεοδόσης Νικολάου, *Φιλολογικά και κριτικά έργα*. Επιμέλεια Λευτέρης Παπαλεοντίου, Αθήνα: Εκδόσεις Γαβριηλίδης 2008, σσ. 18-19 (Παπαλεοντίου), 62 (Νικολάου).

ΜΝΕΙΕΣ:
Εντευκτήριο, 8 (Οκτώβριος 1989), 154 (Ναταλία Γλύκα).
Γ. Δάλλας, «Κάλβος και Ησίοδος», *Ελληνικά*, 41 (1990), 369 σημ. 25.
Σημείο, 1 (1992), 133 (Λεύκιος Ζαφειρίου).
Δελτίο της Οργανωτικής Επιτροπής για το Έτος Κάλβου, αριθμός 6-7-8, Ζάκυνθος, Ιούνιος-Ιούλιος-Αύγουστος 1992, 184 (Σπύρος Καββαδίας).
Φιλολογική, 41 (Οκτ.-Δεκ. 1992), 66 (Στέφανος Διαλησμάς).
Περίπλους, 34/35 (1993), 240 (Βιβέτ Τσαρλαμπά-Κακλαμάνη).
Πρακτικά 12ου Συμποσίου Ποίησης, Πάτρα: Αχαϊκές Εκδόσεις 1994, σσ. 91 (Ανδρέας Παναγόπουλος), 144 σημ. 6 (Γ. Γ. Ζώρας).
Modern Greek Studies, Australia, 4 (1996), 122 σημ. 23, 130 (D. Ricks).
R. Beaton, *Εισαγωγή στη νεότερη ελληνική λογοτεχνία*, Αθήνα 1997, σ. 62 σημ. 14 (και σσ. 33 σημ. 16, 386 στην αγγλική έκδοση).
Πρακτικά Β' Συνεδρίου Εταιρείας Ζακυνθιακών Σπουδών. Ανδρέας Κάλβος 1792-1992, Αθήνα 1998, σσ. 140, 150 σημ. 34-35 (Γιώργος Γ. Αλισανδράτος), 239 (Ανδρέας Παναγόπουλος).
Γιάννης Δάλλας, *Ο κλασικισμός του Ανδρέα Κάλβου. Η αρχαία βάση και η υπέρβασή της*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Σοκόλη 1999, σσ. 174, 191.
Ανδρέα Κάλβου, *Ωδαί - Απόσπασμα ατίτλου ποιήματος*. Φιλολογική επιμέλεια Γιάννη Δάλλα, [Αθήνα:] Ωκεανίδα [1999], σ. 304.
Φιλολογική Πρωτοχρονιά 2000, σσ. 217, 218 σημ. 23 (Ρόης Παπαγγέλου).
Χρυσούλα Καραντζή, *Η αξιοποίηση της γλωσσικής πολυτυπίας στη δημιουργία του ύφους. Το παράδειγμα του Ανδρέα Κάλβου*, Αθήνα: Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη 2000, σσ. 146 σημ. 95, 96, 164 σημ. 114, 165 σημ. 115, 116, 119, 120, 166 σημ. 121, 122, 167 σημ. 125, 126, 168 σημ. 126, 169 σημ. 28, 170 σημ. 129, 274, 281.
Ποίηση, 21 (Άνοιξη-Καλοκαίρι 2003), 151 σημ. 19, 152 σημ. 20, 153 σημ. 22 (Αθηνά Γεωργαντά).
Εφημ. *Ενημέρωση*, Κέρκυρα, 9 Νοεμβρίου 2003, 14 (Γ. Μύαρης).
Λεύκιος Ζαφειρίου, *Σημείωμα στην οδή του Ανδρέα Κάλβου* Ελπίς Πατρίδος, Κέρκυρα 2003 (ένθετο στο τεύχος 109 του περ. *Πόρφυρας*), [6] σημ. 6, [7] σημ. 24.
Μικροφιλολογικά, Λευκωσία, 14 (Φθινόπωρο 2003), 6, 8 σημ. 3 (Γ. Μύαρης).
Byzantion Nea Hellas, n. 23 (Universidad de Chile, 2004), 214 σημ. 3 (M. C. Didier).
Λεύκιος Ζαφειρίου, *Ο βίος και το έργο του Ανδρέα Κάλβου (1792-1869)*, [Αθήνα:] Μεταίχμο [2006], σσ. 141, 159.
Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρόσωπα, έργα, ρεύματα, όροι, [Αθήνα:] Εκδόσεις Πατάκη [2007], σ. 111.
Ανδρέας Κάλβος, *Ωδαί*. Εισαγωγή - επιμέλεια - σχόλια Δημήτρης Δημηρούλης, [Αθήνα:] Μεταίχμο [2009], σ. 294.
Επτανησιακά Φύλλα, ΚΘ' 3-4 (Φθινόπωρο-Χειμώνας 2009), 427 σημ. 12 (π. Γεώργιος Μεταλληνός).
Το Ψαλτήριον του Δαβίδ. Μεταφρασθέν υπό Α. Κάλβου Ιωαννίδου του Ζακυνθίου. Εισαγωγή-σχόλια Γιάννης Δάλλας, [Αθήνα:] Ίκαρος 2011, σσ. 11 σημ. 5, 33 σημ. 1.

Αθηνά Γεωργαντά, *Τα θαυμάσια νερά. Ανδρέας Κάλβος, ο ρομαντισμός, ο βυρωνισμός και ο κόσμος των Καρμπονάρων*, Αθήνα: Ερμής 2011, σσ. 297 σημ. 9, 433. Φιλολογική, 142 (Ιαν.-Απρ. 2018), 34 σημ. 5-6 (Σπύρος Ν. Παππάς).
Λεύκιος Ζαφειρίου, *Παραλείπόμενα και συμπληρώματα στη βιογραφία του Ανδρέα Κάλβου*. Πρόλογος Αλέξης Ζήρας, Λευκωσία: Εκδόσεις Εν Τύποις 2018, σσ. 118 σημ. 200, 162.
Ανδρέας Κάλβος, *Έργα*. Τόμος Γ', Ποικίλα: Ανθολογίες - Γραμματικές - Μεταφράσεις. Επιστημονική επιμέλεια Δημήτρης Αρβανιτάκης, Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη 2020, σ. 127 και σημ. 96 (Γιάννης Ξούριας).
Σπύρος Ν. Παππάς, «Τρεις άγνωστες επιστολές του Ανδρέα Κάλβου από μια μεταφραστική αντιπαράθεση με δογματικές προεκτάσεις (1853)», *Νέα Εστία*, τχ. 1887 (Ιούνιος 2021), 604 σημ. 4, 615 σημ. 16, 629 σημ. 41.

3. *The Reception of Kalvos by Modern Greek Criticism: An Account of the Bibliography (1818-1960)*. PhD thesis. The University of Birmingham: Centre for Byzantine, Ottoman and Modern Greek Studies 1991, τόμος Ι, σσ. ix+457 & τόμος ΙΙ, σσ. xii+403 (διδακτορική διατριβή).

ΜΝΕΙΕΣ:

Πόρφυρας, 64/65 (1993), 394 (Χ. Καραντζή).

Γ. Δάλλας, *Η ποιητική του Ανδρέα Κάλβου*, Αθήνα: Συνέχεια 1994, 34 σημ. 1.

Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρόσωπα, έργα, ρεύματα, όροι, [Αθήνα:] Εκδόσεις Πατάκη [2007], σσ. 111, 988.

Αγγέλα Γιώτη, *Εκδοχές του υψηλού στη νεοελληνική ποίηση. Το παράδειγμα του Ανδρέα Κάλβου και η πρόσληψή του από τους ποιητές*, Θεσσαλονίκη: ΑΠΘ 2009, σσ. 11 σημ. 7, 160 σημ.1, 458.

Γιώργος Μπαλουρδός, «Εις Κάλβον του Κωνσταντίνου Δοσίου. Λίγα προσωπικά "Scriptoria" για τον Ανδρέα Κάλβο», http://giorgosbalurdos.blogspot.gr/2018/01/blog-post_6.html (ανάρτηση: 06.01.2018).

Stefano Villani, «"Not a professedly pious man". Antonio Montucci e il protestantesimo britannico» [στον τόμο:] Donatella Cherubini (επιμ.), *Di padre in figlio. Antonio ed Enrico Montucci senesi europei tra '700 e '800*, Milano: FrancoAngeli 2018, σ. 57 σημ. 51.

4. *The Reception of Kalvos by Modern Greek Criticism (1818-1889)*, Athens: «Periplus editions» 1992, σσ. 48.

ΚΡΙΣΕΙΣ:

Επίλογος '92, 44 (Ε. Γαραντούδης).

Πόρφυρας, 64/65 (1993), 394-395 (Χ. Καραντζή).

ΜΝΕΙΕΣ:

Εφημ. *Ημερησία*, 15 Οκτωβρίου 1992, 8.

Λευτέρης Παπαλεοντίου, «Αναφορές Κυπρίων στην ποίηση του Κάλβου (1887-1919)», *Σημείο*, 1 (1992), 233 σημ. 1, 237 σημ. 20.

Χρυσούλα Καραντζή, *Η αξιοποίηση της γλωσσικής πολυτυπίας στη δημιουργία του ύφους. Το παράδειγμα του Ανδρέα Κάλβου*, Αθήνα: Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη 2000, σσ. 27 σημ. 19, 28 σημ. 20, 22, 23, 29 σημ. 24, 25, 113 σημ. 40, 196 σημ. 29, 274.

Bruce Merry, *Encyclopedia of Modern Greek Literature*, Greenwood Publishing Group 2004, σ. 208.

Περικλής Παγκράτης, *Επτανήσιων Σολωμικά Προλεγόμενα*. [...], Κέρκυρα: Αναγνωστική Εταιρία Κερκύρας 2006, σ. 25 σημ. 21.

Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρόσωπα, έργα, ρεύματα, όροι, [Αθήνα:] Εκδόσεις Πατάκη [2007], σ. 111.

Επτανήσιακά Φύλλα, ΚΘ' 3-4 (Φθινόπωρο-Χειμώνας 2009), 477 σημ. 12 (Διονύσης Ν. Μουσιούτης).

Δημήτρης Δ. Αρβανιτάκης, *Απολογία της αυτοκτονίας. Ένα αφελές κείμενο του Ανδρέα Κάλβου*, Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη 2012, σ. 73 σημ. 46.

Ανδρέας Κάλβος, *Εργοβιογραφία - Ανθολογία - Απαγγελία*, Αθήνα: Η Καθημερινή / Έλληνες Ποιητές 2014, σ. 43 (Ευριπίδης Γαραντούδης).

Π. Δ. Μαστροδημήτρης, *Σολωμικά. Μελετήματα και Άρθρα*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [2016], 196 σημ. 18.

Μαρία Μαθιουδάκη, «Χειρόγραφα του Ιωάννη Ολύμπου (1864-1946) στο Αναγνωστήριο της Αγιάσου. Μαρτυρίες για την πρόσληψη του Ανδρέα Κάλβου και του Δ. Ν. Βερναρδάκη», *Μνήμων*, 35 (2016), σσ. 178 σημ. 35, 179-180 σημ. 40, 182 σημ. 50, 185-186 σημ. 62.

Stefano Villani, «"Not a professedly pious man". Antonio Montucci e il protestantesimo britannico» [στον τόμο:] Donatella Cherubini (επιμ.), *Di padre*

in figlio. Antonio ed Enrico Montucci senesi europei tra '700 e '800, Milano: FrancoAngeli 2018, σ. 57 σημ. 51.

5. *Βιβλιογραφία Ανδρέα Κάλβου (1818-1988)*, Αθήνα: Ε.Λ.Ι.Α. 1993, σσ. vii+804.
- ΚΡΙΣΕΙΣ (επιλογή):
Εφημ. *Τα Νέα*, 10 Ιανουαρίου 1992, 36.
Επίλογος '92, 45 (Ευρ. Γαραντούδης).
Εφημ. *Το Βήμα*, 3 Ιανουαρίου 1993, 28 (Νάσος Βαγενάς).
Γενική Δημοπρασιών, 16.9.1993.
Εφημ. *Ριζοσπάστης*, 20 Σεπτεμβρίου 1993, 25.
Συλλογές, 116 (1993), 656 (Δ. Κραβαρτόγιαννος).
Εφημ. *Μεσημβρινή*, 7 Οκτωβρίου 1993, 15.
Εφημ. *Το Βήμα*, 7 Νοεμβρίου 1993, 38, 59 (Χ. Καραόγλου. Πρβλ. *Το Βήμα*, 14 Νοεμβρίου 1993, 16, *Αντί*, 540 (10.12.1993), 48-49, 543 (21.1.1994), 45-46 και 544 (4.2.1994), 45).
Εφημ. *Ελευθεροτυπία*, 11 Νοεμβρίου 1993, 48.
Εφημ. *Η Καθημερινή*, 16 Νοεμβρίου 1993 (Φ. Α. Δημητρακόπουλος).
Νέα Εστία, 134 (1993), 1601-1602 (Β. Αθανασόπουλος).
Ακτή, 17 (1993), 118-120 (Δ. Θεοδωρέσκος).
Κ.Α.Π., 3 (1993), 38 (Α. Villar Lecumberri).
Διαβάζω, 326 (5.1.94), 23-25 (Μ. Castillo Didier).
Εφημ. *Ελευθεροτυπία*, 27 Ιανουαρίου 1994, 48.
Περίπλους, 37 (1994), 182-183 (Δ. Βίτσος).
Ήφιλον, 148 (6.2.1994), 71 (Ηλίας Κανέλλης).
Πόρφυρας, 67/68 (Νοέμβριος-Μάρτιος 1994), 102-103 (Δ. Σέρρας).
Τετράμηνια, 56-58 (Χειμώνας '95-'96), 4246-4248 (Γεωργία Μάνιου).
Ανδρέας Κάλβος. Προτείνει ο Ευριπίδης Γαραντούδης. Έκδοση του ΕΚΕΒΙ. *μικροφιλολογικά*, Λευκωσία, 11 (Άνοιξη 2002), 18 (Γ. Δάλλας).
Γιώργος Βελουδής, *Ο Σολωμός των Ελλήνων. Εθνική ποίηση και ιδεολογία: μια πολιτική ανάγνωση*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Πατάκη [2004], σσ. 305-306 σημ. 8.
Επτανησιακά Φύλλα, ΚΘ' 3-4 (Φθινόπωρο-Χειμώνας 2009), 665-668, 681 (Διονύσης Σέρρας).
Δημήτρης Δ. Αρβανιτάκης, *Απολογία της αυτοκτονίας. Ένα αφελές κείμενο του Ανδρέα Κάλβου*, Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη 2012, σ. 12 σημ. 1.
Παλίμνηστον, τχ. 28 (Άνοιξη 2012), 153 (Σπύρος Ν. Παππάς).
Ανδρέας Κάλβος. Εργοβιογραφία - Ανθολογία - Απαγγελία, Αθήνα: Η Καθημερινή / Έλληνες Ποιητές 2014, σ. 18 (Ευριπίδης Γαραντούδης).
Γιώργος Μπαλούρδος, «Εις Κάλβον του Κωνσταντίνου Δοσίου. Λίγα προσωπικά "Scriptoria" για τον Ανδρέα Κάλβο», http://giorgosbalurdos.blogspot.gr/2018/01/blog-post_6.html (ανάρτηση: 06.01.2018).
Γιώργος Μπαλούρδος, «Βιβλιογραφικά για τον Ανδρέα Κάλβο», http://giorgosbalurdos.blogspot.com/2018/01/blog-post_13.html (ανάρτηση: 13.01.2018).
Νέα Ευθύνη, 40-41 (Ιανουάριος-Ιούνιος 2018), 49 (Λεύκιος Ζαφειρίου).
Λεύκιος Ζαφειρίου, *Παραλειπόμενα και συμπληρώματα στη βιογραφία του Ανδρέα Κάλβου*. Πρόλογος Αλέξης Ζήρας, Λευκωσία: Εκδόσεις Εν Τύποις 2018, σσ. 39-40.
- ΜΝΕΙΕΣ (επιλογή):
Maria Caracausi, *Studi sulla lingua di Andrea Kalvos*, Palermo 1993, 13 σημ. 1, 15 σημ. 18.
Andrew D. Dimarogonas (ed.), *Σύνοψις. An annual index of Greek Studies*, vol. 2, 1993, σ. 261, λ. 7907, 7908.
Περίπλους, 34/35 (1993), 202 (Γ. Κουβαράς).
Αντί, 510 (18.12.1992-14.1.1993), 28 (Αλ. Αργυρίου).
Φιλολογική, 41 (1992), 66 (Στέφανος Διαλησμάς).
Πόρφυρας, 64/65 (1993), 397 (Χ. Καραντζή).
Βαγγέλης Αθανασόπουλος, *Το ποιητικό τοπίο του ελληνικού 19ου και 20ου αιώνα. Α' Κάλβος-Σολωμός-Παλαμάς*, Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη 1995, σ. 114 σημ. 3.
Ευριπίδης Γαραντούδης, *Πολύτροπος Αρμονία. Μετρική και Ποιητική του Κάλβου*, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης - Στέγη Καλών Τεχνών και Γραμμάτων 1995, σσ. 211, 279.
Π. Δ. Μαστροδημήτρη, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [1996], σ. 394.
Modern Greek Studies, Australia, 4 (1996), 112 σημ. 5, 125 σημ. 27, 129 (D. Ricks).
Μολυβδοκονδυλο-πελεκητής, 6 (1996) (Χ. Καραόγλου).
Θέματα Λογοτεχνίας, 4 (Νοέμβριος 1996 - Φεβρουάριος 1997), 173 (Α. Γεωργαντά).
R. Beaton, *Εισαγωγή στη νεότερη ελληνική λογοτεχνία*, Αθήνα 1997, σ. 63 σημ. 15 (βλ. και την αγγλική έκδοση).

Ανδρέα Κάλβου, *Ωδαί - Απόσπασμα ατίτλου ποιήματος*. Φιλολογική επιμέλεια Γιάννη Δάλλα, [Αθήνα:] Ωκεανίδα [1999], σ. 304.

Νίκος Κ. Κουρκουμέλης, *Νεότερα Καλβικά*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Περίπλους [1999], σσ. 80, 197.

Μικροφιλολογικά, Δευκωσία, 8 (Φθινόπωρο 2000), 48 (Θ. Ιερωνυμάκη).

Κ. Θ. Δημαράς, *Σύμμικτα Α'*. Από την παιδεία στην λογοτεχνία. Φιλολογική επιμέλεια Αλέξης Πολίτης, Αθήνα: Σπουδαστήριο Νέου Ελληνισμού 2000, σ. 354.

Χρυσούλα Καραντζή, *Η αξιοποίηση της γλωσσικής πολυτυπίας στη δημιουργία του ύφους. Το παράδειγμα του Ανδρέα Κάλβου*, Αθήνα: Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη 2000, σσ. 29 σημ. 26, 167 σημ. 126, 274.

Χριστίνα Ντουλιά, *Κ. Γ. Καρυωτάκης. Η αντοχή μιας αδέσποτης τέχνης*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Καστανιώτη 2000, σσ. 77, 426.

Εφημ. *Το Βήμα*, 8 Απριλίου 2001, 47 [ένθετο: Το άλλο βήμα] (Φ. Δημητρακόπουλος).

Εφημ. *Η Καθημερινή*, 24 Απριλίου 2001, 14 (Π. Περιστέρης).

Επτανησιακά Φύλλα, ΚΒ' 1-2 ('Ανοιξη-Καλοκαίρι 2002), 55 σημ. 1, 62 σημ. 39 (Διονύσης Ν. Μουσμώτης).

Τα Ιστορικά, 36 (2002), 215 σημ. 12, 13 (Σπύρος Ι. Ασδραχάς).

Πρακτικά Β' Διεθνούς Συνεδρίου για τον Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [2002], σσ. 205, 209 σημ. 1 (Χρυσούλα Καραντζή).

Ανδρέα Κάλβου, *Μαθήματα Φιλοσοφίας [...]* Εισαγωγή Παναγή Δ. Αλιπράντη [...], Αθήνα 2002 [Ακαδημία Αθηνών. Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Φιλοσοφίας], σ. 108*.

Δ. Αντωνίου, Χρ. Δανιήλ, Δ. Κιτριώτης, Θ. Κοκοβίνος, Β. Λισμάνη, Κ. Πετρόπουλος, *Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α' Ενιαιού Λυκείου. Πλήρες βοήθημα για το σχολικό βιβλίο. Α' τόμος*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Πατάκη [2003], σ. 374.

Πόρφυρας, 111 (Απρίλιος-Ιούνιος 2004), 36 σημ. 1 (Κωστής Δανόπουλος), 42, 44 (Γ. Μύαρης).

Γιώργος Βελουδής, *Ο Σολωμός των Ελλήνων. Εθνική ποίηση και ιδεολογία: μια πολιτική ανάγνωση*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Πατάκη [2004], σσ. 305-306 σημ. 8, 306 σημ. 9, 307 σημ. 11, 308 σημ. 12, 309 σημ. 13.

Μνήμων, 27 (2005), 55 σημ. 1 (Αθηνά Γεωργαντά).

Marie-Elizabeth Mitsou, Maria Oikonomou (Hg.), *Reflexionen. Essays neugriechischer Autoren*, übersetzt von Maria Oikonomou und Ulirich Meurer [...], Ars Una Neuried 2005, σ. 78 σημ. 20.

Rivista di Studi Bizantini e Neoellenici, n.s. 42 (2005 [2006]), 285 σημ. 9, 335 σημ. 246 (Alkistis Proiou - Angela Armati).

Αλληλογραφία Γιώργου & Μαρώς Σεφέρη - Νάνη Παναγιωτόπουλου 1938-1963. Επιμέλεια Δημήτρης Αρβανιτάκης, Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη 2006, σσ. 57-58, 339.

Αλεξάνδρα Κ. Μπουφέα, *Τα λογοτεχνικά περιοδικά της Κατοχής*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Σοκόλη [2006], σ. 511 σημ. 3.

Λεύκιος Ζαφειρίου, *Ο βίος και το έργο του Ανδρέα Κάλβου (1792-1869)*, [Αθήνα:] Μεταίχμιο [2006], σσ. 102, 121, 151.

Π. Δ. Μαστροδημήτρης, *Επτανησιακά. Μελετήματα για την επτανησιακή λογοτεχνία και κριτική (1960-2005)*, Αθήνα: Πορεία 2006, σ. 55.

Βασίλης Λέτσιος, «Μια ποιητική προσωπογραφία (Σχόλια σ' ένα ποίημα του Βαγενά)», <http://www.eens-congress.eu>, σημ. 5.

Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρόσωπα, έργα, ρεύματα, όροι, [Αθήνα:] Εκδόσεις Πατάκη [2007], σσ. 111, 988.

Αλεξάνδρα Σαμουήλ, *Ο Παλαμάς και η κρίση του στίχου*, Αθήνα: Εκδόσεις Νεφέλη 2007, σ. 87 σημ. 7 [=Κωστής Παλαμάς. Ο ποιητής και ο κριτικός. Φιλολογική επιμέλεια: Παντελής Βουτουρής, Αθήνα: Εκδόσεις Μεσόγειος 2007, σ. 363 σημ. 7].

Αλέξανδρος Αργυρίου, *Ιστορία της Ελληνικής Λογοτεχνίας...*, τόμος Η', [Αθήνα:] Εκδόσεις Καστανιώτη [2007], σ. 206.

Constanze Guthenke, *Placing Modern Greece: The Dynamics of Romantic Hellenism, 1770-1840*, Oxford: Oxford University Press 2008, σσ. 192 σημ. 2, 247.

Αγγέλα Γιώτη, *Εκδοχές του υψηλού στη νεοελληνική ποίηση. Το παράδειγμα του Ανδρέα Κάλβου και η πρόσληψή του από τους ποιητές*, Θεσσαλονίκη: ΑΠΘ 2009, σσ. 11 σημ. 7, 428.

Ανδρέας Κάλβος, *Ωδαί*. Εισαγωγή - επιμέλεια - σχόλια Δημήτρης Δημηρούλης, [Αθήνα:] Μεταίχμιο [2009], σ. 295.

<http://e-roema.eu/print.php?id=61&eid=review>, 12 Ιανουαρίου 2009, σημ. 1, 4 (Κωστής Δανόπουλος).

Επτανησιακά Φύλλα, ΚΘ' 3-4 (Φθινόπωρο-Χειμώνας 2009), 302 σημ. 2 (Θεοδόσης Πυλαρινός - Κώστας Καρδάμης), 473 σημ. 2 (Διονύσης Ν. Μουσμώτης), 616 σημ. 20 (Νίκος Κ. Κουρκουμέλης), 662, 681 σημ. 16 (Διονύσης Σέρρας).

Εφημ. *Η Εποχή*, 11 Απριλίου 2010, 35 (Μ. Θεοδοσοπούλου).

Δημήτρης Δ. Αρβανιτάκης, *Στον δρόμο για τις πατρίδες. Η Ape Italiana a Londra, ο Ανδρέας Κάλβος, η ιστορία*. Πρόλογος Mario Vitti, Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη 2010, σσ. 168 σημ. 54-55, 180 σημ. 90, 318 σημ. 2, 319 σημ. 4, 411.

Νέα Εστία, έτος 84^ο, τ. 168^{ος}, τχ. 1837 (Οκτώβριος 2010), 444 (Νάσος Βαγενάς).

Το Δέντρο, τχ. 179-180 (Ιανουάριος-Μάρτιος 2011), 100, 104 (Δημήτρης Κόκορης).

Μικροφιλολογικά, Λευκωσία, 29 (άνοιξη 2011), 5 σημ. 2 (Δημήτρης Κόκορης).

Γεώργιος Μπαμπινιώτης (επιμ.), *Το Γλωσσικό Ζήτημα. Σύγχρονες προσεγγίσεις*, [Αθήνα:] Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων [2011], σ. 587.

Αθηνά Γεωργαντά, *Τα θαυμάσια νερά. Ανδρέας Κάλβος, ο ρομαντισμός, ο βυρωνισμός και ο κόσμος των Καρμπονάρων*, Αθήνα: Ερμής 2011, σσ. 110 και σημ. 36, 153 σημ. 1, 426 σημ. 9, 438.

Ελένη Πολίτου-Μαρμαρινού, *Ωσάν χαράς ιδέα. Η ποιητική γραμματική του Κάλβου*, Αθήνα: Gutenberg 2011, σσ. 18 σημ. 8, 216.

Δημήτρης Δ. Αρβανιτάκης, *Απολογία της αυτοκτονίας. Ένα αφελές κείμενο του Ανδρέα Κάλβου*, Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη 2012, σσ. 32 σημ. 5, 59 σημ. 27, 60 σημ. 29, 85 σημ. 66, 217.

Ανδρέας Κάλβος, *Εις Θάνατον – Εις τον Ιερών Λόχον*. Επιμέλεια-επίμετρο: Ανδρέας Ανδρέου, Αθήνα, Σεπτέμβριος 2012, σ. 29 (επισκόπηση στο <http://www.academia.edu/2059030/>).

Παλίμψηστον, τχ. 28 (Άνοιξη 2012), 153 σημ. 2 (Σπύρος Ν. Παππάς).

Νάσος Βαγενάς, *Γκιοστρά. Κείμενα κριτικής διαμάχης*, [Αθήνα:] Μικρή Άρκτος [2012], σ. 319.

Bulletin of the Institute of Classical Studies, τχ. 55 (June 2012), 211 (Filippo Maria Pontani).

Κωστής Δανόπουλος, *Η παρέμβαση του Ανδρέα Κάλβου στη θεολογική διαμάχη Frederick Nolan - Thomas Falconer (τέλος 1818)*, Αθήνα: *roema εκδόσεις / φιλολογικά* 2013, σσ. 63, 81 σημ. 1, 84 σημ. 20, 94 σημ. 103, 95.

Ανδρέας Κάλβος, *Εργοβιογραφία - Ανθολογία - Απαγγελία*, Αθήνα: Η Καθημερινή / Έλληνες Ποιητές 2014, σσ. 38-39 (Ευριπίδης Γαραντούδης). http://giorgosbalurdos.blogspot.gr/2014_08_01_archive.html, 29 Αυγούστου 2014 (Γιώργος Μπαλούρδος).

Νέα Ευθύνη, τχ. 25 (Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2014), 599, 605 σημ. 17 (Ευριπίδης Γαραντούδης).

Ανδρέας Κάλβος, *Αλληλογραφία*. Τόμος Α'. 1813-1818, Εισαγωγή-επιμέλεια-σχολιασμός Δημήτρης Αρβανιτάκης με τη συνεργασία του Λεύκιου Ζαφειρίου, Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη 2014, σσ. 23 σημ. 14, 25 σημ. 16, 36 σημ. 39, 41 σημ. 49, 53 σημ. 72, Τόμος Β'. 1819-1869, σσ. 284, 285, 537.

Δημήτρης Κόκορης, *Φιλοσοφία και νεοελληνική λογοτεχνία. Πτυχές μιας σύνθετης σχέσης*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Ι. Σιδέρης [2015], σσ. 163, 268.

Μαρία Μαθιουδάκη, «Χειρόγραφα του Ιωάννη Ολύμπιου (1864-1946) στο Αναγνωστήριο της Αγιάσου. Μαρτυρίες για την πρόσληψη του Ανδρέα Κάλβου και του Δ. Ν. Βερναρδάκη», *Μνήμων*, 35 (2016), σσ. 185-186 σημ. 62.

Ευριπίδης Γαραντούδης, «Η μελέτη της επανησιακής ποίησης του 19^{ου} αιώνα: αποτίμηση και ζητούμενα» [στο:] *Ι' Διεθνές Πανιώνιο Συνέδριο (Κέρκυρα, 30 Απριλίου-4 Μαΐου 2014). Τα Πρακτικά. ΙΙΙ. Λογοτεχνία*, Κέρκυρα 2017 [Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών. *Κερκυραϊκά Χρονικά*, περ. Β', τ. Ι', 2017], σ. 90 και σημ. 17.

Το ατάρακτον βλέμμα. Ο ποιητής Ανδρέας Κάλβος (1792-1869). Εισαγωγή - ανθολόγηση Τασούλα Καραγεωργίου, Αθήνα: Ίδρυμα Τάκης Σινόπουλος - Εκδόσεις Γαβρηλίδης 2018 [Δύο Αιώνες Ελληνικής Ποίησης], σ. 51.

Νέα Ευθύνη, 40-41 (Ιανουάριος-Ιούνιος 2018), 58 σημ. 2 (Λεύκιος Ζαφειρίου).

Λεύκιος Ζαφειρίου, *Παραλειπόμενα και συμπληρώματα στη βιογραφία του Ανδρέα Κάλβου*. Πρόλογος Αλέξης Ζήρας, Λευκωσία: Εκδόσεις Εν Τύποις 2018, σ. 40 σημ. 32, 102 σημ. 158, 103 σημ. 159, 104 σημ. 162, 162.

Π. Δ. Μαστροδημήτρης, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [2018], σσ. 330, 524.

Ευριπίδης Γαραντούδης, «Ο Ανδρέας Κάλβος “ισόπαλος του Σολωμού”. Ανέκδοτη ημερολογιακή σημείωση του Άγι Θέρου» [στο:] *ΙΑ' Διεθνές Πανιώνιο Συνέδριο. Επανησιακός Βίος και Πολιτισμός. Κεφαλλονιά, 21-25 Μαΐου 2018. Πρακτικά. Τόμος ΙV: Φιλολογία, Φιλοσοφία, Γλωσσολογία, Λαογραφία*. Επιμέλεια τόμου: Ηλίας Τουμασάτος - Γενική εποπτεία: Γεώργιος Ν. Μοσχόπουλος [...], Αργοστόλι: Εταιρεία Κεφαλληνιακών Ιστορικών Ερευνών 2019, 207-208 και σημ. 6, 7, 8, 209 σημ. 11.

Σπύρος Ν. Παππάς, «Για τη θεατρική πορεία των “Δαναΐδων” του Ανδρέα Κάλβου», *The Athens Review of Books*, 110 (Οκτώβριος 2019), 50 σημ. 8, 9, 10.

Ανδρέας Κάλβος, *Έργα*. Τόμος Γ', Ποικίλα: Ανθολογίες - Γραμματικές - Μεταφράσεις. Επιστημονική επιμέλεια Δημήτρης Αρβανιτάκης, Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη 2020, σσ. 10 σημ. 16 (Δημήτρης Αρβανιτάκης), 70 σημ. 6, 166, σημ. 10, 175 σημ. 10 (Γιάννης Ξούριας).

Αθηνά Γεωργαντά, «*Ανδρέα Κάλβου Ωδές*. Δύο άγνωστες βιβλιοκρισίες στη γαλλική εφημερίδα *La Pandore*», *Νέα Εστία*, τχ. 1887 (Ιούνιος 2021), 535 σημ. 7.

6. Ιωάννη Βηλαρά, *Ποιήματα*. Φιλολογική επιμέλεια: Γιώργος Ανδρειωμένος, Αθήνα: Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη 1995 [Νεοελληνική Βιβλιοθήκη, αριθ. 26], σσ. 608.

ΚΡΙΣΕΙΣ (επιλογή):

Εφημ. *Ελευθεροτυπία*, 15 Νοεμβρίου 1995, 34 (Δημήτρης Σταμέλος).

Συλλογές, 140 (Δεκέμβριος 1995), 1101 (Αργύρης Βουρνάς).

Τετράμηνα, 56-58 (Χειμώνας '95-'96), 4322.

Διαβάζω, 359 (Ιανουάριος 1996), 144 (Γ. Κεντρωτής).

Ακτή, 25 (Χειμώνας 1995), 113.

Νέα Εστία, 140 (1996), 1104-1106 (Διονύσης Σέρρας).

Πόρφυρας, 78 (Ιούλιος - Σεπτέμβριος '96), 480-482 (Σπύρος Α. Καββαδίας).

Αθηναϊκό Ημερολόγιο 1997 εικογραφημένο, έτος όγδοο, Αθήνα: Εκδόσεις Φιλυπτότη 1997, σ. 101 (Δημήτριος Ζ. Σοφινός).

ΜΝΕΙΕΣ:

Π. Δ. Μαστροδημήτρη, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [1996], σ. 455.

R. Beaton, *Εισαγωγή στη νεότερη ελληνική λογοτεχνία*, Αθήνα 1997, σ. 56 σημ. 7 (βλ. και την αγγλική έκδοση).

Γιάννη Καμπύση, *Οχτροί και φίλοι και άλλα διηγήματα*, Αθήνα: Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη 1997, 223 σημ. 1.

Πόρφυρας, 81-82 (Απρίλης-Σεπτέμβριος '97), 501 σημ. 4, 5, 502 σημ. 9, 503 σημ. 13, 504 σημ. 17, 24, 507 σημ. 39, 40, 41, 42, 508 σημ. 46, 47, 509 σημ. 52, 53, 510 σημ. 54, 55, 56, 57, 58 (Ελένη Παπαδοπούλου).

Χρυσούλα Καραντζή, *Η αξιοποίηση της γλωσσικής πολυτυπίας στη δημιουργία του ύφους. Το παράδειγμα του Ανδρέα Κάλβου*, Αθήνα: Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη 2000, σσ. 72, 126 σημ. 63, 274, 276.

Εφημ. *Το Βήμα*, 8 Απριλίου 2001, 47 [ένθετο: Το άλλο βήμα] (Φ. Δημητρακόπουλος).

Αρέθας. Επιστημονική Επετηρίδα ΠΤΔΕ Παν/μίου Πατρών, II (2001), 206 σημ. 109 (Μαρία Δ. Μιράσγεζη).

Βρασίδης Καραλής, *Αναγνώσεις σολωμικών κειμένων. Δοκίμια*, Αθήνα: Ιδεόγραμμα 2002, σ. 180.

Isabel García Gálvez, «La fortuna neogriega de los clásicos griegos: *La Batracomiomaquia* de Ioannis Vilarás (1771-1823)», *Fortunatae*, 14 (2003), 28, 30, 32, 63.

Mario Vitti, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Οδυσσεάς [2003], σ. 171 σημ. 28.

Δελτίο του Κέντρου Ερεύνης της Ιστορίας του Νεωτέρου Ελληνισμού, 3 (2003), 123 σημ. 11, 124 σημ. 12-14, 126 σημ. 25 (Δημήτριος Ζ. Σοφινός).

Δ. Αντωνίου, Χρ. Δανιήλ, Δ. Κιτριώτης, Θ. Κοκοβίνος, Β. Λιομάνη, Κ. Πετρόπουλος, *Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α' Ενιαίου Λυκείου. Πλήρες βοήθημα για το σχολικό βιβλίο*. Α' τόμος, [Αθήνα:] Εκδόσεις Πατάκη [2003], σ. 306.

Caterina Carpinato, «Su alcune testimonianze della fortuna neogreca di Esopo», *IV Colloquio Internazionale Medioevo Romanzo e Orientale. Medioevo Romanzo e Orientale. Macrotesti fra Oriente e Occidente*, Rubbettino [2003:], σ. 400.

Αλέξανδρου Ρίζου Ραγκαβή, *Τα ανέκδοτα ποιήματα*. Τόμος Α': Ελληνικά. Φιλολογική επιμέλεια: Φρόσω Κλαμπανιστή. Χορηγός: Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστόπουλου, Αθήνα: Βιβλιοεκδοτική Α.Ε. 2003, σ. 104 σημ. 411.

Κ. Γ. Κασίνης, *Ονολογικές μεταμορφώσεις. Πρόσωπα και προσωπεία της ελληνικής σάτιρας*, Αθήνα: Χατζηνικολή 2004, σσ. 28 σημ. 58, 33 σημ. 77, 142-144, 144-148.

Άντεια Φραντζή, «Για μια χρηστική έκδοση του ποιητικού έργου του Βηλαρά. Προτάσεις και προβλήματα» [στο:] *Μνήμη Άλκη Αγγέλου. Τα άφθονα σχήματα του παρελθόντος. Ζητήσεις της πολιτισμικής ιστορίας και της θεωρίας της λογοτεχνίας*.

Πρακτικά Ι' Επιστημονικής Συνάντησης 3-6 Οκτωβρίου 2002, Θεσσαλονίκη: University studio Press 2004 [ΑΠΘ, Τμήμα Φιλολογίας, Τομέας Μεσαιωνικών και Νεοελληνικών Σπουδών], σσ. 85 σημ. 6, 88-89 και σημ. 15.

The Historical Review, Institute for Neohellenic Research, vol. II (2005), 154 σημ. 3 (Costas B. Krimbas).

Isabel García Gálvez, «Gramática, traducción y lengua en Ioannis Vilarás (1771-1823)», *Fortunatae*, 16 (2005), 49, 50, 56, 58, 61.

Παντελής Βουτουρής - Γιώργος Γεωργής (επιμ.), *Ο Ελληνισμός στον 19ο αιώνα. Ιδεολογικές και αισθητικές αναζητήσεις*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Καστανιώτη [2006], σ. 46 σημ. 2 (Βασίλης Κ. Γούναρης).

Κ. Γ. Κασίνης, *Νεοελληνική Λογοτεχνία. Από τις αρχές έως την Επανάσταση. Συγχρονική ανθολογία κειμένων. Ποίηση - πεζογραφία - θέατρο - διάλογος - επιστολή*, Αθήνα: Πορεία 2006, σ. 609.

Caterina Carpinato, «Analisi filologica della *Batrachomyomachia* in Greco demotico di Dimitrios Zinos (1539?)» [στο:] *Varia posthomerica neograeca. Materiali per il corso di lingua e letteratura neograeca a.a. 2006-2007*, Milano 2006, σσ. 121 σημ. 25.

Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρόσωπα, έργα, ρεύματα, όροι, [Αθήνα:] Εκδόσεις Πατάκη [2007], σσ. 111, 284.

Δάμπρος Βαρελάς, *Η νεοελληνική και μεταφρασμένη λογοτεχνία στην ελλαδική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (1884-2001). Συνοπτική ιστορική θεώρηση και αποδελτίωση των διδακτικών εγχειριδίων*, Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας 2007, σ. 100.

Βασίλης Κ. Γούναρης, *Τα Βαλκάνια των Ελλήνων: Από το Διαφωτισμό έως τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο*, [Θεσσαλονίκη:] Επίκεντρο [2007], σσ. 76, 609.

Γιάννης Ξούριας, «Ο ενθουσιασμένος ποιητής στη φύση: Παρατηρήσεις σε ένα ποίημα του Βηλαρά», *Ευκαρπίας έπαινος. Αφιέρωμα στον καθηγητή Παναγιώτη Δ. Μαστροδημήτρη*. Φιλολογική επιμέλεια Γιώργος Ανδρειωμένος, Αθήνα: Πορεία 2007, σσ. 655 σημ. 1, 658 σημ. 4, 659 σημ. 5, 667 σημ. 24, 25, 26, 27, 668 σημ. 28, 670 σημ. 30. Χρήστος Γεωργίου, «Εμμετρές επιβιώσεις της αισωπικής παράδοσης κατά την περίοδο του ρομαντισμού: παιδαγωγική και αισθητική προσέγγιση», *Κείμενα*, 5 (Ιανουάριος 2007), 2, 9.

Matthias Kappler, «Okzident und Orient am Rande des Balkans: Ionische und festlandgriechische Dichter des 18. und 19. Jahrhunderts zwischen europäischer und osmanischer Peripherie» [στο:] Wolfgang Dahmen, Petra Himstedt-Vaid, Gerhard Ressel (επιμ.), *Grenzüberschreitungen. Traditionen und Identitäten in Südosteuropa*, [Wiesbaden:] Harrasowitz Verlag [2008] [Balkanologische Veröffentlichungen - Band 45], σσ. 253 και σημ. 19, 254, 255 και σημ. 27, 256 και σημ. 30, 261.

Peter Mackridge, *Language and National Identity in Greece, 1776-1976*, Oxford: Oxford University Press 2009, σ. 368.

<http://www.greek-language.gr/greekLang/literature/studies/essays/03.html> (Ευρ. Γαραντούδης).

Χρήστος Γεωργίου, *Η συμβολή των νέων παιδαγωγικών αντιλήψεων και των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων στη διαμόρφωση του παιδικού βιβλίου στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου. Διδακτορική διατριβή*, Θεσσαλονίκη 2010 [ΑΠΘ - Παιδαγωγική Σχολή ΠΤΔΕ], σσ. 44 σημ. 187, 45 σημ. 189, 190, 192, 193, 400.

Maria Oikonomou, «Die Krankheit in der Fremde. Zur Nostalgie in einer abgelegenen Literatur» [στο:] Herbert van Uffelen, Wynfrid Kriegleder, Alois Woldan Ewald Mengel (επιμ.), *Literatur im Kontext: Ein gegenseitiges Entbergen*, Vienna: Praesens 2010, σ. 111. Βλ. και mariaoikonomou.com, σσ. 96 σημ. 14, 111 καθώς και «On the Clinical Picture of Nostalgia – and a Remote Literature», www.academia.edu, σ. 103.

Γεώργιος Μπαμπινιώτης (επιμ.), *Το Γλωσσικό Ζήτημα. Σύγχρονες προσεγγίσεις*, [Αθήνα:] Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων [2011], σ. 588.

Εφημ. *Οδός Αρκαδίας*, χρόνος 19^{ος}, φύλλο 106, Αύγουστος 2011, σσ. 1, 4 (πρβλ. και τον ιστότοπο: <http://www.odosarkadias.gr>... (Βασίλης Δημ. Σιακωτός).

Θανάσης Β. Κούγκουλος, *Η Ήπειρος ως λογοτεχνικός μύθος στη μεταπολεμική πεζογραφία*, διδακτορική διατριβή, Ιωάννινα 2012 [Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα Φιλολογίας, Τομέας ΜΝΕΦ], σ. 375.

Βασιλική Μήσιου, *Περί μεταφράσεως ποιητών: Θεωρητικές τοποθετήσεις Ελλήνων ποιητών του 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα και η επίδρασή τους στο μεταφραστικό τους έργο*. Διδακτορική διατριβή. ΑΠΘ, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας – Τομέας μετάφρασης και Διαπολιτισμικών Σπουδών 2012, σσ. 140, 141, 147, 171, 178 (σημ. 339), 295.

Βασιλική Μήσιου, «Έλληνες ποιητές και μεταφραστές: η περίπτωση του Αριστοτέλη Νικολαΐδη και η μετάφραση της *Έρημης Χώρας* του Τ. Σ. Έλιοτ», *Syn-Thèses*, n. 5 (2012), 73.

Εφημ. *Τα Νέα*, 26 Ιανουαρίου 2013 (Δημήτρης Δουλγερίδης - Αλέξης Πολίτης).

Marjolijne C. Janssen, «Perfectly absent: the emergence of the Modern Greek perfect in early Modern Greek», *Byzantine and Modern Greek Studies*, vol. 37, n. 2, 2013, σ. 259, σημ. 90.

Χ. Α. Καραόγλου, «Ο φιλολογικός επιμελητής ανάμεσα στον συγγραφέα και στον αναγνώστη. Υπηρέτης δύο αφεντάδων;», *Κονδυλοφόρος*, τ. 12 (2013), 181 σημ. 35.

Στέση Αθήνη, «Η φαναριώτικη λυρική ποίηση και το τυπωμένο βιβλίο: 1790-τέλος 19^{ου} αιώνα», *Φαναριώτικα και αστικά στιχουργήματα στην εποχή του Νεοελληνικού Διαφωτισμού*, Αθήνα 2013 [Πανεπιστήμιο Κύπρου, Εταιρεία Κυπριακών Σπουδών, Ακαδημία Αθηνών], σ. 346 σημ. 79.

Άντεια Φραντζή, «Μαβίλης-Βηλαράς: μια “συνάντηση”» [στο:] *Νεοελληνική λογοτεχνία και κριτική από τον Διαφωτισμό έως σήμερα*. Πρακτικά ΙΓ' Διεθνούς Επιστημονικής Συνάντησης (3-6 Νοεμβρίου 2011). Μνήμη Παν. Μουλλά, Αθήνα: Εκδόσεις Σοκόλη-Κουλεδάκη 2014 [ΑΠΘ, Τμήμα Φιλολογίας - Τομέας ΜΝΕΣ], σ. 142 σημ. 6, 8, 9.

Βασιλική Μήσιου, «Ο ρόλος της ποιητικής μετάφρασης στη διαμόρφωση της νεοελληνικής γλώσσας και ποίησης», *www.eens.org/EENS_congresses/2014/misiou_vasiliki.pdf*, σσ. 2 (και σημ. 4, 5, 6), 10 (επίσκεψη: 17.02.2015).

Μαρίνα Γρηγοροπούλου, *Φιλοσοφικές ματιές στη λογοτεχνία*, Αθήνα: Οροπέδιο 2016, σσ. 42 σημ. 15, 43 σημ. 21, 22, 23, 44 σημ. 25, 46 σημ. 29, 48 σημ. 31, 32, 50 σημ. 37, 51 σημ. 39, 41, 42, 53 σημ. 51, 55 σημ. 59, 57.

Guillermo Marín Casal, *Estudio preliminar y traducción de los Coraísmos o corrección de la lengua romaica, la sátira lingüística de Iácosos Risos Nerulós*, σσ. X σημ. 50, XII σημ. 66, 108.

Διονύση Σέρρα, *Ανέκδοτη αλληλογραφία Διονύση Ρώμα και Νικολάου Κ. Λούρου (1954-1981)*, Ζάκυνθος: Επτανησιακά Φύλλα 2018, σ. 66 σημ. 26.

Π. Δ. Μαστροδημήτρης, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [2018], σσ. 330, 599.

Doris Kyriazis, «Γλωσσική σύγκρουση ή/και συνέργεια; (σχέσεις ελληνικής και αλβανικής (1814-1914))», *Synergies Sud Est Européen*, n. 5 (2020), σσ. 84, 87 σημ. 9.

7. *Τω φίλω Νικ. Σταματέλω. Ένα λεύκωμα με άγνωστα ιδιόχειρα ποιήματα των Παλαμά, Ξενόπουλου, Νιρβάνα, Χατζόπουλου κ.ά.*, Αθήνα: Σαββάλας 1996, σσ. 152.

ΚΡΙΣΕΙΣ:

Συλλογές, 152 (Ιανουάριος 1997), 49 (Θ. Θεοδώρου).

Το Βήμα, 9 Φεβρουαρίου 1997, 46/14.

Ελεύθερος Τύπος (στο ένθετο *Ριλάξ*), 16 Φεβρουαρίου 1997, 8 (Μισέλ Φάις).

Ελευθεροτυπία, 6 Μαρτίου 1997, 38.

Ελευθεροτυπία, 19 Μαρτίου 1997, 35 (Β. Χατζ.[η]βασιλείου)].

Πελοπόννησος, Πάτρα, 22 Μαρτίου 1997, 5 (Γιάννης Καραλής).

Γιατί, 263 (Σέρρες, Μάιος 1997), 37-38 (Αργύρης Βουρνάς).

Συλλογές, 156 (Μάιος 1997), 396 (Αντώνης Σαμιωτάκης) [πρβλ. *ΟΦΟΝ*, 42 (Ιούνιος - Αύγουστος 1997), 18 - *Τετράμνα*, 59-61 (Χειμώνας '97-'98), 4614-4615 - *Μικρές Αφές*, Αθήνα: Πειραματικό Μουσείο Λογοτεχνίας 1998, 20].

Ελευθεροτυπία, 3 Μαΐου 1997, 48.

Ομπρέλα, 73 (Ιούνιος-Αύγουστος 2006), 85-86 (Γιώργος Πετρόπουλος).

ΜΝΕΙΕΣ:

Τετράμνα, 65 (Καλοκαίρι 2001), 5136 (Δρόσος Κραβαρτόγιαννος).

Αρέθας. Επιστημονική Επετηρίδα ΠΤΔΕ Παν/μίου Πατρών, ΙΙ (2001), 212 σημ. 160 (Μαρία Δ. Μιράσγκεζη).

Κώστας Λάμπας, *Πανεπιστήμιο και φοιτητές στην Ελλάδα κατά τον 19^ο αιώνα*, Αθήνα: Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς 2004 [Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας, αριθ. 39], σσ. 591 σημ. 61, 658.

Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρόσωπα, έργα, ρεύματα, όροι, [Αθήνα:] Εκδόσεις Πατάκη [2007], σ. 111.

Αλεξάνδρα Σαμουήλ, *Ο Παλαμάς και η κρίση του στίχου*, Αθήνα: Εκδόσεις Νεφέλη 2007, σσ. 165 σημ. 30, 235.

Βίκυ Πάτσιου, «Κωστής Παλαμάς - Γρηγόριος Ξενόπουλος: Η διαδρομή μιας αμφίδρομης σχέσης», *Ευκαρπίας έπαινος. Αφιέρωμα στον καθηγητή Παναγιώτη Δ. Μαστροδημήτρη*. Φιλολογική επιμέλεια Γιώργος Ανδρειωμένος, Αθήνα: Πορεία 2007, σ. 751 σημ. 2.

Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης, «Ιωάννης Ν. Σταματέλος (1822-1881)», *Πρακτικά ΙΑ' Συμποσίου της Εταιρείας Λευκαδικών Μελετών...*, Αθήνα 2007, σσ. 78 σημ. 26, 92 σημ. 53.

Γεώργιος Π. Ροντογιάννης, «Ο δάσκαλος-φιλόλογος Δρ Βασίλειος Ιωάννου Σταματέλος (1869-1945)», *Πρακτικά ΙΑ' Συμποσίου της Εταιρείας Λευκαδικών Μελετών...*, Αθήνα 2007, σ. 168 σημ. 37.

Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης, «Ο Νικόλαος Σταματέλος (1861-1889) και η Ανδρομάχη Φίλιππα-Χαριτωνίδου (1891-1969). Από την αστική λαογραφία στη μεσοπολεμική λογοτεχνική αναπαράσταση των κοινωνικών ανακατατάξεων» [στο:] *Πρακτικά ΙΕ' Συμποσίου: Δρόμοι και παράδρομοι της τοπικής ιστορίας*, Αθήνα: Εταιρεία Λευκαδικών Μελετών 2011, σσ. 229 σημ. 15, 230 σημ. 17, 231 σημ. 19, 247 λήμμα 1, 249 λήμμα 11, 251 λήμματα 18, 20, 253 λήμματα 28, 32.

Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης, «Δημήτριος Σ. Γκίνης (1890-1978). Ο μελετητής της παιδείας» [στο:] *Αφιέρωμα στον Δημήτριο Σ. Γκίνη (1890-1978)* [...], Αθήνα: Εταιρεία Λευκαδικών Μελετών 2017, σσ. 21 σημ. 11, 22 σημ. 12.

Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης, «Επιλογή βιβλιογραφίας για τη λογοτεχνία, την κριτική και τη φιλολογία της Λευκάδας (19^{ος}-20^{ος} αιώνες)» [στο:] *Λογοτεχνία και λογοτέχνες της Λευκάδας, 19^{ος}-20^{ος} αι.: Πρακτικά ΚΒ' Συμποσίου*. Πνευματικό Κέντρο Δήμου Λευκάδας, Γιορτές Λόγου και Τέχνης, Λευκάδα 9-10 Αυγούστου 2017, Αθήνα: Εταιρεία Λευκαδικών Μελετών 2018, σ. 239, αριθ. 152.

Λάμπρος Βαρελάς, «Ο κλεπτομανής ποιητής. “Αναηλαφώντας” τη μεγάλη κλοπή στο Νομοματικό Μουσείο (1887)», *The Athens Review*, 114 (Φεβρουάριος 2020), 10 σημ. 1.
Στέργιος Πλαχούρης, *Ελάσσονες Λευκαδίτες ποιητές του 19^{ου} αιώνα: Νικόλαος Σταματέλος, Ιωάννης Ζαμπέλιος, Σπυρίδων Καββαδάς, Άγγελος Καλκάνης*. Διπλωματική Εργασία, Πάτρα, Φεβρουάριος 2021 [ΕΑΠ – ΠΜΣ Δημιουργική Γραφή], σ. 72.

8. *Οι Γάλλοι, τα Ιόνια Νησιά και η στροφή της Επτανησιακής Λογοτεχνίας: Με αφορμή τα διακόσια χρόνια από την έλευση των Γάλλων στα Επτάνησα (1797-1997)*, Κέρκυρα 1997, σσ. 23 [πρβλ. εφημ. *Ελευθερία*, Κέρκυρα, 9-17 Οκτωβρίου 1997].

ΚΡΙΣΕΙΣ (επιλογή):

Συλλογές, 165 (Μάρτιος 1998), 199 (Αργύρης Βουρνάς).

Επτανησιακά Φύλλα, ΙΘ3-4 (Ζάκυνθος, Φθινόπωρο - Χειμώνας 1998), 380 (Δ. Σ.[έρρας]).

Ομπρέλα, 73 (Ιούνιος-Αύγουστος 2006), 86 (Γιώργος Πετρόπουλος).

ΜΝΕΙΕΣ:

Gregory Jusdanis, *The necessary nation*, Cambridge Mass.: Princeton University Press 2001, σσ. 73 σημ. 3, 5, 226.

Πόρφυρας, τεύχος 100, Κέρκυρα, Ιούλιος - Σεπτέμβριος 2001, 265 (Α. Villar-Lecumberri).

Εφημ. *Ενημέρωση*, Κέρκυρα, 2 Νοεμβρίου 2003, 11 (Γ. Ζούμπος).

Εφημ. *Ενημέρωση*, Κέρκυρα, 13 Δεκεμβρίου 2009 (Γ. Ζούμπος).

9. *Λογοτεχνικά περιοδικά της Αριστεράς και Διονύσιος Σολωμός (1924-1967)*, Αθήνα: «συλλογές» 1998, σσ. 80.

ΚΡΙΣΕΙΣ (επιλογή):

Εφημ. *Η Κέρκυρα σήμερα*, 23 Ιουλίου 1998, 5.

Εφημ. *Ελευθερία*, Κέρκυρα, 24 Ιουλίου 1998, 5.

Εφημ. *Κερκυραϊκό Βήμα*, Κέρκυρα, 28 Ιουλίου 1998, 6.

Εφημ. *Ενημέρωση*, Κέρκυρα, 5 Αυγούστου 1998, 8 (Δημ. Κονιδάρης).

Exit, Κέρκυρα, Αύγουστος 1998, 7 [= *Νέα Εφημερίδα*, Κέρκυρα, 29 Αυγούστου 1998, 5 και <http://www.fortunecity.com/lavendar/kane/51/alfavito/alfavaug98.html>] (Π. Περιστέρης).

Θέσις, 5 (Κέρκυρα, Φθινόπωρο 1998), 33 (επιμέλεια: Ειρήνη Ανδριώτη - Ηρακλής Ροδίτης).

Συλλογές, Σεπτέμβριος 1998, 729 (Αργύρης Βουρνάς).

Εφημ. *Ελευθεροτυπία*, 4 Σεπτεμβρίου 1998, 7 (ένθετο: Βιβλιοθήκη).

Εφημ. *Πελοπόννησος*, Πάτρα, 8 Σεπτεμβρίου 1998, 5 (Γιαν. Ανδρ.[ικόπουλος]).

Εφημ. *Χαραυγή*, Λευκωσία, 8 Σεπτεμβρίου 1998, 15.

Εφημ. *Η Βραδυνή*, 13 Σεπτεμβρίου 1998, 82 (Τζούλη Αγοράκη).

Εφημ. *Πελοπόννησος*, Πάτρα, 13 Σεπτεμβρίου 1998, 5 (Γιάννης Καραλής).

Εφημ. *Ελεύθερος*, 15 Σεπτεμβρίου 1998, 23 (Τάκης Νατσούλης).

Εφημ. *Ριζοσπάστης*, 17 Σεπτεμβρίου 1998, 30.

Εφημ. *Ριζοσπάστης*, 20 Σεπτεμβρίου 1998, 4 (Αρ. Ελληνούδη).

Γιατί, 280 (Σέρρες, Οκτώβριος 1998), 34-35 (Βασίλης Τζανακάρης).

Διαβάζω, 389 (Οκτώβριος 1998), 44 (Γ. Κεντρωτής).

Συλλογές, Οκτώβριος 1998, 836 (Αντώνης Σαμωτάκης).

Εφημ. *Ακρόπολις*, 11 Οκτωβρίου 1998, 41.

Εφημ. *Αθηναϊκή*, 19 Οκτωβρίου 1998, 6 (Δ. Ταταράκης).

Εφημ. *Ελεύθερη Θράκη*, Αλεξανδρούπολη, 20 Οκτωβρίου 1998, 7 (Γεώργιος Β. Παραπαγγίδης).

Εφημ. *Πανευβοϊκόν Βήμα*, Χαλκίδα, 29 Οκτωβρίου 1998, 14 (Γιώργος Μορφόπουλος).

Εφημ. *Ελευθεροτυπία*, 8 Νοεμβρίου 1998, 27/67 (Βαγγέλης Χατζηβασίλειου).

Εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ Πατρών*, 10 Νοεμβρίου 1998, 6 (Στ. Ιντζεγιάννης).

Εφημ. *Η Γνώμη*, Πάτρα, 21 Δεκεμβρίου 1998, 4 (Αδιάκριτος).

Εφημ. *Ενημέρωση*, Κέρκυρα, 23 Δεκεμβρίου 1998, 8 (Δ. Κονιδάρης).

Erytheia. Revista de Estudios Bizantinos y Neogriegos, 20 (Μαδρίτη, 1999), 364-366 (Alicia Villar-Lecumberri).
Εφημ. *Εστία*, 16 Ιανουαρίου 1999, 7 (Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου).
Εφημ. *Ο Φιλελεύθερος*, Λευκωσία, 18 Ιανουαρίου 1999 (Χ. Κατσαμπάς).
Exit, Κέρκυρα, Φεβρουάριος 1999, 60.
Επτανησιακά Φύλλα, Κ' 1-2, Ζάκυνθος, 'Ανοιξη-Καλοκαίρι 1999, 105 (Διονύσης Σέρρας).
Εφημ. *Ελεύθερη Θράκη*, Αλεξανδρούπολη, 3 Νοεμβρίου 1999, 7 (Γ. Β. Παραπαγγίδης).
Ομπρέλα, 73 (Ιούνιος-Αύγουστος 2006), 86 (Γιώργος Πετρόπουλος).
Διονυσίου Σολωμού, Τα Κερκυραϊκά. Τόμος δεύτερος: Κερκυραϊκά σολωμικά σύμμεικτα. [...] Κέρκυρα & Αθήνα: Εκδόσεις Αλκίνοος Νοέμβριος 2009, σ. 136.
http://giorgosbalurdos.blogspot.gr/2014_08_01_archive.html, 29 Αυγούστου 2014 (Γιώργος Μπαλουρδός).

ΜΝΕΙΕΣ:

Χριστίνα Ντουινιά, *Κ. Γ. Καρυωτάκης. Η αντοχή μιας αδέσποτης τέχνης*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Καστανιώτη 2000, σσ. 130, 426.
Τετράμηννα, 65 (Καλοκαίρι 2001), 5136 (Δρόσος Κραβαρτόγιαννος).
Σοφία Χατζηδημητρίου-Παράσχου, *Το περιοδικό «Παιδικός Κόσμος» (1930-1952). Συμβολή στην Ιστορία του Νεανικού Παιδικού Τύπου*. Διδακτορική Διατριβή, Αθήνα: ΕΚΠΑ - ΠΤΔΕ - ΤΑΣ 2002, σ. 324.
Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρόσωπα, έργα, ρεύματα, όροι, [Αθήνα:] Εκδόσεις Πατάκη [2007], σ. 111.
'Αντα Κατσίκη-Γκίβαλου, «Ο Μάρκος Αυγέρης ως κριτικός του σολωμικού έργου: Από τη μυστικοπάθεια στην κοινωνική κριτική», *Ευκαρπίας έπαινος. Αφιέρωμα στον καθηγητή Παναγιώτη Δ. Μαστροδημητρή*. Φιλολογική επιμέλεια Γιώργος Ανδρειωμένος, Αθήνα: Πορεία 2007, σ. 413 σημ. 6.
<http://www.e-roema.eu/dokimio.php?id=126> (Δημήτρης Δημηρούλης) (πρβλ. *Διονύσιος Σολωμός - Έργα, ποιήματα και πεζά*, Εισαγωγή - επιμέλεια - σχόλια Δημήτρης Δημηρούλης, Αθήνα: Μεταίχμιο 2007).
Γιώργος Κεχαγιόγλου, «Σύντομη ερευνητική αναφορά (1998-2006) και μερικά ζητήματα της σολωμικής έρευνας» [στο:] *Η' Διεθνές Πανιώνιο Συνέδριο (Κύθηρα, 21-25 Μαΐου 2006)*, τόμος IVα: Επτανησιακός Πολιτισμός (Μέρος Α'), Κύθηρα: Εταιρεία Κυθηραϊκών μελετών 2009, σ. 415.
Διονύσης Ν. Μουσιούτης, *Ούγκο Φόσκολο. Ιστορικά και βιογραφικά παραλειπόμενα*, Ζάκυνθος: Εκδόσεις Τρίμορφο 2010, σ. 184 σημ. 44.
Άννα Ρόζενμπεργκ, «Μνήμες του Ισπανικού Εμφυλίου στη νεοελληνική ποίηση» [στο:] Ζ. Ι. Σιαφλέκης (επιμ.), *Γραφές της μνήμης. Σύγκριση-αναπαράσταση-θεωρία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Gutenberg [2011], σ. 413 σημ. 12.
Δημήτρης Αρμάος, *Η «κόψη... που μετράει». Ο ποιητής Διονύσιος Σολωμός*, Αθήνα: Ίδρυμα «Τάκης Σινόπουλος» - Εκδόσεις Γαβριηλίδης 2015, σ. 32.

10. *Διονυσίου Σολωμού, «Ύμνος εις την Ελευθερίαν»: Συγκρίνοντας τις τρεις πρώτες πλήρεις μεταφράσεις του*, Αθήνα: «συλλογές» 1999, σσ. 128.

ΚΡΙΣΕΙΣ:

Εφημ. *Η Κέρκυρα σήμερα*, Κέρκυρα, 30 Απριλίου 1999, 5.
Εφημ. *Ελευθερία*, Κέρκυρα, 4 Μαΐου 1999, 5.
Εφημ. *Ενημέρωση*, Κέρκυρα, 5 Μαΐου 1999, 8 (Δ. Κονιδάρης).
Εφημ. *Κερκυραϊκό Βήμα*, Κέρκυρα, 8 Μαΐου 1999, 8.
Εφημ. *Ελεύθερη Ώρα*, 16 Μαΐου 1999, 8.
Exit, Κέρκυρα, Μάιος-Ιούνιος 1999, 47 (βλ. χαρακτηριστικά και τον ιστότοπο: <http://www.fortunecity.com/lavender/kane/51/books/jun99/bookjun99.html>) (Μ. Αργυροκαστρίτη).
Εφημ. *Ελεύθερος*, 25 Μαΐου 1999, 23 (Τ. Νατσούλης).
Εφημ. *Αδέσμευτος*, 30 Μαΐου 1999, 30 (Χ. Σιάφκος).
Εφημ. *Η Βραδυνή*, 30 Μαΐου 1999, 30 (Χ. Οικονόμου).
Συλλογές, 179 (Ιούνιος 1999), 567.
Γιατί, 288 (Σέρρες, Ιούνιος 1999), 38 (Βασίλης Τζανακάρης).
Εφημ. *Ριζοσπάστης*, 24 Ιούνη 1999, 26.
Εφημ. *Η Γνώμη*, Πάτρα, 5 Ιουλίου 1999 (Αδιάκριτος).
Εφημ. *Ελευθεροτυπία*, 23 Ιουλίου 1999 [ένθετο «Βιβλιοθήκη», στήλη «Βιβλιοπωλείο»], 15 (Νίκος Ντόκας).
Εφημ. *Ο Φιλελεύθερος*, Λευκωσία, 27 Σεπτεμβρίου 1999, 15 (Χ. Κατσαμπάς).
Εφημ. *Ελεύθερη Θράκη*, Αλεξανδρούπολη, 3 Νοεμβρίου 1999, 7 (Γεώργιος Β. Παραπαγγίδης).
Διονυσίου Σολωμού, Τα Κερκυραϊκά. Τόμος δεύτερος: Κερκυραϊκά σολωμικά σύμμεικτα. [...] Κέρκυρα & Αθήνα: Εκδόσεις Αλκίνοος Νοέμβριος 2009, σ. 139.

ΜΝΕΙΕΣ:

Επτανησιακά Φύλλα, Κ' 3, Ζάκυνθος, Φθινόπωρο-Χειμώνας 1999, 254 (Δ. [Ιονύσης] Σ. [Έρρας]).

Γιώργος Βελουδής, *Ο Σολωμός των Ελλήνων. Εθνική ποίηση και ιδεολογία: Μια πολιτική ανάγνωση*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Πατάκη [2004], σ. 79 σημ. 13.

Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρόσωπα, έργα, ρεύματα, όροι, [Αθήνα:] Εκδόσεις Πατάκη [2007], σ. 111.

Συλλογές, 293 (Νοέμβριος 2009), 1191 (Αργύρης Βουρνάς).

Wanda Amarantidou, «Ο Józef Dunin Borkowski – ένας μεγάλος ξεχασμένος Φιλέλληνας ποιητής», http://www.eens.org/EENS_congresses/2010/Amarantidou_Wanda.pdf, σσ. 5 σημ. 8, 7 [=Ταυτότητες στον ελληνικό κόσμο (από το 1204 έως σήμερα)]. Δ' Ευρωπαϊκό Συνέδριο Νεοελληνικών Σπουδών (Γρανάδα, 9-12 Σεπτεμβρίου 2010). *Πρακτικά*. Τόμος Β'. Επιμέλεια: Κωνσταντίνος Α. Δημάδης, Αθήνα: Ευρωπαϊκή Εταιρεία Νεοελληνικών Σπουδών 2011, σσ. 115 σημ. 6, 118].

11. *Οι Επτανήσιοι στα σχολικά αναγνώσματα της τελευταίας εξηκονταετίας*, Αθήνα: Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη [2000], σσ. 162.

ΚΡΙΣΕΙΣ (επιλογή):

Εφημ. *Η Βραδυνή*, 20 Μαΐου 2000, 51 (Ειρήνη Μπέλλα).

Συλλογές, Ιούνιος 2000, 506-507 (Αργύρης Βουρνάς).

Εφημ. *Ενημέρωση*, Κέρκυρα, 25-26 Ιουνίου 2000 (Δημήτρης Κονιδάρης).

Εφημ. *Ελεύθερος*, 4 Ιουλίου 2000, 22 (Τάκης Νατσούλης).

Εφημ. *Ελευθεροτυπία*, 18 Αυγούστου 2000, 15 [ένθετο: Βιβλιοθήκη] (Βασίλης Καλαμαράς).

Exit, Κέρκυρα, αριθ. 30, Καλοκαίρι 2000 (Μ. Αργυροκαστρίτη).

Εφημ. *Το Βήμα*, 5 Νοεμβρίου 2000, στ4 [ένθετο: «βιβλία»] (Δημήτρης Κονιδάρης).

Επτανησιακά Φύλλα, τόμος Κ', τεύχος 6-7, Φθινόπωρο 2000, 706-707 (Σπύρος Αλ. Καββαδίας).

Τετράμηνια, τεύχος 62-64, 'Αμφισσα, Φθινόπωρο 2000, 4932 (Δρ. Κραβαρτόγιαννος).

Ευθύνη, 360 (Δεκέμβριος 2001), 621.

Δημήτρης Κονιδάρης, *Με τις ευχές του Κάλβου*, Κέρκυρα 2019 [Δημοσιεύματα Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών], σσ. 11-12.

ΜΝΕΙΕΣ:

Εφημ. *Το Βήμα*, 26 Νοεμβρίου 2000, στ. 14 [ένθετο: βιβλία].

Σελίδες απ' τη Φωκίδα, 'Αμφισσα, 2000, 19/4119 σημ. 11, 25/4125 σημ. 25 (Δρόσος Κραβαρτόγιαννος).

Επτανησιακά Φύλλα, τόμος ΚΑ' 3-4, Χειμώνας 2001, σ. 562 σημ. 5 (Κυριακή Γαλαντία).

Τετράμηνια, 65 (Καλοκαίρι 2001), 5172 (Δρόσος Κραβαρτόγιαννος).

Τεκμήριον. Επιστημονική Επετηρίδα ΤΑΒ Ιονίου Παν/μίου, 3 (2001), 228 σημ. 71 (Θεοδόσης Πυλαρινός).

Χρυσάνθη Κουμπάρου-Χανιώτη, *Τα Νεοελληνικά Αναγνώσματα στη Μέση Εκπαίδευση. Συγγραφείς και ανθολογημένα κείμενα (1884-1977)*, Αθήνα 2003, σσ. 14 σημ. 3, 211.

Πόρφυρας, 111 (Απρίλιος-Ιούνιος 2004), 155 (Δ. Θεοδωρέσκος). Πρβλ. *Νέα Παιδεία*, 108 (2003), 172.

Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρόσωπα, έργα, ρεύματα, όροι, [Αθήνα:] Εκδόσεις Πατάκη [2007], σ. 111.

Λάμπρος Βαρελάς, *Η νεοελληνική και μεταφρασμένη λογοτεχνία στην ελλαδική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (1884-2001). Συνοπτική ιστορική θεώρηση και αποδελτίωση των διδακτικών εγχειριδίων*, Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας 2007, σ. 10 σημ. 6.

Κεφαλληνιακά Χρονικά, τόμος 12 (2009-2010), Αργοστόλι 2010, 568 σημ. 7 (Γεώργιος Ν. Λεοντίνης).

http://giorgosbalurdos.blogspot.gr/2014_08_01_archive.html, 29 Αυγούστου 2014 (Γιώργος Μπαλουρδός).

12. Αθανάσιος Χριστόπουλος, *Ποιήματα*. Φιλολογική επιμέλεια: Γιώργος Ανδρειωμένος, Αθήνα: Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη 2001 [Νεοελληνική Βιβλιοθήκη, αριθ. 38], σσ. 709.

ΚΡΙΣΕΙΣ:

Εφημ. *Τύπος της Κυριακής*, 4 Φεβρουαρίου 2001, 19 [ένθετο: Πολιτισμός] (Σαράντος Ι. Καργάκος). Πρβλ. εφημ. *Οδός*, Καστοριά, 26 Απριλίου 2001, σ. ια'.

Εφημ. *Ελευθεροτυπία*, 23 Μαρτίου 2001, 5 [ένθετο: βιβλιοθήκη] (Βαγγέλης Χατζηβασιλείου). Πρβλ. εφημ. *Οδός*, Καστοριά, 12 Απριλίου 2001, σ. ια'.

Εφημ. *Το Βήμα της Κυριακής*, 25 Μαρτίου 2001, 35 [ένθετο: Το άλλο βήμα] (Νίκος Μπακουνάκης).

Εφημ. *Το Βήμα της Κυριακής*, 8 Απριλίου 2001, 47 [ένθετο: Το άλλο βήμα] (Φώτης Δημητρακόπουλος). Πρβλ. εφημ. *Οδός*, Καστοριά, 10 Μαΐου 2001, σ. 1α'.

Εφημ. *Η Καθημερινή*, 24 Απριλίου 2001, 14 (Παν. Περιστέρης). Πρβλ. εφημ. *Οδός*, Καστοριά, 5 Απριλίου 2001, σ. 1α'.

Επτανησιακά Φύλλα, τόμος ΚΑ', τεύχος 1-2, Ζάκυνθος, 'Ανοιξη-Καλοκαίρι 2001, 244-245 (Σπύρος Αλ. Καββαδίας).

Πόρφυρας, τεύχος 99, Κέρκυρα, Απρίλιος - Ιούνιος 2001, 140.

Ευθύνη, 360 (Δεκέμβριος 2001), 621.

Südost-Forschungen, 61/62 (2002/03), 558-560 (Walter Puchner).

Ιωάννης Π. Μπάκανος, *Η κριτική υποδοχή των Λυρικών του Αθανάσιου Χριστόπουλου (1811-2001)*. Διδακτορική διατριβή, Φλώρινα: Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας (Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας - Τμήμα Νηπιαγωγών) 2007, σσ. 426-428.

Peter Mackridge, «Τα γλωσσάρια στις εκδόσεις των ελληνικών λογοτεχνικών κειμένων του ύστερου 18^{ου} αι.: απολογισμός και προτάσεις» [στο:] *Η Εκδοτική των Κειμένων της Νεοελληνικής Γραμματείας. Ημερίδα αφιερωμένη στη μνήμη της Ε. Παχίνη-Τσαντσάνογλου και του Γ. Π. Σαββίδη*, Θεσσαλονίκη, 27.4.2015, [Θεσσαλονίκη:] Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], σσ. 54-55 και σημ. 10.

<http://www.xristopoulos.org/biography.html>

Το βιβλίο παρουσιάστηκε στην Καστοριά, γενέτειρα του ποιητή, με πρωτοβουλία της τοπικής δημοτικής αρχής, σε εκδήλωση όπου μίλησαν οι κ.κ. Δ. Παπουλίδης, Δήμαρχος Καστοριάς, Α. Μιρκόπουλος, Δημοτικός Σύμβουλος, Σταμάτης Τσαρουχάς, σκηνοθέτης, και ο επιμελητής της έκδοσης. Αναγγελία της εκδήλωσης, βλ. στην εφημ. *Οδός*, Καστοριά, Πέμπτη 29 Μαρτίου 2001, 1β'. Παράλληλα, στην ίδια εκδήλωση αναγγέλθηκε η έναρξη των γυρισμάτων του ντοκυμανταίρ: *Αθανάσιος Χριστόπουλος: Ένας λησμονημένος ποιητής*, σε σκηνοθεσία του Σταμάτη Τσαρουχά, στο οποίο συμμετείχα ως επιστημονικός / ιστορικός σύμβουλος. Βλ. σχετικά, *Μέσα από εικόνες*, τεύχος 1, Απρίλιος-Ιούνιος 2001, 10· *exit στην Κέρκυρα*, αριθ. 32, Ιούλιος 2001· *Ελληνικές ταινίες / Greek films*, 420 Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη: ΕΚΚ 2001, 8-9· *420 Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης*, [Θεσσαλονίκη:] Υπουργείο Πολιτισμού 2001, 54. Ας σημειωθεί ότι το συγκεκριμένο ντοκυμανταίρ αναδείχθηκε πρώτο στην ψηφοφορία του κοινού ανάμεσα στις τριάντα δύο (32) διαγωνιζόμενες ταινίες και έλαβε το σχετικό βραβείο. Το ντοκυμανταίρ παρουσιάστηκε στην Καστοριά (από τον Δήμο της πόλης) τον Δεκέμβριο του 2001, στην Κινηματογραφική Λέσχη Ηλιούπολης στις 31 Μαρτίου 2002 και στην Κέρκυρα (από την Κινηματογραφική Λέσχη του Ιονίου Πανεπιστημίου) στις 16 Δεκεμβρίου 2002. Για την τελευταία εκδήλωση βλ. το αναλυτικό σημείωμα της κερκυραϊκής εφημ. *Ενημέρωση*, 15 Δεκεμβρίου 2002, 13. Τέλος, η εν λόγω ταινία προβλήθηκε από την ΕΤ1 στις 31 Μαρτίου 2005 και σε κατοπινότερες ημερομηνίες. Πρόσφατα προβλήθηκε και στον Φιλοπρόοδο Όμιλο Υμηττού (22 Μαρτίου 2012), στο πλαίσιο σειράς εκδηλώσεων προς τιμήν του σκηνοθέτη Σταμάτη Τσαρουχά.

MNEIES:

Ανδρέα Κάλβου, *Μαθήματα Φιλοσοφίας*. [...] Εισαγωγή Παναγή Δ. Αλιπράντη [...], Αθήνα 2002 [Ακαδημία Αθηνών. Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Φιλοσοφίας], σ. 107*. *Δια-κείμενα*. Ετήσια έκδοση Εργαστηρίου Συγκριτικής Γραμματολογίας Α.Π.Θ., τεύχος 4, Θεσσαλονίκη 2002, 232, 256 (Μιχάλης Τσιανίκας).

Μαρία Μαντουβάλου, *Αστέρης Κοββατζής 1916-1983*. Τόμος πρώτος, Αθήνα: Εκδόσεις HLTEX 2003, σσ. 57, 58.

Susana Lugo Mirón, *La función de los héroes homéricos en el teatro griego de la primera mitad del siglo XIX*, Universidad de La Laguna, Departamento de Filología Clásica y Árabe, διδακτορική διατριβή, σσ. 199 σημ. 437, 202 σημ. 445, 203 σημ. 453, 209 σημ. 466, 210 σημ. 468, 213 σημ. 482, 214 σημ. 486, 215 σημ. 488, 489, 217 σημ. 498, 232 σημ. 527, 528, 529, 530, 241 σημ. 546, 361.

Susana Lugo Mirón, «Motivos de la antigüedad en los albores de la dramaturgia neohelénica», *Estudios Neogriegos. Revista Científica de la Sociedad Hispánica de Estudios Neogriegos*, Diciembre 2003, Anexo 1, 100 σημ. 44.

Η Μελέτη, 2 (2004), 72 σημ. 1, 77-78 σημ. 2 (Αθηνά Γεωργαντά).

Γιώργος Αράνης, *Η μεταβατική περίοδος της Ελλαδικής Ποίησης. Η σταδιακή της εξέλιξη από την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους έως το 1930*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Σοκόλη [2005], σσ. 77, 449.

Θάλεια Ιερωνυμάκη, *Το είδος της ωδής στη νεοελληνική λογοτεχνία (από την αρχή του 19^{ου} αιώνα έως το 1880)*, διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών 2005, σ. 78 σημ. 298.

Π. Δ. Μαστροδημήτρης, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [2005], σ. 584.

Κ. Γ. Κασίνης, *Νεοελληνική Λογοτεχνία. Από τις αρχές έως την Επανάσταση. Συγχρονική ανθολογία κεμένων. Ποίηση - πεζογραφία - θέατρο - διάλογος - επιστολή*, Αθήνα: Πορεία 2006, σ. 614.

Εφημ. *Οδός*, Καστοριά, 5 Ιανουαρίου 2006, ζ' (Ελένη Παπανικολάου).

Caterina Carpinato, «La scoperta del vero Omero». *Riscritture greche: Athanasios Christópoulos, Αχιλλεύς (1805), Iakovakis Rizos Nerulòs, Πολυξένη (1814), Dimitrios Guzelis, Η κρίσις του Πάριδος (1817)* [στο:] *Varia posthomerica neograeca. Materiali per il corso di lingua e letteratura neogreca a.a. 2006-2007*, Milano 2006, σσ. 230 σημ. 5, 234 σημ. 15.

Λεξικό *Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρόσωπα, έργα, ρεύματα, όροι*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Πατάκη [2007], σ. 111, 2385.

Λάμπρος Βαρελάς, *Η νεοελληνική και μεταφρασμένη λογοτεχνία στην ελλαδική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (1884-2001). Συνοπτική ιστορική θεώρηση και αποδελτίωση των διδακτικών εγχειριδίων*, Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας 2007, σ. 390.

Ιωάννης Π. Μπάκανος, *Η κριτική υποδοχή των Λυρικών του Αθανάσιου Χριστόπουλου (1811-2001). Διδακτορική διατριβή*, Φλώρινα: Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας (Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας - Τμήμα Νηπιαγωγών) 2007, σσ. 138 σημ. 45, 139 σημ. 51, 52, 145 σημ. 1, 153 σημ. 28, 154 σημ. 30, 156 σημ. 36, 169 σημ. 63, 175 σημ. 83, 197 σημ. 141, 274 σημ. 36, 378 σημ. 72, 426 σημ. 205, 206, 427 σημ. 207, 428 σημ. 208, 451, 456, 458, 471.

Γιάννης Ξούριος, *Κωνσταντίνος Οικονόμος ο εξ Οικονόμων. Το φιλολογικό έργο (Η θεωρία των «Γραμματικών Τεχνών»)*, [Αθήνα:] Ίδρυμα Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής [2007], σσ. 329 σημ. 676, 339 σημ. 707, 483.
<http://www.greek-language.gr/greekLang/literature/studies/essays/03.html> (Ευρ. Γαραντούδης).

Dimitrios Dolapsakis, *Les histoires de la littérature néohellénique 1780-1880. Autour d'Adamantios Coray et de Jakovakis Rizos Néroulos dea épigones et des émules*, Université Paris Sorbonne - Paris IV 2009, σσ. 129 σημ. 546, 140 σημ. 590, 141 σημ. 516, 199 σημ. 870, 308.

Γεώργιος Μπαμπινιώτης (επιμ.), *Το Γλωσσικό Ζήτημα. Σύγχρονες προσεγγίσεις*, [Αθήνα:] Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων [2011], σ. 603.

Sandrine Maufroy, *Le philhellénisme franco-allemand (1815-1848)*, Belin 2011, σ. 264.

Γιάννης Ξούριος, «Η *Ιλιάδα* του Γεωργίου Ρουσιάδη και η διαμάχη για την ποιητική έκφραση», *Κονδυλοφόρος*, 11 (2012), σ. 40 σημ. 39.

Στέση Αθήνη, «Η φαναριώτικη λυρική ποίηση και το τυπωμένο βιβλίο: 1790-τέλος 19^{ου} αιώνα», *Φαναριώτικα και αστικά στιχουργήματα στην εποχή του Νεοελληνικού Διαφωτισμού*, Αθήνα 2013 [Πανεπιστήμιο Κύπρου, Εταιρεία Κυπριακών Σπουδών, Ακαδημία Αθηνών], σ. 345 σημ. 77.

Julia Chatzipanagioti-Sangmeister, «Old tunes, new tones: (Re-)Defining the “Phanariot Verses” of the Greek Enlightenment», *The Historical Review / La Revue Historique*, vol. X (2013), 168 σημ. 24.

Marjolijne C. Janssen, «Perfectly absent: the emergence of the Modern Greek perfect in early Modern Greek», *Byzantine and Modern Greek Studies*, vol. 37, n. 2, 2013, σ. 259, σημ. 92.

Γιάννης Ξούριος, «Στιχουργήματα και τραγούδια “του σοφολογιωτάτου πρωτοψάλτου κυρ Ιακώβου”. Το χφ αρ. 27 της Βιβλιοθήκης της Βουλής» [στο:] *Νεοελληνική λογοτεχνία και κριτική από τον Διαφωτισμό έως σήμερα*. Πρακτικά ΙΓ' Διεθνούς Επιστημονικής Συνάντησης (3-6 Νοεμβρίου 2011). Μνήμη Παν. Μουλλά, Αθήνα: Εκδόσεις Σοκόλη-Κουλεδάκη 2014 [ΑΠΘ, Τμήμα Φιλολογίας - Τομέας ΜΝΕΣ], σ. 107 σημ. 29.

Guillermo Marín Casal, «Vikendios Damodos precursor del griego vernáculo filosófico y científico», *Erytheia*, 35 (2014), 449 σημ. 50, 450.

Yannis Stamos, «Of pleasure and sorrow: Two modern Greek Epicurean poems», *Diogenes*, 1 (2014), 32 σημ. 1, 44.

Γιάννης Ξούριος, «Εκθρονίζοντας τον “Νέον Ανακρέοντα”», www.eens.org/EENS_congresses/2014/xourias_yannis.pdf, σσ. 1 (σημ. 1), 5, 7 (σημ. 25), 8, 9 (επίσκεψη: 17.02.2015).

Αφροδίτη Αθανασοπούλου, «Μετρικά ζητήματα στη Φαναριώτικη ποίηση», *Νέα Εστία*, έτος 89^ο, τχ. 1866, Ιούλιος-Αύγουστος-Σεπτέμβριος 2015, 716 σημ. 1, 720 σημ. 6, 724 σημ. 15 [πρβλ. τον τόμο: *Ζητήματα Νεοελληνικής Φιλολογίας. Μετρικά, υφολογικά, κριτικά, μεταφραστικά. Πρακτικά ΙΔ' Διεθνούς Επιστημονικής Συνάντησης 27-30 Μαρτίου 2014. Μνήμη Ξ. Α. Κοκόλη*, Θεσσαλονίκη: ΑΠΘ - Τμήμα Φιλολογίας - Τομέας ΜΝΕΣ 2016, σσ. 231 σημ. 1, 234 σημ. 6, 237 σημ. 17].

Γιάννης Πλεμμένος, «Οι πρώτες μελοποιήσεις των έργων του Καστοριανού ποιητή Αθανάσιου Χριστόπουλου» [στο:] *Η Δυτική Μακεδονία στους Νεότερους Χρόνους*, Γρεβενά: Εταιρεία Δυτικομακεδονικών Μελετών 2016, σσ. 705 σημ. 1, 707 σημ. 9 και 12, 722 σημ. 56.

Guillermo Marín Casal, *Estudio preliminar y traducción de los Coraísmos o corrección de la lengua romaica, la sátira lingüística de Iácovos Rísos Nerulós*, σσ. IX σημ. 41, 42, 43, 107.

Θάλεια Ιερωνυμάκη, «Η προεπαναστατική εξυμνητική ποίηση στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες και οι όροι διαμόρφωσής της» [στο:] Tudor Dinu (επιμ.), *Τα Πρακτικά του 3^{ου} Συνεδρίου των νεοελληνιστών των Βαλκανικών Χωρών. Ο Ελληνισμός ως πολιτιστικός και οικονομικός παράγοντας στα Βαλκάνια (1453-2015): Γλώσσα, λογοτεχνία, τέχνη, κοινωνία*. Βουκουρέστι, 16-17 Οκτωβρίου 2015, București: UER Press 2017, σσ. 241 σημ. 10, 246.

S. Martello, *Le prime traduzioni romene del teatro di Metastasio: l'Achille in Sciro di Iordache Slatineanu e il suo intermediario neogreco*, uniprd. 2017, σσ. 16 σημ. 1, 114.

Παντελής Μπουκάλας, *Το αίμα της αγάπης. Ο πόθος και ο φόνος στη δημοτική ποίηση*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Άγρα [2017] [Πιάνω γραφή να γράψω... Δοκίμια για το δημοτικό τραγούδι – 2], σσ. 600 σημ. 171-172, 739 σημ. 717, 742 σημ. 731.

Θάλεια Ιερωνυμάκη, *Η νεοελληνική ωδή έως το 1880. Ιστορική διαμόρφωση και θεωρία του είδους*, [Αθήνα:] Σμίλη [2017], σ. 60 σημ. 30.

Γιάννης Ξούριας, *Ανεβαίνοντας τον Ελικώνα. Για την ποίηση του Γένους την εποχή του Νεοελληνικού Διαφωτισμού*, Αθήνα: Gutenberg 2018, σσ. 26 σημ. 20, 146 σημ. 3, 157 σημ. 28, 163 σημ. 39, 406.

Π. Δ. Μαστροδημήτρης, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [2018], σσ. 330, 622.

Γεωργία Ευθυμίου, *Τα εγχειρίδια γραμματικής της ελληνικής γλώσσας (1550-1821): Μια διαχρονική θεώρηση μορφής και περιεχομένου*, διδακτορική διατριβή, Ιωάννινα: ΠΙ - ΣΕΑ - ΠΤΔΕ 2018, σ. 332 σημ. 427.

Iakovos Menelaou, *reading Cavafy through the Medical Humanities: Illness, Disease and death*, King's College London 2019, σσ. 119 σημ. 29, 209.

Ανδρέας Κάλβος, *Έργα*. Τόμος Γ', Ποικίλα: Ανθολογίες - Γραμματικές - Μεταφράσεις. Επιστημονική επιμέλεια Δημήτρης Αρβανιτάκης, Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη 2020, σσ. 54 σημ. 38, 56 σημ. 43 (Γιαννούλα Γιαννουλοπούλου).

Αφορδίτη Αθανασοπούλου, «Παρατηρήσεις στους δεκαπεντασύλλαβους των φαναριώτικων στιχουργημάτων: Από τις μισμαγιές στον Α. Ρ. Ραγκαβή», *Νέα Εστία*, τχ. 185/1885 (Δεκέμβριος 2020), σσ. 450 σημ. 2, 451 σημ. 6, 453 σημ. 10, 454 σημ. 13, 459 σημ. 20, 461 σημ. 21, 465 σημ. 26.

Αθηνά Γεωργαντά, «Ανδρέα Κάλβου Ωδές. Δύο άγνωστες βιβλιοκρισίες στη γαλλική εφημερίδα *La Pandore*», *Νέα Εστία*, τχ. 1887 (Ιούνιος 2021), 550 σημ. 36.

13. Guy (Michel) Saunier, *Ελληνικά Δημοτικά Τραγούδια. Συναγωγή μελετών (1968-2000)*. Φιλολογική επιμέλεια - Ευρετήρια: Γιώργος Ανδρειωμένος - Μετάφραση γαλλικών κειμένων: Ιφιγένεια Μποτουροπούλου, Αθήνα: Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη 2001, σσ. 589.

ΚΡΙΣΕΙΣ (επιλογή):

Παρνασσός, ΜΔ' (2002), 473-474 (Μ. Γ. Βαρβούνης).

Emmanuel Karagiannis-Moser, *Littérature orale de la Grèce moderne. Recueil d'études*, [Athènes:] Δωδώνη [2005], σ. 180 [πρβλ. *Revue des Études Grecques*, 115/2, 856-859].

ΜΝΕΙΕΣ (επιλογή):

Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρόσωπα, έργα, ρεύματα, όροι, [Αθήνα:] Εκδόσεις Πατάκη [2007], σσ. 111, 1980.

Π. Δ. Μαστροδημήτρης, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [2012], σ. 20.

Βάλτερ Πούχνερ, *Μελέτες για το ελληνικό δημοτικό τραγούδι*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Αρμός [2013], σ. 440.

Αριστείδης Ν. Δουλαβέρας, *Μελετήματα για το δημοτικό τραγούδι*, [Θεσσαλονίκη:] Εκδοτικός Οίκος Αντ. Σταμούλη [2013], σσ. 24 σημ. 62, 94 σημ. 147, 201-202.

Αριστείδης Ν. Δουλαβέρας, *Η γυναικεία και η ανδρική ομορφιά στο δημοτικό τραγούδι*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση 2013, σσ. 87 σημ. 298, 152 σημ. 170, 266 σημ. 105, 346 σημ. 135, 398 σημ. 115, 477.

Παντελής Μπουκάλας, *Το αίμα της αγάπης. Ο πόθος και ο φόνος στη δημοτική ποίηση*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Άγρα [2017] [Πιάνω γραφή να γράψω... Δοκίμια για το δημοτικό τραγούδι – 2], σ. 684 σημ. 508.

Π. Δ. Μαστροδημήτρης, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [2018], σ. 20.
Ανδριάννα Ταγκαλάκη, *Η παρουσία των ζώων στην πεζογραφία των Ανδρέα Καρκαβίτσα, Μιχαήλ Μητσάκη, Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη και Εμμανουήλ Ροΐδη*. Διπλωματική Εργασία, Πάτρα 2018 [Πανεπιστήμιο Πατρών - Τμήμα Φιλολογίας, ΠΜΣ ΣΠΓΚ], σσ. 17 σημ. 52, 104.

14. Ν. Γ. Καμπάς, *Ποιήματα και πεζά*. Φιλολογική επιμέλεια: Γιώργος Ανδρειωμένος, Αθήνα: Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη 2002 [Νεοελληνική Βιβλιοθήκη, αριθ. 41], σσ. 456.

ΚΡΙΣΕΙΣ (επιλογή):

Εφημ. *Ελεύθερος*, 23 Ιανουαρίου 2002, 24 (Τάκης Νατσούλης).

Ακτή, Δευκωσία, 50 ('Ανοιξη 2002), 247-249 (Δημοσθένης Θεοδωρέσκος).

Εφημ. *Η Καθημερινή*, 9 Απριλίου 2002, 14 (Παναγιώτης Περιστέρης).

Εφημ. *Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία* ('Εψιλον), 28 Απριλίου 2002, 174 (Κ.[ωστής] Σ.[άρρος]).

Εφημ. *Το Βήμα της Κυριακής* (ένθετο: το άλλο βήμα), 2 Ιουνίου 2002, 20 (Δημήτρης Κονιδάρης). Πρβλ. εφημ. *Ενημέρωση*, Κέρκυρα, 9 Ιουνίου 2002, 19.

Εφημ. *Κερκυραϊκό Βήμα*, Κέρκυρα, 5 Ιουνίου 2002, 5.

Εφημ. *Η Κέρκυρα Σήμερα*, Κέρκυρα, 11 Ιουνίου 2002, 5.

Εφημ. *Ελευθερία*, Κέρκυρα, 13 Ιουνίου 2002, 5.

Εφημ. *Ελευθεροτυπία*, 28 Ιουνίου 2002 (ένθετο: βιβλιοθήκη), 26 (Νίκος Ντόκας).

Επτανησιακά Φύλλα, ΚΒ' 1-2 ('Ανοιξη - Καλοκαίρι 2002), 181 (Σπύρος Αλ. Καββαδίας).

Αιολικά Γράμματα, 197 (Σεπτέμβρης-Οκτώβρης 2002), 378-379 (Δ. Ι. Καραμβάλης).

Εφημ. *Η Απόφαση*, 19 Απριλίου 2003, 28 (Σαράντος Ι. Καργάκος).

Ομπρέλα, 73 (Ιούνιος-Αύγουστος 2006), 86-87 (Γιώργος Πετρόπουλος).

Παναγιώτης Στυλ. Σκορδάς, *Αναγνώσεις. Βιβλία που σημάδεψαν τη μνήμη και τον χρόνο...*, Μυτιλήνη: Εκδόσεις Αιολίδα 2016, σσ. 95-104.

Δημήτρης Κονιδάρης, *Με τις ευχές του Κάλβου*, Κέρκυρα 2019 [Δημοσιεύματα Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών], σσ. 24-25.

ΜΝΕΙΕΣ:

Αιολικά Γράμματα, 198 (Νοέμβρης-Δεκέμβρης 2002), 468.

Φώτης Δημητρακόπουλος, *Ο μοναχός Ανδρόνικος. Λεύκωμα Μωραϊτίδη*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Ergo [2002], σ. 82.

Γεωργίου Δροσίνη, *Άπαντα*. Τόμος 11^{ος}. Ημερολόγια. Φιλολογική επιμέλεια Γιάννης Παπακόστας, Αθήνα 2003 [Σύλλογος προς Διάδοσιν Ωφελίμων Βιβλίων], σ. 359 σημ. 1.

Νέα Εστία, 156 (2004), 102 σημ. 2 (Κίρκη Κεφαλέα).

Γιώργος Αράνης, *Η μεταβατική περίοδος της Ελλαδικής Ποίησης. Η σταδιακή της εξέλιξη από την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους έως το 1930*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Σοκόλη [2005], σσ. 150, 153, 448.

Π. Δ. Μαστροδημήτρης, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [2005], σσ. 492, 570.

Νέα Εστία, 159/1789 (Μάιος 2006), 924 σημ. 5 (Ν. Γ. Τσικής).

Δ. Παπαρρηγόπουλου, *Ποιήματα*. Φιλολογική επιμέλεια Ελένα Κουτριάνου, Αθήνα: Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη 2006, σ. 104 σημ. 158.

Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρόσωπα, έργα, ρεύματα, όροι, [Αθήνα:] Εκδόσεις Πατάκη [2007], σσ. 111, 1006.

Γράμματα II: Νεοελληνική Φιλολογία (19ος & 20ός αιώνας). Ανθολόγιο Νεοελληνικών Λογοτεχνικών Κεμένων (19ος & 20ός αιώνας). Επιμέλεια Χρήστος Δανιήλ, [Πάτρα:] Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο - Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Πρόγραμμα Σπουδών: Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό [2008], σσ. 307-308.

http://www.greek-language.gr/greekLang/literature/anthologies/new/page_017.html (Γ. Πατερίδου).

Πειραϊκά Γράμματα, 68 (Ιούλιος-Σεπτέμβριος 2011), 19-20 (Γιώργος Πετρόπουλος).

Georgia Pateridou, «The Clay of the Earth: Everyday Objects, Functions and Thoughts in the Poetic Generation of the 1880s» [στο:] Gregory Paschalidis, Lia Yoka (eds.), *Semiotics and Hermeneutics of the Everyday*, Cambridge Scholars Publishing 2015, σ. 135 σημ. 11.

Κωστής Παλαμάς, *Άπαντα*. Τόμος πρώτος. Τα τραγούδια της πατρίδος μου, Ο ύμνος της Αθηνάς, Τα μάτια της ψυχής μου. Επιμέλεια: Κ. Γ. Κασίνης, Αθήνα: Ίδρυμα Κωστή Παλαμά - Πάτρα: Στέγη Γραμμάτων Κωστής Παλαμάς 2017, σ. 381.

Π. Δ. Μαστροδημήτρης, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [2018], σσ. 330, 606.

15. *Η σάτιρα στην εκπαίδευση. Ανδρέας Λασκαράτος και Γεώργιος Σουρής*, Αθήνα: Πορεία 2003, σσ. 111.

ΚΡΙΣΕΙΣ (επιλογή):

Νέα Παιδεία, 108 (2003), 172-174 (Δημοσθένης Θεοδωρέσκος). Πρβλ. *Πόρφυρας*, 111 (Απρίλιος-Ιούνιος 2004), 155-156.

Εφημ. *Ελευθερία*, Κέρκυρα, 12 Νοεμβρίου 2003, 5.

Εφημ. *Η Κέρκυρα Σήμερα*, Κέρκυρα, 13 Νοεμβρίου 2003, 5.

Εφημ. *Κερκυραϊκό Βήμα*, Κέρκυρα, 19 Νοεμβρίου 2003, 5.

Εφημ. *Η καθημερινή ενημέρωση*, Κέρκυρα, 21 Νοεμβρίου 2003, 12 (Γιώργος Ζούμπος).

Εφημ. *Ελεύθερος*, 2 Δεκεμβρίου 2003, 24 (Τάκης Νατσούλης).

Εφημ. *Εστία*, 6 Δεκεμβρίου 2003, 6 (Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου).

Εφημ. *Το Βήμα της Κυριακής* (ένθετο: βιβλία), 7 Δεκεμβρίου 2003, 8 (Δημήτρης Κονιδάρης).

Εφημ. *Η Απόφαση*, 13 Δεκεμβρίου 2003, 50 (Σαράντος Ι. Καργάκος).

Αντί, 803 (Χριστούγεννα 2003), 64-65 (' Αντεια Φραντζή).

Εφημ. *Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία* (' *Επιλον*), 4 Ιανουαρίου 2004, 77 (Κώστας Σάρρος).

Εφημ. *Ελευθεροτυπία* (ένθετο: βιβλιοθήκη), 19 Μαρτίου 2004, 31 (Νίκος Ντόκας).

Εφημ. *Η Καθημερινή*, 11 Μαΐου 2004, 14 (Παναγιώτης Σ. Περιστερές).

Φιλολογική, 87 (Απρίλιος-Μάιος-Ιούνιος 2004), 10 (Κώστας Αγγελάκος).

Ομπρέλα, 73 (Ιούνιος-Αύγουστος 2006), 87 (Γιώργος Πετρόπουλος).

Δημήτρης Κονιδάρης, *Με τις ευχές του Κάλβου*, Κέρκυρα 2019 [Δημοσιεύματα Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών], σσ. 30-32.

ΜΝΕΙΕΣ:

Μαρία Δ. Μιράσγεζη, «Ανδρέας Λασκαράτος και Γρηγόριος Ξενόπουλος. Οι «Στοχασμοί» και η «Διάπλασις των Παιδών»», «Ανδρέας Λασκαράτος». 100 χρόνια από τον θάνατό του (1901-2001), Αργοστόλι: Εταιρεία Κεφαλληνιακών Ιστορικών Ερευνών 2004, σσ. 231 και σημ. 52, 53, 54, 232 σημ. 55, 56, 59.

Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρόσωπα, έργα, ρεύματα, όροι, [Αθήνα:] Εκδόσεις Πατάκη [2007], σσ. 111, 2052.

Λάμπρος Βαρελάς, *Η νεοελληνική και μεταφρασμένη λογοτεχνία στην ελλαδική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (1884-2001). Συνοπτική ιστορική θεώρηση και αποδελτίωση των διδακτικών εγχειριδίων*, Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας 2007, σ. 10 σημ. 6.

Διδακτικές προτάσεις για το μάθημα της λογοτεχνίας. Γ' Γυμνασίου. Επιμέλεια: Βενετία Αποστολίδου & Ελένη Χοντολίδου, Αθήνα 2007 [Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2005-2007], σσ. 41 σημ. 5, 44 (Βενετία Αποστολίδου).

Βασίλης Λέτσιος, «“Λέοντας τα σπροπόζιτά μου”. Λέξεις και φράσεις ιδιωματικές στα σατιρικά ποιήματα του Δ. Σολωμού» [στο:] *Ανθολογία Ιονίου Λογοτεχνίας. «Ενέργειες ανάδειξης σύγχρονου πολιτισμού και πολιτιστικής κληρονομιάς από το Δήμο Αργοστολίου»*. Πρακτικά. Τόμος Β', [Αργοστόλι] 12 Δεκεμβρίου 2008, σσ. 108 σημ. 3, 109.

Π. Δ. Μαστροδημήτρη, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [2012], σ. 582.

Χρυσούλα Καραντζή, «Προφορικότητα και λογοτεχνικότητα στην Κεφαλονίτικη σάτιρα» [στο:] *Επιστημονικό Συμπόσιο: Το Κεφαλονίτικο Γλωσσικό Ιδίωμα*. Αργοστόλι, 13 Οκτωβρίου 2007. Πρακτικά. Επιμέλεια: Πέτρος Πετράτος, Αργοστόλι: Σύνδεσμος Φιλολόγων Κεφαλονιάς-Ιθάκης 2012, σ. 200.

Ιωάννα Γιάγκου, *Σχολιασμένη βιβλιογραφία της ιστορίας της νεοελληνικής λογοτεχνίας από το 2000 μέχρι το 2012*, Θεσσαλονίκη 2013 [ΑΤΕΙΘ - ΤΒΣΠ], σσ. 20-21.

Και με τον ήχον των για μια στιγμή επιστρέφουν... Η ελληνική ποίηση στον εικοστό αιώνα. Επίτομη ανθολογία. Ανθολόγηση-πρόλογος Δώρα Μέντη, Εισαγωγικά σημειώματα Ευριπίδης Γαραντούδης, Αθήνα: Gutenberg 2016, σ. 120.

16. Κωστή Παλαμά, *Ποιήματα στον «Ραμπλαγά» και το «Μη Χάνεσαι»*. Φιλολογική επιμέλεια: Γιώργος Ανδρειωμένος Αθήνα: 'Ιδρυμα Κωστή Παλαμά 2004, σσ. 304.

ΚΡΙΣΕΙΣ (επιλογή):

Εφημ. *Το Βήμα της Κυριακής* (στήλη: προθήκες), 19 Σεπτεμβρίου 2004, 53 (Νίκος Μπακουνάκης).

Εφημ. *Ελευθεροτυπία* (ένθετο: βιβλιοθήκη), 24 Σεπτεμβρίου 2004, 27 (Ν. [ίκος] Ντ. [όκας]).

Εφημ. *Εστία*, 9 Οκτωβρίου 2004 (Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου).

Εφημ. *Το Βήμα*, 10 Οκτωβρίου 2004 (Δημήτρης Κονιδάρης).

Εφημ. *Απόφαση*, 23 Οκτωβρίου 2004, 54 (Σαράντος Καργάκος).
Εφημ. *Η Καθημερινή*, 2 Νοεμβρίου 2004, 14 (Δημοσθένης Θεοδωρέσκος).
Εφημ. *Κερκυραϊκό Βήμα*, Κέρκυρα, 11 Νοεμβρίου 2004, 5.
Εφημ. *Η Κέρκυρα Σήμερα*, Κέρκυρα, 12 Νοεμβρίου 2004, 5.
Εφημ. *Ενημέρωση*, Κέρκυρα, 14 Νοεμβρίου 2004, 11 (Γιώργος Ζούμπος).
Εφημ. *Ελευθερία*, Κέρκυρα, 17 Νοεμβρίου 2004, 5.
Εφημ. *Αδέσμευτος Τύπος* (Ρίζου), 21 Νοεμβρίου 2004, 29 (Φίλιππος Πανταζής).
Εφημ. *Ελεύθερος Τύπος*, 4 Δεκεμβρίου 2004, 52 (Ελπίδα Πασαμυχάλη).
Νέα Παιδεία, 112 (2004), 174-177 (Πολυξένη Μπίλλα). Πρβλ. *Πόρφυρας*, 115 (Απρίλιος-Ιούνιος 2005), 179-182.
Εφημ. *Ριζοσπάστης*, 26 Φλεβάρη 2005, 31.
Εφημ. *Ριζοσπάστης*, 10 Δεκέμβρη 2005, 30.
Ομπρέλα, 68 (Μάρτιος-Μάιος 2005), 90 (Γιώργος Πετρόπουλος). Πρβλ. *Ομπρέλα*, 73 (Ιούνιος-Αύγουστος 2006), 85.
Αντί, 838 (11 Μαρτίου 2005), 63 ('Αντεια Φραντζή).
Δημήτρης Κονιδάρης, *Με τις ευχές του Κάλβου*, Κέρκυρα 2019 [Δημοσιεύματα Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών], σσ. 33-34.

MNEIEΣ:

Π. Δ. Μαστροδημήτρης, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [2005], σ. 577.
Επτανησιακά Φύλλα, ΚΕ', 3-4 (Ζάκυνθος, Φθινόπωρο-Χειμώνας 2005), 703 σημ. 11, 709 σημ. 8 (Διονύσης Ν. Μουσομούτης).
Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρόσωπα, έργα, ρεύματα, όροι, [Αθήνα:] Εκδόσεις Πατάκη [2007], σσ. 111, 1669.
Αλεξάνδρα Σαμουήλ, *Ο Παλαμάς και η κρίση του στίχου*, Αθήνα: Εκδόσεις Νεφέλη 2007, σσ. 164 σημ. 28, 167 σημ. 36, 172 σημ. 50, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 239.
Αλέξανδρος Αργυρίου, *Ιστορία της Ελληνικής Λογοτεχνίας...*, τόμος Ζ', [Αθήνα:] Εκδόσεις Καστανιώτη [2007], σ. 109 και τόμος Η', [Αθήνα:] Εκδόσεις Καστανιώτη [2007], σ. 206.
Αλεξάνδρα Σαμουήλ, *Ιδαλγός της Ιδέας. Η περιπλάνηση του Δον Κιχώτη στην ελληνική λογοτεχνία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Πόλις [2007], σσ. 137 σημ. 11, 410.
Βίκυ Πάτσιου, «Κωστής Παλαμάς - Γρηγόριος Ξενόπουλος: Η διαδρομή μιας αμφίδρομης σχέσης», *Ευκαρπίας έπαινος. Αφιέρωμα στον καθηγητή Παναγιώτη Δ. Μαστροδημήτρη*. Φιλολογική επιμέλεια Γιώργος Ανδρειωμένος, Αθήνα: Πορεία 2007, σ. 752 σημ. 5.
Χ. Δ. Καραόγλου, «2. Φιλολογικά ζητούμενα (Κωστής Παλαμάς)», *Κονδυλοφόρος*, 6 (2007), 146 σημ. 18.
'Αντα Κατσίκη-Γκίβαλου, *Φιλολογικές διαδρομές Γ'.* Δημιουργοί και αναγνώσεις, [Αθήνα:] Εκδόσεις Πατάκη 2007, σ. 58 σημ. 11.
Σόνια Ιλίνσκαγια, *Στην τροχιά του Ρομαντισμού. Η ρομαντική ποίηση στην Ελλάδα του 19^{ου} αιώνα*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα 2008, σ. 169 σημ. 2.
David Ricks, «Orthographic Standardization of the modern Greek Classics. Gain and Loss» [στο:] Alexandra Georgakopoulou and Michael Silk (επιμ.), *Standard Languages and Language Standards: Greek, Past and Present*, Centre for Hellenic Studies, King's College London, London: Ashgate [2009], σ. 147.
Guillermo Marín Casal, «Tras las huellas griegas de Don Quijote en sus andanzas pro Bucarest, Esmirna, Trieste, Constantinopla, Nueva York y Atenas», *Cervantes: Bulletin of the Cervantes Society of America*, 30.1 (Spring 2010), 78.
Georgia Pateridou, «The clay of the earth: everyday objects, functions and thoughts in the poetic creation of the generation of the 1880s», *punctum*, n. 1, σημ. 1, 23.
Μαρία Μαθιουδάκη, «Χειρόγραφα του Ιωάννη Ολύμπου (1864-1946) στο αναγνωστήριο της Αγιάσου. Μαρτυρίες για την πρόσληψη του Ανδρέα Κάλβου και του Δ. Ν. Βερναρδάκη», *Μνήμων*, 35 (2016), σσ. 184-185 σημ. 59.
Πόλυ Τσίγκου, «Αθησαύριστα ποιητικά πρωτόλεια του Κωστή Παλαμά» [στο:] Γ' Διεθνές Συνέδριο. Πρακτικά. Η ποίηση και η ποιητική του Κωστή Παλαμά. *Εβδομήντα χρόνια από τον θάνατό του*, τόμος Α', Αθήνα: Ίδρυμα Κωστή Παλαμά 2016, σσ. 253, 254-255, 261.
Κ. Γ. Κασίνης, «Δεδομένα και ζητούμενα της παλαμικής φιλολογίας» [στο:] Γ' Διεθνές Συνέδριο. Πρακτικά. Η ποίηση και η ποιητική του Κωστή Παλαμά. *Εβδομήντα χρόνια από τον θάνατό του*, τόμος Β', Αθήνα: Ίδρυμα Κωστή Παλαμά 2016, σσ. 833, 836.
Ευριπίδης Γαραντούδης, *Εισαγωγή στην ποίηση του Παλαμά. Επιλογή κριτικών κειμένων*, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 2016, σ. 436.
Κωστής Παλαμάς, *Απαντα*. Τόμος πρώτος. Τα τραγούδια της πατρίδος μου, Ο ύμνος της Αθηνάς, Τα μάτια της ψυχής μου. Επιμέλεια: Κ. Γ. Κασίνης, Αθήνα:

Ίδρυμα Κωστή Παλαμά - Πάτρα: Στέγη Γραμμάτων Κωστής Παλαμάς 2017, σσ. 337, 353, 355, 356, 362, 363, 365, 371, 372, 375, 380, 381, 411, 416.

Δώρα Μέντη, *Η Αθήνα από τον 19^ο στον 20^ο αιώνα. Η μνήμη της πόλης και η σύγχρονη της λογοτεχνική αναπαράσταση*, [Αθήνα:] Gutenberg [2018], σ. 77 σημ. 10.

Π. Δ. Μαστροδημήτρης, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [2018], σσ. 330, 613-614.

Κωνσταντίνος Κασίνης, «Εκδίδοντας ανέκδοτο Παλαμά», *Νέα Ευθύνη*, 46-47 (Ιούλιος-Δεκέμβριος 2019), 229 σημ. 1.

Παντελής Μπουκάλας, «Ο Κωστής Παλαμάς ως πατριώτης και ως πολίτης του κόσμου», *Νέο Πλανόδιον*, 4 (Χειμώνας 2020).

Κωστής Παλαμάς, *Άπαντα*. Τόμος ενδέκατος. Ανέκδοτα (1901-1940). Επιμέλεια: Κ. Γ. Κασίνης, Αθήνα: Ίδρυμα Κωστή Παλαμά 2021, σ. 256 σημ. 3, 284.

17. *Ο Άγγλος περιηγητής Henry Holland στα Επτάνησα (1812-1813)*, Κέρκυρα 2004 [Δημοσιεύματα Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών], σσ. 23 [βλ. και εφημ. *Ελευθερία*, Κέρκυρα, 13 Οκτωβρίου 2004, 5 - 14 Οκτωβρίου 2004, 5 - 15 Οκτωβρίου 2004, 5 - 16 Οκτωβρίου 2004, 5].

ΚΡΙΣΕΙΣ:

Εφημ. *Ελευθερία*, Κέρκυρα, 29 Σεπτεμβρίου 2004, 5.

Εφημ. *Η Κέρκυρα Σήμερα*, Κέρκυρα, 29 Σεπτεμβρίου 2004, 5.

Εφημ. *Κερκυραϊκό Βήμα*, Κέρκυρα, 30 Σεπτεμβρίου 2004, 5.

Εφημ. *Ενημέρωση*, Κέρκυρα, 10-11 Οκτωβρίου 2004, 11 (Γιώργος Ζούμπος).

Ομπρέλα, 73 (Ιούνιος-Αύγουστος 2006), 87 (Γιώργος Πετρόπουλος).

18. *Φάσμα Κάλβου. Olympica Carmina in Graecorum Proelia ac Libertatem - Ολυμπιακές ωδές για τους αγώνες των Ελλήνων και την ελευθερία*. Φιλολογική επιμέλεια: Φώτιος Αρ. Δημητρακόπουλος - Χρήστος Τσαγγάλης. Επίμετρο: Γιώργος Ανδρειωμένος, Αθήνα: Ergo 2007, σσ. 175.

ΚΡΙΣΕΙΣ:

Εφημ. *Η Καθημερινή*, 24-25 Μαρτίου 2007, 9 (ένθετο: Τέχνες και Γράμματα) (Βασίλης Αγγελικόπουλος).

Βιβλιοθήκη (ένθετο της εφημ. *Ελευθεροτυπία*), 446 (30 Μαρτίου 2007), 2 (Κατερίνα Σχινιά).

Εφημ. *Η Καθημερινή*, 22 Απριλίου 2007 (πρβλ. *Νέα Εστία*, τχ. 1800 (Μάιος 2007), 958-963) (Μιχαήλ Πασχάλης).

Εφημ. *Το Βήμα*, 20 Μαΐου 2007, Α61 (Νάσος Βαγενάς).

Δεύκιος Ζαφειρίου, *Παραλειπόμενα και συμπληρώματα στη βιογραφία του Ανδρέα Κάλβου*. Πρόλογος Αλέξης Ζήρας, Λευκωσία: Εκδόσεις Εν Τύποις 2018, σ. 137 (και σημ. 226).

19. «Ο Κάλβος κι άλλη μια φορά». *Συνοπτικό χρονολόγιο, αναλυτική εργογραφία και επιλεγμένη βιβλιογραφία Ανδρέα Κάλβου*, Αθήνα: Ergo 2007, σσ. 207.

ΚΡΙΣΕΙΣ (επιλογή):

Εφημ. *Ελευθερία*, Κέρκυρα, 23 Μαΐου 2007, 5 (Νικολέττα Δουκάκη).

Εφημ. *Η Κέρκυρα Σήμερα*, Κέρκυρα, 25 Μαΐου 2007, 5 (Σπύρος Στ. Ρήγος).

Αντί, 896 (1 Ιουνίου 2007), 62 (Άντεια Φραντζή).

Βιβλιοθήκη (ένθετο της εφημ. *Ελευθεροτυπία*), 457 (15 Ιουνίου 2007), 28 (Νίκος Ντόκας).

&7 (περ. της *Κυριακάτικης Ελευθεροτυπίας*), 291 (17/6/2007), 30 (Βαγγέλης Χατζηβασιλείου).

Παρουσία, 40 (Απρίλιος-Ιούνιος 2007), 104 (Γιώργος Πετρόπουλος).

Διαβάζω, 150 (Ιούλιος-Αύγουστος 2007), 150-151 (Π. Δ. Μαστροδημήτρης).

Αντί, 899 (13 Ιουλίου 2007), 62-63 (Δημοσθένης Θεοδωρέσκος).

Εφημ. *Η Καθημερινή*, 17 Ιουλίου 2007, 12 (Πολυξένη Μπίλλα).

Εφημ. *Εστία*, 19 Ιανουαρίου 2008, 6 (Χαρίκλεια Δημακοπούλου).

Εφημ. *Η Καθημερινή*, 18 Μαρτίου 2008, 14 (Σταυρούλα Τσούμπρου).

Κεφαλληνιακά Χρονικά, 11 (2006-2008), Αργοστόλι 2008, 505-506 (Γεώργιος Ν. Μοσχόπουλος).

Ανδρέας Κάλβος, *Ωδαί*. Εισαγωγή - επιμέλεια - σχόλια Δημήτρης Δημηρούλης, [Αθήνα:] Μεταίχμιο [2009], σ. 293 σημ. *.

Εφημ. *Ελευθεροτυπία*, [ένθετο: «βιβλιοθήκη», αριθ. 581], 4 Δεκεμβρίου 2009, 12 (Δ. Ν. Μ. (ουσμότης)).

Π. Δ. Μαστροδημήτρης, *Από τη λογοτεχνία στη φιλολογία. Θέματα της νεοελληνικής λογοτεχνίας και της σπουδής της*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [2010], σσ. 393-395.
http://thebookstore.gr/product_info.php...

ΜΝΕΙΕΣ:

Επτανησιακά Φύλλα, τόμος ΚΖ', 3-4, Ζάκυνθος, Φθινόπωρο-Χειμώνας 2007, 933.
Χρυσούλα Σπυρέλη, *Νίκος Αντωνάτος. Εργογραφία - Βιβλιογραφία - Ανθολόγιο (1983-2007)*, Ναύπακτος 2008, σσ. 20, 21 σημ. 6, 253 λήμμα Γ118.

Αγγέλα Γιώτη, *Εκδοχές του υψηλού στη νεοελληνική ποίηση. Το παράδειγμα του Ανδρέα Κάλβου και η πρόσληψή του από τους ποιητές*, Θεσσαλονίκη: ΑΠΘ 2009, σσ. 11 σημ. 7, 428.

Ανδρέας Κάλβος, *Ωδαί*. Εισαγωγή - επιμέλεια - σχόλια Δημήτρης Δημηρούλης, [Αθήνα:] Μεταίχμιο [2009], σ. 295.

Επτανησιακά Φύλλα, ΚΘ' 3-4 (Φθινόπωρο-Χειμώνας 2009), 473 σημ. 2, 477 σημ. 13, 16 (Διονύσης Ν. Μουσιμούτης).

Δημήτρης Δ. Αρβανιτάκης, *Στον δρόμο για τις πατρίδες. Η Ape Italiana a Londra, ο Ανδρέας Κάλβος, η ιστορία*. Πρόλογος Mario Vitti, Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη 2010, σσ. 168 σημ. 53-54, 169 σημ. 58, 411.

Νέα Εστία, τχ. 1835 (Ιούλιος-Αύγουστος 2010), 50-51 και σημ. 8 (Μιχαήλ Πασχάλης).

Στυλιανός Αλεξίου, *Ελληνική Λογοτεχνία. Από τον Όμηρο στον 20^ο αιώνα*, Αθήνα: Σπγμή 2010, σ. 448 σημ. 49.

Νέα Εστία, έτος 84^ο, τ. 168^ο, τχ. 1837 (Οκτώβριος 2010), 447 σημ. 26 (Νάσος Βαγενάς).

Το Ψαλτήριον του Δαβίδ. Μεταφρασθέν υπό Α. Κάλβου Ιωαννίδου του Ζακυνθίου. Εισαγωγή-σχόλια Γιάννης Δάλλας, [Αθήνα:] Ίκαρος 2011, σ. 11 σημ. 5.

Γεώργιος Μπαμπινιώτης (επιμ.), *Το Γλωσσικό Ζήτημα. Σύγχρονες προσεγγίσεις*, [Αθήνα:] Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων [2011], σ. 587.

Αθηνά Γεωργαντά, *Τα θαυμάσια νερά. Ανδρέας Κάλβος, ο ρομαντισμός, ο βυρωνισμός και ο κόσμος των Καρμπονάρων*, Αθήνα: Ερμής 2011, σ. 438.

Δημήτρης Δ. Αρβανιτάκης, *Απολογία της αυτοκτονίας. Ένα αφελές κείμενο του Ανδρέα Κάλβου*, Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη 2012, σσ. 88 σημ. 71, 217.

Π. Δ. Μαστροδημήτρη, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [2012], σ. 495.

Ανδρέας Κάλβος, Εις Θάνατον – Εις τον Ιερών Λόχον. Επιμέλεια-επίμετρο: Ανδρέας Ανδρέου, Αθήνα, Σεπτέμβριος 2012, σσ. 22 σημ. 8, 29 (επισκέψιμο στο <http://www.academia.edu/2059030/>).

Παλίμνηστον, τχ. 28 (Άνοιξη 2012), 153 σημ. 2, 161 σημ. 7 (Σπύρος Ν. Παππάς).

Μανδραγόρας, τχ. 47 (Φθινόπωρο-Χειμώνας 2012), 51 σημ. 2 (Σπύρος Ν. Παππάς).

Νάσος Βαγενάς, *Γκίστρα. Κείμενα κριτικής διαμάχης*, [Αθήνα:] Μικρή Άρκτος [2012], σ. 323 σημ. 27.

Κωστής Δανόπουλος, *Η παρέμβαση του Ανδρέα Κάλβου στη θεολογική διαμάχη Frederick Nolan - Thomas Falconer (τέλος 1818)*, Αθήνα: *roema* εκδόσεις / φιλολογικά 2013, σσ. 84 σημ. 20, 95.

Μιχαήλ Πασχάλης, *Ξαναδιαβάζοντας τον Κάλβο. Ο Ανδρέας Κάλβος, η Ιταλία και η Αρχαιότητα*, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 2013, σσ. 44 και σημ. 7, 295.

Ανδρέας Κάλβος. Εργοβιογραφία - Ανθολογία - Παγγελία, Αθήνα: Η Καθημερινή / Έλληνες Ποιητές 2014, σ. 38 (Ευριπίδης Γαραντούδης).

The Book's Journal, τχ. 48 (Οκτώβριος 2014), 72 σημ. 1 (Δ. Αρβανιτάκης).

Ανδρέας Κάλβος, *Αλληλογραφία*. Τόμος Α'. 1813-1818, Εισαγωγή-επιμέλεια-σχολιασμός Δημήτρης Αρβανιτάκης με τη συνεργασία του Λεύκιου Ζαφειρίου, Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη 2014, σ. 467, Τόμος Β'. 1819-1869, σσ. 333, 341, 537.

Το ατάρακτον βλέμμα. Ο ποιητής Ανδρέας Κάλβος (1792-1869). Εισαγωγή - ανθολόγηση Τασούλα Καραγεωργίου, Αθήνα: Ίδρυμα Τάκης Σινόπουλος - Εκδόσεις Γαβριηλίδης 2018 [Δύο Αιώνες Ελληνικής Ποίησης], σ. 51.

Lefkios Zafeiriou, «Kalvos, Andreas» [στο:] Joep Leerssen (επιμ.), *Encyclopedia of Romantic Nationalism in Europe*, τ. 1, [Amsterdam:] Amsterdam University Press [2018], σ. 377.

Π. Δ. Μαστροδημήτρης, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [2018], σσ. 330, 524.

Vicente Fernández González, «Las aporías de Yorgos Seferis y el silencio de Andreas Calvos», *Cuaderno Ático*, 5, σ. 34 σημ. 5.

Ανδρέας Κάλβος, *Έργα*. Τόμος Γ', Ποικίλα: Ανθολογίες - Γραμματικές - Μεταφράσεις. Επιστημονική επιμέλεια Δημήτρης Αρβανιτάκης, Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη 2020, σσ. 10 σημ. 16, 14 σημ. 29 (Δημήτρης Αρβανιτάκης), 67 σημ. 2, 166 σημ. 12, 171 και σημ. 26, 175 σημ. 9, 176 σημ. 12 (Γιάννης Ξούριας).

- 20. Ευκαρπίας έπαινος. Αφιέρωμα στον καθηγητή Παναγιώτη Δ. Μαστροδημήτρη.** Φιλολογική επιμέλεια: Γιώργος Ανδρειωμένος, Αθήνα: Πορεία 2007, σσ. 1272.
- ΚΡΙΣΕΙΣ (επιλογή):
 Εφημ. *Πανευβοϊκόν Βήμα*, Χαλκίδα, 22 Μαΐου 2008, 18 (Άγγελος Γ. Μαντάς).
Διαβάζω, 489 (Οκτώβριος 2008), 82 (Γιώργος Πετρόπουλος).
Βιβλιοθήκη (ένθετο της εφημ. *Ελευθεροτυπία*), αρ. φύλλου 614, 31 Ιουλίου 2010, 8 (Σταυρούλα Γ. Τσούπρου).
Ιστορία εικονογραφημένη, 513 (Μάρτιος 2011), 116-117 (Διονύσης Ν. Μουσμότης).
- ΜΝΕΙΕΣ (επιλογή):
Greek Imprints. Promotional Catalogue, volume 1, tome 1, Casalini libri, σ. 30.
 Εφημ. *Η Εποχή*, 4 Ιανουαρίου 2009, 27 (Μ. Θεοδοσοπούλου).
 Athanasios Markopoulos, "Genesios: A study" [στο:] *Realia Byzantina*. Herausgegeben von Sofia Kotzabassi, und Giannis Mavromatis, Berlin: De Gruyter 2009, σ. 143 σημ. 36.
 Roxane D. Argyropoulos, «Les "Lettere Ateniesi" de Markos Réniéris. Une herméneutique des ruines», *The Historical Review / La Revue Historique*, Institut de Recherches Néohelléniques, volume VI (2009), 187 σημ. 1.
 Π. Δ. Μαστροδημήτρη, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [®2012], σ. 16.
 Dimitrios Mammis, *La Scuola Greca di Trieste (1801-1937)*. Dottorato di ricerca, Università Ca' Foscari Venezia 2013, σσ. 44 σημ. 150, 407.
 Π. Δ. Μαστροδημήτρη, *Η πολυτροπία του πνεύματος. Θέματα και διαστάσεις της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [2014], σ. 131.
 Αριστείδης Ν. Δουλαβέρας, *Ελληνική Λαογραφία. Μελετήματα*, Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός Οίκος Κ. & Μ. Αντ. Σταμούλη [2015], σσ. 212, 227.
 Π. Δ. Μαστροδημήτρη, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [®2018], σ. 16.
- 21. Οι τελευταίες θρησκευτικές μεταφράσεις του Ανδρέα Κάλβου. i. Περί δογμάτων, διοικήσεως και ιερουργιών της Αγγλικής Εκκλησίας - ii. Ποία κατά τους αρχαίους η κυριαρχία του πάπα.** Εισαγωγή - έκδοση κειμένων: Γιώργος Ανδρειωμένος - Επίμετρο: π. Γεώργιος Δ. Μεταλληνός, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση 2008, σσ. 158.
- ΚΡΙΣΕΙΣ:
Κεφαλληνικά Χρονικά, 11 (2006-2008), Αργοστόλι 2008, 505-506 (Γεώργιος Ν. Μοσχόπουλος).
Η Κυριακάτικη Αυγή, 12 Οκτωβρίου 2008, 34 (Σταυρούλα Τσούπρου).
 Εφημ. *Εστία*, 18 Οκτωβρίου 2008, 6 (Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου).
Συλλογές, 282 (Νοέμβριος 2008), 1199-1200 (Αργύρης Βουρνάς).
 Εφημ. *Ενημέρωση*, Κέρκυρα, 9 Νοεμβρίου 2008, 30 (Δημήτρης Κονιδάρης) (βλ. και <http://www.poeticanet.com>, 12 Οκτωβρίου 2008).
 Εφημ. *Το Βήμα*, 13 Νοεμβρίου 2008, Α20 (Λώρη Κέζα) (βλ. και <http://www.keza.gr>, Πέμπτη, 13 Νοεμβρίου 2008).
Διαβάζω, 492 (Ιανουάριος 2009), 55 (Γιώργος Πετρόπουλος).
Νέα Σκέψη, 504 (Ιούλιος-Αύγουστος 2009), 69-70 (Λέτα Κουτσοχέρα).
 Εφημ. *Ελευθεροτυπία*, [ένθετο: «βιβλιοθήκη», αριθ. 581], 4 Δεκεμβρίου 2009, 15-16 (Αλέξης Ζήρας).
 Δημήτρης Κονιδάρης, *Με τις ευχές του Κάλβου*, Κέρκυρα 2019 [Δημοσιεύματα Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών], σσ. 47-48.
Χάρτης, 14 (Φεβρουάριος 2020) (Γιώργος Δελιόπουλος).
- ΜΝΕΙΕΣ:
Επτανησιακά Φύλλα, ΚΗ' / 3-4, Ζάκυνθος, Φθινόπωρο-Χειμώνας 2008, 771.
 Ανδρέας Κάλβος, *Ωδαί*. Εισαγωγή - επιμέλεια - σχόλια Δημήτρης Δημηρούλης, [Αθήνα:] Μεταίχμιο [2009], σ. 294.
<http://bibliokerkyra.blogspot.com> (αναρτήθηκε στις 6 Ιανουαρίου 2009 από τον Γιώργο Σ. Ζούμπο).
Ex libris - <http://maritheodo.blogspot.com>, 23 Ιανουαρίου 2009 (Μ. Θεοδοσοπούλου).
 Εφημ. *Ελευθεροτυπία*, [ένθετο: «βιβλιοθήκη», αριθ. 581], 4 Δεκεμβρίου 2009, 12 (Δ. Ν. Μ. (ουσμότης)].
Επτανησιακά Φύλλα, ΚΘ' 3-4 (Φθινόπωρο-Χειμώνας 2009), 427 σημ. 12, 430 σημ. 29 (π. Γεώργιος Μεταλληνός), 477 σημ. 18 (Διονύσης Ν. Μουσμότης), 482 [Διονύσης Σέρρας].
Πόρφυρας, 139 (Απρίλιος-Ιούνιος 2011), 70, 76 σημ. 2-3 (Λεύκιος Ζαφειρίου).

Νέα Εστία, τχ. 1844 (Μάιος 2011), 851-852 και σημ. 43 της σ. 851 (Μιχαήλ Πασχάλης).
Μανδραγόρας, τχ. 47 (Φθινόπωρο-Χειμώνας 2012), 51 σημ. 3 (Σπύρος Ν. Παππάς).
Πόρφυρας, 147-148 (Απρίλιος-Σεπτέμβρης 2013), 52 σημ. 17, 27 (Λεύκιος Ζαφειρίου).
 Μιχαήλ Πασχάλης, *Ξαναδιαβάζοντας τον Κάλβο. Ο Ανδρέας Κάλβος, η Ιταλία και η Αρχαιότητα*, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 2013, σσ. 289-290 και σημ. 48, 295.
 Ανδρέας Κάλβος, *Αλληλογραφία*. Τόμος Β'. 1819-1869, Εισαγωγή-επιμέλεια-σχολιασμός Δημήτρης Αρβανιτάκης με τη συνεργασία του Λεύκιου Ζαφειρίου, Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη 2014, σ. 281.
 Νίκος Ξένιος, «Τί γυρεύουν οι μέλισσες του Κάλβου», στον ιστότοπο: <http://www.bookpress.gr/kritikes/diafora/pasxalis-ksanadiavazontas-ton-kalvo>, 19 Μαρτίου 2014, σημ. 21.
 Εφημ. *Η Εποχή*, 25 Ιανουαρίου 2015 (Μ. Θεοδοσοπούλου).
 Γιώργος Κ. Μύαρης, «Στην έρευνα για τον Α. Κάλβο παρούσα η Κύπρος (με αφορμή την εκδήλωση για τον Ανδρέα Κάλβο)», στον ιστότοπο: <http://www.paideia-news.com/index.php?id=109&hid=17053&url=%CE%...A3...%CF%84%...> (02.06.2015).
 Stefano Villani, «“Not a professedly pious man”. Antonio Montucci e il protestantesimo britannico» [στον τόμο:] Donatella Cherubini (επιμ.), *Di padre in figlio. Antonio ed Enrico Montucci senesi europei tra '700 e '800*, Milano: FrancoAngeli 2018, σ. 58 σημ. 58.
Το ατάρακτον βλέμμα. Ο ποιητής Ανδρέας Κάλβος (1792-1869). Εισαγωγή - ανθολόγηση Τασούλα Καραγεωργίου, Αθήνα: Ίδρυμα Τάκης Σινόπουλος - Εκδόσεις Γαβριηλίδης 2018 [Δύο Αιώνες Ελληνικής Ποίησης], σ. 50.
 Λεύκιος Ζαφειρίου, *Παραλειπόμενα και συμπληρώματα στη βιογραφία του Ανδρέα Κάλβου*. Πρόλογος Αλέξης Ζήρας, Λευκωσία: Εκδόσεις Εν Τύποις 2018, σ. 173.
 Ανδρέας Κάλβος, *Έργα*. Τόμος Γ', Ποικίλα: Ανθολογίες - Γραμματικές - Μεταφράσεις. Επιστημονική επιμέλεια Δημήτρης Αρβανιτάκης, Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη 2020, σσ. 80 σημ. 32, 85 σημ. 42, 175 σημ. 9, 176 σημ. 11, σημ. 32 (Γιάννης Ξούριας).
 Εφημ. *Τα Νέα*, 9-10 Ιανουαρίου 2021 (ένθετο: «βιβλιοδρόμιο»), σ. 2 (Μιχαήλ Πασχάλης).
 Σπύρος Ν. Παππάς, «Τρεις άγνωστες επιστολές του Ανδρέα Κάλβου από μια μεταφραστική αντιπαράθεση με δογματικές προεκτάσεις (1853)», *Νέα Εστία*, τχ. 1887 (Ιούνιος 2021), 627 σημ. 37.

22. Η πνευματική ζωή υπό επιτήρηση: Το παράδειγμα του περιοδικού «Το Νέον Κράτος (Αναλυτικά ευρετήρια κατά τεύχος, θέματα και συγγραφείς), Αθήνα: Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη 2010, σσ. 358.

ΚΡΙΣΕΙΣ:

Κεφαλληνιακά Χρονικά, 12 (2009-2010), Αργοστόλι 2010, 857-859 (Γεώργιος Ν. Μοσχόπουλος).
 Εφημ. *Εστία*, 22 Ιανουαρίου 2011, 6 (Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου).
 Εφημ. *Η Εποχή*, 30 Ιανουαρίου 2011, 27 (Μ. Θεοδοσοπούλου) [βλ. και *ex libris*: <http://maritheodo.blogspot.com>].
 Εφημ. *Εστία*, 2 Φεβρουαρίου 2011, 8 (Βασίλ. Κ. Σταθάκης).
Παριανά, 120 (Ιανουάριος-Μάρτιος 2011), 141 (Γιώργος Πετρόπουλος).
Συλλογές, 309 (Απρίλιος 2011), 448-449 (Αργύρης Βουρνάς) [βλ. και *Συλλογές*, 308 (Μάρτιος 2011), 290].
Ιστορία εικονογραφημένη, 514 (Απρίλιος 2011), 113-115 (Διονύσης Ν. Μουσμότης).
Η Κινστέρινα, τχ. 19 (Ιούνιος 2011), 214-215 (Α. Στ. Α.).
 Εφημ. *Ελευθεροτυπία* (ένθετο: «Βιβλιοθήκη»), 18 Ιουνίου 2011, 6 (Διονύσης Ν. Μουσμότης) [πρβλ. Διονύσης Ν. Μουσμότης, *Ανα-γνώσεις. Κείμενα για συγγραφείς και βιβλία*, [Αθήνα:] Εκδοτικός Οργανισμός Πάπυρος [2015], 21-27].
Συλλογές, 314 (Σεπτέμβριος 2011), 1085 (Γεώργιος Σπ. Πλουμίδης).
 Εφημ. *Ρήξη*, αριθ. 87 (1 Σεπτεμβρίου 2012), 25 (Σπύρος Κουτρούλης).
Ιστορικά Θέματα, 121 (Δεκέμβριος 2012), 128 (Παυλίνα Χατζηγεωργίου).
<http://lexilogia.gr/forum/showthread.php?...> (καταχώρηση της 13.12.2012).
 Εφημ. *Η Αυγή*, Κυριακή 29 Σεπτεμβρίου 2013, 25 σημ. 11 (Αλέξης Ζήρας).
 Εφημ. *Η Καθημερινή*, 7 Αυγούστου 2016, 7 [ένθετο: «Γράμματα και Τέχνες»] (Μιχάλης Κατσιγέρας).

ΜΝΕΙΕΣ:

Απόστολος Σ. Γεωργιάδης, «Το δίκαιο και η νομική επιστήμη υπό το καθεστώς της 4^{ης} Αυγούστου», *The Athens Review of Books*, έτος 3^ο, τχ. 24 (Δεκέμβριος 2011), 27 σημ. 2 και passim.

Π. Δ. Μαστροδημήτρης, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [2012], σ. 456.

Κυριάκος Μικέλης, «Μικρές δυνάμεις σε μεγάλα παιχνίδια: Η Έναρξη του Ψυχρού Πολέμου στην Ελλάδα, υπό το πρίσμα της ιστορίας των ιδεών» [στο:] Παναγιώτης Ήφαιστος, Κωνσταντίνος Κολιόπουλος, Ευάνθης Χατζηβασιλείου (επιμ.), *Η έναρξη του Ψυχρού Πολέμου, 1941-1950. Στρατηγικά ή ιδεολογικά αίτια;*, Αθήνα: Ινστιτούτο Διεθνών Σχέσεων, Πάντειο Πανεπιστήμιο 2012, σ. 257 σημ. 2.

Γεώργιος Σπ. Πλουμίδης, «Περιοδικά. Πεδίο αναζητήσεων και γνώσης. 20^{ός} αιώνας», *Συλλογές*, 321 (Απρίλιος 2012), 443.

Πόρφυρας, 143 (Απρίλιος-Ιούνιος 2012), 118-120 (Δημήτρης Κονιδάρης).

Tijdschrift voor tijdschriftstudies, n. 31, juni 2012, 100.

Εφημ. *Η Καθημερινή*, 12 Αυγούστου 2012, 7 [ένθετο: «Τέχνες και Γράμματα»] (Γεώργιος Ν. Μοσχόπουλος).

Εφημ. *Εστία*, 25 Αυγούστου 2012, 6 (Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου).

Νέα Ευθύνη, 13 (Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2012), 582 (Διονύσης Ν. Μουσμότης).

http://www.livopedia.gr/index.php/%CE%9ACE%B1%CE%BC%CF%80%CE%AC%CE%BD%CE%B7%CF%82_%CE%86%CF%81%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%82 (λήμμα για τον Άριστο Καμπάνη, σημ. 6, επίσκεψη στις 9.11.2013).

http://www.livopedia.gr/index.php/%CE%9ACE%85%CF%81%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AF%CE%B4%CE%B7%CF%82_%CE%A3%CF%84%CE%AF%CE%BB%CF%80%CF%89%CE%BD (λήμμα για τον Στίλωνα Κυριακίδη, σημ. 5, επίσκεψη στις 09.11.2013).

Ioannis Stamos, *Literary criticism and politics: The case of Aristos Kambanis (1883-1956)*. A thesis submitted to the University of Birmingham for the degree of Master of Research, Department of Classics, Ancient History and Archaeology, Centre for Byzantine, Ottoman and Modern Greek Studies, The University of Birmingham, November 2013, σσ. 9 σημ. 41-42, 11-12 σημ. 55, 78-79 σημ. 10, 106.

Νέα Εστία, έτος 89^ο, τ. 177^{ος}, τχ. 1865 (Μάρτιος 2015), 428 (Γιώργος Ν. Μοσχόπουλος).

Νίκος Γρυπάρης, *Ανέκδοτα γράμματα του Μαρίνου Σιγούρου στον Σπύρο Αλ. Καββαδία*. Εισαγωγή - επιμέλεια - διορθώσεις - συμπληρώσεις: Διονύσης Σέρρας, Ζάκυνθος: Επτανησιακά Φύλλα 2015, σ. 38.

Π. Δ. Μαστροδημήτρης, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [2018], σ. 485.

Ιωάννης Στάμος, «Λογοτεχνική κριτική και πολιτική: Η περίπτωση του Άριστου Καμπάνη» [στο:] *Ελληνική Λογοτεχνική Κριτική*. Πρακτικά συνεδρίου, Κομοτηνή 4-6 Δεκεμβρίου 2015. Μνήμη Παναγιώτη Μουλλά. Επιμέλεια Βασιλική Κοντογιάννη, [Αθήνα:] Εκδόσεις Σοκόλη [2018] [ΔΠΘ, Σχολή Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών, Τμήμα Φιλολογίας], σσ. 242 σημ. 44, 245 σημ. 58.

Φώντας Τρούσας, «Τα ελληνικά περιοδικά που εξυμνούσαν τον Μεταξά και τον Μουσολίνι», *Lifo*, 28.10.2019 [πρβλ. <https://www.lifo.gr/culture/archaiologia/ta-ellinika-periodika-pou-exymnou-san-ton-metaxa-kai-ton-mousolini/>].

Χριστίνα Ντουνιά, *Αργοναύτες και σύντροφοι. Όψεις του λογοτεχνικού πεδίου στη δεκαετία του '30*, Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της Εστίας 2021, 123 σημ. 202.

23. Πάλι με χρόνια με καιρούς... Λογοτεχνία, Λαογραφία και Εθνική Ιδεολογία (Η εξέλιξη ενός μοτίβου), [Αθήνα:] Εκδόσεις Ι. Σιδέρης [2011], σσ. 120.

ΚΡΙΣΕΙΣ:

Εφημ. *Εστία*, 28 Μαΐου 2011, 6 (Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου).

3^η *Χιλιετία*, 48 (Απρίλιος-Μάιος-Ιούνιος 2011), 44 (Γιώργος Πετρόπουλος).

Συλλογές, 315 (Οκτώβριος 2011), 1182-1183 (Αργύρης Βουρνάς).

Διαβάζω, 522 (Οκτώβριος 2011), 73 (Πολυξένη Μπίλλα).

Ιστορία εικονογραφημένη, 522 (Δεκέμβριος 2011), 113 (Διονύσης Ν. Μουσμότης).

Αριστειδής Ν. Δουλαβέρας, *Μελετήματα για το δημοτικό τραγούδι*, [Θεσσαλονίκη:] Εκδοτικός Οίκος Αντ. Σταμούλη [2013], σ. 181 σημ. 71.

Γιώργος Κ. Μύρνης, Δέσποινα Νικολάου, Αγγελική Ριαλά, *Το δημοτικό τραγούδι ως πολιτισμικό αγαθό. Η διδασκαλία του στη Μέση Εκπαίδευση της Κύπρου*, Λεμεσός: Εκδόσεις Ακτίς 2018, σ. 31 σημ. 25.

Πέλοπας, τ. 3, τχ. 2 (Ιούλιος-Δεκέμβριος 2019), 7-11 (Μ. Γ. Μερακλής).

ΜΝΕΙΕΣ:

Αριστειδής Ν. Δουλαβέρας, *Μελετήματα για το δημοτικό τραγούδι*, [Θεσσαλονίκη:] Εκδοτικός Οίκος Αντ. Σταμούλη [2013], σσ. 171 σημ. 8, 188.

Dora E. Solti, «Das dritte Rom als Retter von Konstantinopel: Messianische Erwartungen und nüchterne Politik im Dienste der Rückeroberung konstantinopels»

[στο:] Zoltán Farkas, László Horváth, Tamás Mészáros, *Byzanz und das Abendland: Begegnungen zwischen Ost und West*, Eötvös-József-Collegium 2013, σ. 243 σημ. 1. Κωνσταντίνος Γκότσης, *Δημοτικά τραγούδια. Μελέτες, σχόλια*. Πρόλογος Guy Saunier, [Πάτρα:] Opportuna [2014], σσ. 120 σημ. 35, 213. Evangelos Avdikos, «Seeking Borders and Their Mythology in Western Thrace, Greece», *Folklore: Electronic Journal of Folklore*, 62 (2015), 115, 133. Γιώργος Κ. Μύρνης, Δέσποινα Νικολάου, Αγγελική Ριαλά, *Το δημοτικό τραγούδι ως πολιτισμικό αγαθό. Η διδασκαλία του στη Μέση Εκπαίδευση της Κύπρου*, Λεμεσός: Εκδόσεις Ακτίς 2018, σ. 41.

24. Η νέα γενιά υπό καθοδήγηση: Το παράδειγμα του περιοδικού «Η Νεολαία» (1938-1941). Αναλυτική παρουσίαση περιεχομένων και ευρετήριο, Αθήνα: Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη 2012, σσ. 912.

ΚΡΙΣΕΙΣ:

The Book's Journal, 18 (Απρίλιος 2012), 39 (Κατερίνα Σχινά).

Εφημ. *Το Βήμα*, 22 Απριλίου 2012, 11/3 [ένθετο: «Βιβλία»] (Κωνσταντίνα Ε. Μπότσιου).

Εφημ. *Εστία*, 28 Απριλίου 2012, 6 (Χαρικήλεια Γ. Δημακοπούλου).

Ιστορία εικονογραφημένη, 527 (Μάιος 2012), 114-115 (Διονύσης Ν. Μουσιμούτης).

Εφημ. *Η Καθημερινή*, 6 Μαΐου 2012, 10 [ένθετο: «Τέχνες και Γράμματα»] (Ζ.Π.Χ.).

Εφημ. *Ηχώ των Δημοπρασιών*, 26 Μαΐου 2012, 15.

Εφημ. *Η Καθημερινή*, 27 Μαΐου 2012, 9 [ένθετο: «Τέχνες και Γράμματα»] (Κατερίνα Σχινά).

Πόρφυρας, 143 (Απρίλιος-Ιούνιος 2012), 118-120 (Δημήτρης Κονιδάρης).

Συλλογές, 323 (Ιούνιος 2012), 703-705 (Αργύρης Βουρνάς) [πρβλ. *Συλλογές*, 321 (Απρίλιος 2012), 413].

Εφημ. *Έθνος*, 30 Ιουνίου 2012, 52 ([Χρήστος Οικονόμου]).

Συλλογές, 325 (Αύγουστος 2012), 924-925 (Βαγγέλης Ν. Δρακόπουλος).

<http://panaitolio.wordpress.com/2012/06/27/>

Εφημ. *Η Καθημερινή*, 12 Αυγούστου 2012, 7 [ένθετο: «Τέχνες και Γράμματα»] (Γεώργιος Ν. Μοσχόπουλος) [πρβλ. Γεώργιος Ν. Μοσχόπουλος, *Προσεγγίσεις. Ιστορία - Τέχνη - Παιδεία. Άρθρα σε αθηναϊκές εφημερίδες*, Αθήνα 2014, σσ. 207-212].

Εφημ. *Ρήξη*, 87 (1 Σεπτεμβρίου 2012), 25 (Σπύρος Κουτρούλης).

Νέα Ευθύνη, 13 (Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2012), 581-584 (Διονύσης Ν. Μουσιμούτης).

Κεφαλληνιακά Χρονικά, 13 (2011-2012), Αργοστόλι 2012, 597-600 (Γιώργος Πετρόπουλος) [βλ. και περ. *Δευκαλιών ο Θεσσαλός*, τχ. 37 (Ιούνιος-Ιούλιος-Αύγουστος 2012, 104-105)].

Ιστορικά Θέματα, 120 (Νοέμβριος 2012), 127-128 (Παυλίνα Χατζηγεωργίου).

Εφημ. *Η Αυγή*, Κυριακή 29 Σεπτεμβρίου 2013, 25 σημ. 11 (Αλέξης Ζήρας).

Εφημ. *Η Καθημερινή*, 7 Αυγούστου 2016, 7 [ένθετο: «Γράμματα και Τέχνες»] (Μιχάλης Κατσιγέρας).

<https://voiceneews.gr/synentefxi-vomva-o-mikis-theodorakis-pige-ethelontika-stin-neolea-tou-metaxa-to-lei-o-idios-vinteo/> [αναρτήθηκε στις 29.10.2019].

ΜΝΕΙΕΣ:

Εφημ. *Εστία*, 25 Αυγούστου 2012, 6 (Χαρικήλεια Γ. Δημακοπούλου).

<http://lexilogia.gr/forum/showthread.php?10395-%...> (17.12.2012).

http://enproermionis.blogspot.gr/2013/08/blog-post_8271.html (Γιάννης Λακούτσης, ανάρτηση στις 06.08.2013 και επίσκεψη στις 02.10.2013).

Μαρία Αποστολίδου, Χριστίνα Αρχοντή, Σοφία Γιαζτζίδου, Ολυμπία Δελιγκάρη, Αναστασία Τσανικίδου, «Εποικοδομητικό Διεπιστημονικό Πρόγραμμα Διαδικασίας. Φασισμός: Εκπαίδευση και νεολαία κατά το δικτατορικό καθεστώς Μεταξά», Αντώνης Διοναράκης (επιμ.), *Πρακτικά 7^{ου} Συνεδρίου για την Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση «Μεθοδολογίες Μάθησης*, τ. 6, μέρος Β', Αθήνα: ICODL 2013, σσ. 7, 12. Κατερίνα Σχινά, *Καλή και ανάπτυξη. Ο πολιτισμός του πλεκτού*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Κίχλη [2014], σ. 171.

http://www.tellingstories.gr/stories/index.php?option=com_contenten (βλ. το άρθρο του Ηλία Καφάογλου, «Μικρή ιστορία λαθρεμπορίου. Ο Αλέξανδρος Κανελλόπουλος στους αγώνες...», σημ. 1 – ανάρτηση στις 15.07.2014 και επίσκεψη στις 22.07.2014).

Θανάσης Ν. Καραγιάννης, «Σχολικό θέατρο και αστική ιδεολογία», *Ατέχνως*, <http://atexnos.gr/%CF%83%CF%87%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%B8%CE%AD%CE%B1%CF%84%CF%81%CE%BF-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B9%CE%B4%CE%B5%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AF%CE%B1/>, σημ. 16 (επίσκεψη στις 06.03.2015).

Νέα Εστία, έτος 89^ο, τ. 177^ο, τχ. 1865 (Μάρτιος 2015), 428 (Γιώργος Ν. Μοσχόπουλος).

Σπυρίδων Γ. Πλουμίδης, *Το καθεστώς Ιωάννη Μεταξά (1936-1941)*, Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της «Εστίας» Ι. Δ. Κολλάρου & Σίας Α.Ε. 2016, σ. 189.
Μαρίνα Γρηγοροπούλου, *Φιλοσοφικές ματιές στη λογοτεχνία*, Αθήνα: Οροπέδιο 2016, σσ. 103 σημ. 2, 113.
Π. Δ. Μαστροδημήτρης, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [2018], σ. 485.
Γεώργιος Ι. Γιώτης, *Ελληνικά αστικά κέντρα σε πολεμική προπαρασκευή και δοκιμασία, Απρίλιος 1939 - Απρίλιος 1941*. Διδακτορική διατριβή, Θεσσαλονίκη 2021 [Πανεπιστήμιο Μακεδονίας - Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών], σσ. 210, 449.
Χριστίνα Ντουριά, *Αργοναύτες και σύντροφοι. Όψεις του λογοτεχνικού πεδίου στη δεκαετία του '30*, Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της Εστίας 2021, 107 σημ. 168.

- 25. Αναζητώντας τον «άλλο» Κάλβο. Επιστημονικές ενασχολήσεις του στην Κέρκυρα (1826-1852). i. *Recherches sur la nature du calcul différentiel (1827)*. - ii. *Clima di Kordofan (1845)*. - iii. *Cotivazione della seta (1845)*, Αθήνα: Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη 2013, σσ. 184.**

ΚΡΙΣΕΙΣ:

Ηλεκτρονικό περ. *Ο ίσκιος του ήσκιου*, Τετάρτη 13 Φεβρουαρίου 2013 (π. Παναγιώτης Καποδίστριας) [στο ίδιο περιοδικό αναδημοσιεύεται ηλεκτρονικά, από τις 14 Φεβρουαρίου 2013 κ.ε.ξ., το μεγαλύτερο μέρος των «Προλεγομένων» του βιβλίου].

Εφημ. *Ελευθερία*, Καλαμάτα, 14 Φεβρουαρίου 2013, 12.

Εφημ. *Θάρρος*, Καλαμάτα, 17 Φεβρουαρίου 2013, 12.

Εφημ. *Ελευθερία*, Καλαμάτα, 19 Φεβρουαρίου 2013, 29 (Μαρία Τσαγκαράκη) [βλ. και εφημ. *Θάρρος*, Καλαμάτα, 22 Φεβρουαρίου 2013, 13, καθώς και τον ιστότοπο: http://users.sch.gr/synfime/files/andreiomenos_allos_kalvos.pdf].

Εφημ. *Η Καθημερινή*, 24 Φεβρουαρίου 2013, 10 [ένθετο: «Τέχνες και Γράμματα»].

Εφημ. *Η Κέρκυρα Σήμερα*, Κέρκυρα, 28 Φεβρουαρίου 2013, 5 (Σπύρος Σκλαβενίτης) [βλ. και www.corfiupress.com, με την ίδια ημερομηνία ανάρτησης, και εφημ. *Τα Κερκυραϊκά Νέα*, 1 Μαρτίου 2013, 11].

Συλλογές, 332 (Μάρτιος 2013), 287 (Αργύρης Βουρνάς).

Flash της Μεσσηνίας, 283 (Μάρτιος 2013), 13.

Εφημ. *Εστία*, 9 Μαρτίου 2013, 6 (Χαρίκλεια Δημακοπούλου).

Εφημ. *Η Αυγή*, 12 Μαρτίου 2013, 30 (Πόλυ Κρημνιώτη) [συνοδευόμενο από συνέντευξη του συγγραφέα].

Εφημ. *Ερμής*, Ζάκυνθος, 22 Μαρτίου 2013, τμήμα Β', σ. 10 (Διονύσης Σέρρας).

Εφημ. *Η Καθημερινή*, 13 Απριλίου 2013, 4 [ένθετο: «Ζωή», στήλη: «Σελιδοδείκτες»] (Διονύσης Μουσιούτης) [βλ. και *Ιστορία εικονογραφημένη*, 539 (Μάιος 2013), 114-115].

Εφημ. *Η Καθημερινή*, 14 Απριλίου 2013, 10 [ένθετο: «Τέχνες και Γράμματα», στήλη: «Εξ αφορμής»] (Κατερίνα Σχινά).

Συλλογές, 335 (Ιούνιος 2013), 690-691 (Αργύρης Βουρνάς).

Ιστορικά Θέματα, 128 (Ιούλιος 2013), 128-129 (Παυλίνα Χατζηγεωργίου).

Εφημ. *Το Βήμα*, 1 Σεπτεμβρίου 2013, 5/43 [ένθετο: «Βιβλία»] (Δημήτρης Κονιδάρης).

Εφημ. *Ριζοσπάστης*, 14 Σεπτέμβρη 2013, 23 [στήλη: «Πολιτισμός - Νέες Εκδόσεις»].

Περί Ιστορίας, 6 (2013), 162-163 (Σπύρος Σκλαβενίτης).

Κεφαλληνιακά Χρονικά, 14 (2013), 637-639 (Γιώργος Πετρόπουλος).

Κεφαλληνιακά Χρονικά, 14 (2013), 641-643 (Χ.-Δ. Γουνελάς).

Εφημ. *Ρήξη*, φ. 100, 11 Ιανουαρίου 2014, 24 (Σπύρος Κουτρούλης) [βλ. και: http://koutroulis-spyros.blogspot.gr/2014/01/blog-post_13.html (αναρτήθηκε στις 13.01.2014)].

Αντιστροφές, 5 (Οκτώβριος-Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2014), 19 (Γιώργος Πετρόπουλος).

Νέα Σκέψη, 534 (Απρίλιος-Ιούνιος 2015), 82 (Λέτα Κουτσοχέρα).

Νέα Ευθύνη, 40-41 (Ιανουάριος-Ιούνιος 2018), 56-57 (Λεύκιος Ζαφειρίου).

Λεύκιος Ζαφειρίου, *Παραλειπόμενα και συμπληρώματα στη βιογραφία του Ανδρέα Κάλβου*. Πρόλογος Αλέξης Ζήρας, Λευκωσία: Εκδόσεις Εν Τύποις 2018, σσ. 90-91.

Δημήτρης Κονιδάρης, *Με τις ευχές του Κάλβου*, Κέρκυρα 2019 [Δημοσιεύματα Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών], σσ. 97-100.

Χάρτης, 14 (Φεβρουάριος 2020) (Γιώργος Δελιόπουλος).

Το βιβλίο παρουσιάστηκε από τον συγγραφέα και τον Δημήτρη Πατσόπουλο στο Πνευματικό Κέντρο Καλαμάτας, στις 6 Μαρτίου του 2013, σε εκδήλωση που οργάνωσαν, από κοινού, οι τοπικές Λέσχες Ανάγνωσης των Φιλολόγων και των

Μαθηματικών [βλ. σχετικά: http://users.sch.gr/synfime/files/prosklisi_kalvos.pdf].

ΜΝΕΙΕΣ:

Πόρφυρας, 147-148 (Απρίλιος-Σεπτέμβριος 2013), 40 σημ. 47 (Σπύρος Ν. Παππάς).

Νέα Ευθύνη, τχ. 25 (Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2014), 607 σημ. 36 (Ευριπίδης Γαραντούδης).

Εφημ. *Η Εποχή*, 25 Ιανουαρίου 2015 (Μ. Θεοδοσοπούλου).

Γιώργος Κ. Μύαρης, «Στην έρευνα για τον Α. Κάλβο παρούσα η Κύπρος (με αφορμή την εκδήλωση για τον Ανδρέα Κάλβο)», στον ιστότοπο: <http://www.paideia-news.com/index.php?id=109&hid=17053&url=%CE%...A3...%CF%84%...> (02.06.2015).

Νέα Εστία, τχ. 1874 (Σεπτέμβριος 2017), 678 σημ. 4 (Σπύρος Ν. Παππάς).

Ευριπίδης Γαραντούδης, «Η μελέτη της επανησιακής ποιησης του 19^{ου} αιώνα: αποτίμηση και ζητούμενα» [στο: *Ι' Διεθνές Πανιώνιο Συνέδριο (Κέρκυρα, 30 Απριλίου-4 Μαΐου 2014). Τα Πρακτικά. ΙΙΙ. Λογοτεχνία*, Κέρκυρα 2017 [Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών. *Κερκυραϊκά Χρονικά*, περ. Β', τ. Ι', 2017], σ. 96 σημ. 36.

Νέα Ευθύνη, 40-41 (Ιανουάριος-Ιούνιος 2018), 60 σημ. 32 (Λεύκιος Ζαφειρίου).

Λεύκιος Ζαφειρίου, *Παραλείπόμενα και συμπληρώματα στη βιογραφία του Ανδρέα Κάλβου*. Πρόλογος Αλέξης Ζήρας, Λευκωσία: Εκδόσεις Εν Τύποις 2018, σσ. 91 σημ. 134, 162.

Π. Δ. Μαστροδημήτρης, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, [Αθήνα:] Εκδόσεις Δόμος [2018], σσ. 330.

Vicente Fernández González, «Las aporías de Yorgos Seferis y el silencio de Andreas Calvos», *Cuaderno Atico*, 5, σ. 34 σημ. 5.

Ανδρέας Κάλβος, *Έργα*. Τόμος Γ', Ποικίλα: Ανθολογίες - Γραμματικές - Μεταφράσεις. Επιστημονική επιμέλεια Δημήτρης Αρβανιτάκης, Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη 2020, σσ. 150, σημ. 3, 156 σημ. 30, 158 σημ. 33, 160 και σημ. 38, 39, 40 (Νίκος Κουρκουμέλης).

Εφημ. *Τα Νέα*, 9-10 Ιανουαρίου 2021 (ένθετο: «βιβλιοδρόμιο»), σ. 2 (Μιχαήλ Πασχάλης).

26. Ο Παλαμάς και η πολιτική στην πρώιμη και ύστερη φάση της ζωής του, Αθήνα: Εκδόσεις Ι. Σιδέρη 2014, σσ. 158.

ΚΡΙΣΕΙΣ:

Εφημ. *Πελοπόννησος*, Πάτρα, 19-20 Απριλίου 2014, 62 (Κυριακή Γαλαντία).

Εφημ. *Ενημέρωση*, Κέρκυρα, 9 Μαΐου 2014, 14 (συνοδευόμενη από συνέντευξη στον Νίκο-Δημήτριο Μάμαλο).

Εφημ. *Η Κέρκυρα Σήμερα*, Κέρκυρα, 13 Μαΐου 2014, 5 [Πρβλ. εφημ. *Η Πρέβεζα*, Πρέβεζα, 16 Μαΐου 2014, 7] (Σπύρος Σκλαβενίτης).

Εφημ. *Το Βήμα*, 25 Μαΐου 2014, 8/24 [ένθετο: «βιβλία»].

Συλλογές, 347 (Ιούνιος 2014), 697 (Αργύρης Βουρνάς).

Ιστορία εικονογραφημένη, 552 (Ιούνιος 2014), 115 (Διονύσης Ν. Μουσμύτης).

Παριανά, 133 (Ιούνιος 2014), 273-274 (Γιώργος Πετρόπουλος).

Εφημ. *Εστία*, 28 Ιουνίου 2014, 8 (Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου).

Συλλογές, 348 (Ιούλιος 2014), 771 (Αργύρης Βουρνάς).

Εφημ. *Η Καθημερινή*, 3 Αυγούστου 2014, 6 [ένθετο: «Τέχνες και Γράμματα»].

Εφημ. *Έθνος*, 20 Σεπτεμβρίου 2014, 53 ([Χρήστος Οικονόμου]).

Ιστορικά Θέματα, 143 (Οκτώβριος 2014), 128 (Παυλίνα Χατζηγεωργίου).

Εφημ. *Ρήξη*, φ. 108, 10 Οκτωβρίου 2014, 24 (Σπύρος Κουτρούλης) [βλ. και: <http://koutroulis-spyros.blogspot.gr/2014/10/2014-158.html> (αναρτήθηκε στις 13.10.2014)].

Πόρφυρας, 153 (Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2014), 213-215 (Δημήτρης Κονιδάρης).

Νέα Εστία, έτος 89^ο, τ. 177^οs, τχ. 1865 (Μάρτιος 2015), 428-431 (Γιώργος Ν. Μοσχόπουλος).

www.diastricho.gr (Ανθούλα Δανιήλ – αναρτήθηκε στις 11.11.2015).

Δημήτρης Κονιδάρης, *Με τις ευχές του Κάλβου*, Κέρκυρα 2019 [Δημοσιεύματα Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών], σσ. 101-104.

Χάρτης, 14 (Φεβρουάριος 2020) (Γιώργος Δελιόπουλος).

Το βιβλίο παρουσιάστηκε από την κ. Μαρία Τσαγκαράκη, Πρόεδρο του Συνδέσμου Φιλολόγων Ν. Μεσσηνίας, στις 12.11.2014, στο Δημοτικό Θέατρο Καλαμάτας, στο πλαίσιο της προβολής του ντοκιμαντέρ «Ο εθνικός Παλαμάς» του Σταμάτη Τσαρουχά (βλ. σχετική ανάρτηση στον ιστότοπο του Συνδέσμου Φιλολόγων Μεσσηνίας: users.sch.gr – επίσκεψη: 17.02.2015).

ΜΝΕΙΕΣ:

Κωστής Παλαμάς, *Είς εκλογεύς. Τα εκλογικά ήθη πριν από 120 χρόνια (1895) και η «Λερναία Ύδρα» της διαπλοκής και της συναλλαγής*. Επιμέλεια: Ελευθέριος Γ. Σκιαδάς, Βιβλιοθήκη εφημερίδος «Εστία», [Αθήνα 2015], σσ. 16 και σση. 12, 53.
Ιωάννης Χρ. Ιακωβίδης, «Η σχέση “δούναι και λαβείν” μεταξύ πολιτικής εξουσίας και εκλογέων», *Επίκαιρα*, 315 (Νοέμβριος 2015) [πρβλ. <http://www.epikaiira.gr/article/i-sxesi-dounai-kai-lavein-metaksu-politikis-eksousias...>], βιβλιογραφία (25.03.2016).
Ευριπίδης Γαραντούδης, *Εισαγωγή στην ποίηση του Παλαμά. Επιλογή κριτικών κειμένων*, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 2016, σ. 444.

27. Ανιχνεύοντας τον πρώιμο Βρεττάκο (Με αφορμή ένα μαθητικό του τετράδιο), Αθήνα: Ποταμός 2015, σσ. 216.

ΚΡΙΣΕΙΣ:

Εφημ. *Πελοπόννησος*, Πάτρα, 18 Ιανουαρίου 2015, 44 (Κυριακή Γαλαντία) [βλ. και <http://www.pelop.gr/?page=article&docid=214982&srv=28>].

Εφημ. *Θάρρος*, Καλαμάτα, 22 Ιανουαρίου 2015, 12 [βλ. και <http://www.tharrosnews.gr/news/content/%CF%84%CE%BF...>].

Εφημ. *Ελευθερία*, Καλαμάτα, 26 Ιανουαρίου 2015, (Γιούλα Σαρδέλη) [βλ. και <https://www.elftheriaonline.gr/politismos/books/item/53965-andreiuomenos>].

Εφημ. *Το Βήμα*, 1 Φεβρουαρίου 2015, 12/18 [ένθετο: «βιβλία»] [βλ. και www.tovima.gr/books-ideas (ανάρτηση 01.02.2015)].

Εφημ. *Εστία*, 21 Φεβρουαρίου 2015, 7 (Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου).

Εφημ. *Η Καθημερινή*, 22 Φεβρουαρίου 2015, 10 [ένθετο: «Τέχνες και Γράμματα»] (Ελισάβετ Κοτζιά).

Συλλογές, 357 (Απρίλιος 2015), 442-443 (Αργύρης Βουρνάς).

The Book's Journal, 54 (Απρίλιος 2015), 84-87 (Μαρίνα Γρηγοροπούλου).

Η Αυγή, 3 Μαΐου 2015, 49 [ένθετο: «Γράμματα και Τέχνες»] (Πόλυ Κρημινιώτη) [συνοδευόμενο από συνέντευξη του συγγραφέα] [βλ. και <http://www.augi.gr/article/5505949/to-mathitiko-tetradio-tou-nikiforou-brettakou>].

Ιστορικά Θέματα, 150 (Μάιος 2015), 128 (Παυλίνα Χατζηγεωργίου).

www.diastrixto.gr (Ανθούλα Δανιήλ – αναρτήθηκε στις 08.05.2015).

Εφημ. *Η Καθημερινή*, 10 Μαΐου 2015, 10 [ένθετο: «Τέχνες και Γράμματα»] [βλ. και <http://www.kathimerini.gr/814275/article/politismos/vivlio/poihtikes-yposxeseis-efhvoi> όπως αναρτήθηκε στις 10.05.2015] (Κατερίνα Σχινά).

Εφημ. *Ρήξη*, φ. 114, 9 Μαΐου 2015, 23 (Σπύρος Κουτρούλης) [βλ. και: <http://koutroulis-spyros.blogspot.gr/2015/05/2015-214.html> (αναρτήθηκε στις 14.05.2015)].

Εφημ. *Έθνος*, 6 Ιουνίου 2015, 49 [ένθετο: «Έθνος Life - Τέχνες»] ([Χρήστος Οικονόμου]) [βλ. και <http://www.ethnos.gr/article.asp?catid=22808&subid=2&pubid=64198262> (αναρτήθηκε στις 06.06.2015)].

Πόρφυρας, 155 (Απρίλιος-Ιούνιος 2015), 153-154 (Γιώργος Πετρόπουλος).

Το βιβλίο παρουσιάστηκε στις 21.03.2015, στη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Σπάρτης, σε εκδήλωση που οργανώθηκε από την Ένωση Πνευματικών Δημιουργών Λακωνίας «Χείλων ο Λακεδαιμόνιος», τον Σύνδεσμο Φιλολόγων Λακωνίας, τον Σύλλογο Φίλων της Βιβλιοθήκης Σπάρτης και τον Σύλλογο Φίλων του Αρχείου Νικηφόρου Βρεττάκου. Βλ. σχετικά, μεταξύ άλλων, αναγγελία της εκδήλωσης, με συμπερίληψη συνοπτικής κριτικής παρουσίασης του βιβλίου: <http://www.lakonikos.gr>, <http://www.krokeai.gr>, <http://www.notospress.gr>, <http://www.lakonialive.gr>, <http://www.apela.gr>, <http://www.manivoice.gr> (επίσκεψη στις 14.03.2014). Κρίσεις για την εκδήλωση και το βιβλίο στους ιστότοπους: www.elladatu.gr, www.notospress.gr, www.krokeai.gr και www.lakonikos.gr (με αναρτήσεις τους στις 27.03.2015). Συνοπτικές κρίσεις για το βιβλίο παρατίθενται και από τον συντονιστή της εκδήλωσης, δημοσιογράφο Ηλία Μπόνο, στον διαδικτυακό τόπο: www.notospress.gr (ημερομηνία ανάρτησης: 24.03.2015).

28. Η «Μασσαλιώτιδα» στα Επτάνησα: Ξαναδιαβάζοντας τους «Προσολωμικούς» ποιητές, Αθήνα: Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη 2016, σσ. 288.

ΚΡΙΣΕΙΣ:

Εφημ. *Πελοπόννησος*, Πάτρα, 18 Ιανουαρίου 2015, 44 (Κυριακή Γαλαντία) [βλ. και <http://www.pelop.gr/?page=article&docid=214982&srv=28>].

Εφημ. *Θάρρος*, Καλαμάτα, 5 Φεβρουαρίου 2016, 23.

Εφημ. *Ελευθερία*, Καλαμάτα, 10 Φεβρουαρίου 2016, 13.

Συλλογές, 368 (Μάρτιος 2016), 294-295 (Αργύρης Βουρνάς) [βλ. και <http://www.recital.gr/2016/03/30/i-massaliotida-sta-eptanisa...> (αναρτήθηκε στις 30.03.2016)].

Ιστορία εικονογραφημένη, 573 (Μάρτιος 2016), 117 (Διονύσης Ν. Μουμουτής).

<http://kouvelis.gr/?p=4648> (Φώτης Κουβέλης, αναρτήθηκε στις 07.03.2016).

Εφημ. *Το Βήμα*, 6 Μαρτίου 2016, 19/7 [ένθετο: «Βιβλία»] (Νάσος Βαγενάς) [πρβλ. τη συζήτηση από τις στήλες της εφημ. *Το Βήμα*, 12 Μαρτίου 2016, 2/14, 20 Μαρτίου 2016, 5/25, 27 Μαρτίου 2016, 7/27].
 Εφημ. *Εστία*, 19-20 Μαρτίου 2016, 9 (Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου).
www.diastricho.gr (Σπύρος Σκλαβενίτης – αναρτήθηκε στις 29.03.2016) [πρβλ. εφημ. *Καθημερινή Ενημέρωση*, Κέρκυρα, 2-3 Απριλίου 2016, 17].
platykalamatas.blogspot.gr (αναρτήθηκε στις 04.04.2016).
The Book's Journal, 65 (Απρίλιος 2016), 67-69 (Μαρίνα Γρηγοροπούλου).
 Εφημ. *Ρήξη*, φ. 122, 9 Απριλίου 2016, 24 (Σπύρος Κουτρούλης) [βλ. και: <http://koutroulis-spyros.blogspot.gr/2016/04/2016-272.html> (αναρτήθηκε στις 11.04.2016)].
Ιστορικά Θέματα, 162 (Μάιος 2016), 113 (Παυλίνα Χατζηγεωργίου).
 Εφημ. *Εθνος*, 28 Μαΐου 2016, 36 [ένθετο: «Εθνος Life - Τέχνες»] ([Χρήστος Οικονόμου]) [βλ. και http://www.ethnos.gr/biblio/arthro/sta_sixni_ton_prodrromon_tou_solomou-64383196/ (αναρτήθηκε στις 28.05.2016)].
Κεφαλληνιακά Χρονικά, 16 (2015), 615-618 (Ηλίας Α. Τουμασάτος).
 Εφημ. *Η Καθημερινή*, 12 Ιουνίου 2016, 9 [ένθετο: «Τέχνες και Γράμματα»] (Διονύσης Ν. Μουσμούτης).
Φρέαρ, 15 (Ιούνιος 2016), 431-432 (Γιώργος Πετρόπουλος).
 Εφημ. *Η Αυγή*, 2 Ιουλίου 2016, 30 [στήλη: «Γράμματα και Τέχνες»] (Πόλυ Κρημιώτη) [βλ. και <http://www.avgi.gr/article/10812/7055523/e-massaliotida-kai-oi-prosolomikoi-roietes#> (αναρτημένο στις 02.07.2016).]
Πόρφυρας, 159-160 (Απρίλιος-Σεπτέμβριος 2016), 151-152 (Δημήτρης Κονιδάρης).
Οροπέδιο, 17 (Καλοκαίρι 2016), 251-253 (Αντώνης Μιχαηλίδης).
Tomorrownews.info>category>poetry (αναρτημένο στις 03.01.2017).
 Μαρία Σγουριδίου, *Foscolo ο Φιλόπατρις. Απεικονίσεις - απηχήσεις - αντικατοπτρισμοί του έργου του στον ελλαδικό χώρο*, Αθήνα: Εκδόσεις Τρίμορφο 2017, σ. 24 σημ. 1.
Περί Ιστορίας, 8 (Κέρκυρα, 2017), 139-142 (Σπύρος Σκλαβενίτης).
 Δημήτρης Κονιδάρης, *Με τις ευχές του Κάλβου*, Κέρκυρα 2019 [Δημοσιεύματα Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών], σσ. 105-107

MNEIEΣ:

Μαρία Σγουριδίου, *Foscolo ο Φιλόπατρις. Απεικονίσεις - απηχήσεις - αντικατοπτρισμοί του έργου του στον ελλαδικό χώρο*, Αθήνα: Εκδόσεις Τρίμορφο 2017, σσ. 24 σημ. 1, 183, σημ. 7, 8, 9, 10, 12, 14, 184 σημ. 18, 233 σημ. 3, 333 σημ. 79, 81 και 351.
 Νάσος Βαγενάς, «Ξαναδιαβάζοντας τους Προσωπικούς» [στο:] *ΙΑ' Διεθνές Πανίδιο Συνέδριο. Επτανησιακός Βίος και Πολιτισμός. Κεφαλονιά, 21-25 Μαΐου 2018. Πρακτικά. Τόμος IV: Φιλολογία, Φιλοσοφία, Γλωσσολογία, Λαογραφία*. Επιμέλεια τόμου: Ηλίας Τουμασάτος - Γενική εποπτεία: Γεώργιος Ν. Μοσχόπουλος [...], Αργοστόλι: Εταιρεία Κεφαλληνιακών Ιστορικών Ερευνών 2019, 135-136 και σημ. 8.

29. «Πότε θα κάνει ξαστεριά»: Από τις ρίζες των Λευκών Ορέων στην πανελλήνια χρήση, Αθήνα: Εκδόσεις Ι. Σιδέρη 2017, σσ. 376.

KPIΣEIEΣ:

Cretalive. Η Κρήτη στον κόσμο, & Ιουνίου 2017.
 Εφημ. *Ρεθεμιώτικα Νέα*, Ρέθυμνο, 8 Ιουνίου 2017.
CreteWoman.gr, 8 Ιουνίου 2017.
 Εφημ. *Η Αυγή*, 9 Ιουνίου 2017, 24.
 Εφημ. *Θάρρος*, Καλαμάτα, 10 Ιουνίου 2017, 9.
 Εφημ. *Στο Καρφί*, 10 Ιουνίου 2017, 6/22 ([Κ. Μάρδας]).
Politisonline, 12 Ιουνίου 2017.
<http://diasticho.gr>, 13 Ιουνίου 2017.
 Εφημ. *Ελευθερία*, Καλαμάτα, 17-18 Ιουνίου 2017, 21 [ένθετο: Free Weekend] (Πέπη Αλευρά).
 Εφημ. *Πελοπόννησος*, Πάτρα, 18 Ιουνίου 2017, 16 (Κυριακή Γαλαντία).
 Εφημ. *Real News*, 18 Ιουνίου 2017, 22 (Μαρίνα Τσικλητήρα).
Συλλογές, 384 (Ιούλιος 2017), 778-781 (Αργύρης Βουρνάς) [βλ. και εφημ. *Κρητικά Νέα*, Σεπτέμβριος 2017, 4].
Κρηταιείς, 17 (Ιούλιος 2017), 27.
 Εφημ. *Η Καθημερινή*, 2 Ιουλίου 2017, 10 [ένθετο: «Τέχνες και Γράμματα»] (Ελισάβετ Κοτζιά).
 Εφημ. *Το Άρθρο*, 2 Ιουλίου 2017, 28 (Αυγερινός Ανδρέου) [βλ. επίσης και τον ιστότοπο: www.mcnews.gr/logotexnia/parousiaseis/pote-tha-kanei-xasteria... (αναρτήθηκε στις 23.06.2017)].
<http://freatr.gr/?p=18545> (αναρτημένο στις 07.07.2017 από τον Γιώργο Τ. Τσερεβελάκη).

Εστιάζω, 5 (8 Ιουλίου 2017), 122-124 (Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου).
 Εφημ. *Ρήξη*, 15 Ιουλίου 2017, 19 (Σ.[πύρος] Κ.[ουτρούλης]).
 Εφημ. *Το Βήμα*, 16 Ιουλίου 2017, 8/32 [ένθετο: «Βιβλία»].
 Εφημ. *Πατρίς*, Ηράκλειο, 20 Ιουλίου 2017, 8 (Ανδρέας Λενακάκης).
 Εφημ. *Χανιώτικα Νέα*, Χανιά, 28 Ιουλίου 2017, 32 (Σταμάτης Απ. Αποστολάκης).
 Εφημ. *Κρητικά Νέα*, Ιούλιος-Αύγουστος 2017, 12 (Νίκος Κρητικός).
<http://diapolitismos.net/> 28 Ιουλίου 2017 (Βασίλης Χαρωνίτης).
 Εφημ. *Πατρίς*, Ηράκλειο, 29 Ιουλίου 2017 (Αντώνης Σανουδάκης-Σανούδος: άρθρο με τον τίτλο: «Το πολιτικό στοιχείο στην “Ξαστεριά” του Γιώργου Ανδρειωμένου»).
<http://www.oanagnostis.gr>, 8 Αυγούστου 2017 (Ευγενία Περυσινάκη).
<http://diastixo.gr>, 7 Αυγούστου 2017 (Χαριτίτη Μαλισσόβα) [βλ. και εφημ. *Θεσσαλία*, 13 Αυγούστου 2017, 21].
<http://diastixo.gr>, 23 Σεπτεμβρίου 2017 (Ανθούλα Δανιήλ).
 Εφημ. *Εμπρός*, Μυτιλήνη 29 Σεπτεμβρίου 2017 (Παναγιώτης Σκορδάς) [βλ. και <http://www.emprosnet.gr/politismos/ta-vivlia-raizei-29-9-2017> και *Συλλογές*, 388 (Νοέμβριος 2017), 1246].
The Book's Journal, 81 (Οκτώβριος 2017), 77-79 (Μαρίνα Γρηγοροπούλου).
Ιστορία εικονογραφημένη, 593 (Νοέμβριος 2017), 123 (Διονύσης Ν. Μουσουήτης).
 Εφημ. *Πατρίς*, Ηράκλειο, 13 Νοεμβρίου 2017, 10 (Ανδρέας Λενακάκης: άρθρο με τίτλο: «Στον απόηχο της “Ξαστεριάς”»).
Φρέαρ, 20 (Νοέμβριος 2017), 650-652 (Γιώργος Πετρόπουλος).
<http://diastixo.gr>, 17 Δεκεμβρίου 2017 (Μ. Γ. Μερακλής).
Οροπέδιο, 19 (Χειμώνας 2017), 541-543 (Αντώνης Μιχαηλίδης).
 Το βιβλίο παρουσιάστηκε, με πρωτοβουλία του Κέντρου Κρητικής Λογοτεχνίας, στις 21 Ιουλίου του 2017, στην αίθουσα «Ανδρόγεω» του Ηρακλείου, από τους Ελληνική Νικολουδάκη, Γιώργο Καρατζή, Ευγενία Περυσινάκη και Αντώνη Σανουδάκη, ενώ στις 24 Ιουλίου 2017 έγινε η παρουσίασή του από τους Σταμάτη Αποστολάκη, Βασίλη Χαρωνίτη και Ανδρέα Λενακάκη στην Ορθόδοξο Ακαδημία Κρήτης, στο Κολυμπάρι Χανίων, υπό την αιγίδα του Κέντρου Κρητικής Λογοτεχνίας, της Ορθόδοξου Ακαδημίας Κρήτης και του Δήμου Πλατανιά Χανίων. Για την τελευταία αυτή εκδήλωση, βλ. εντελώς ενδεικτικά: *Ρομφαία. 24ορο Πρακτορείο Εκκλησιαστικών Ειδήσεων*, 25 Ιουλίου 2017, όπου και αναλυτική της περιγραφή, η οποία αναδημοσιεύτηκε και στην εφημ. *Χανιώτικα Νέα*, Χανιά, 25 Ιουλίου 2017.

30. Γιάννης Ρίτσος, *Πρώμα ποιήματα και πεζά*, εισαγωγική μελέτη - έκδοση κειμένων: Γιώργος Ανδρειωμένος, Αθήνα: Κέδρος 2018, σσ. 288.

ΚΡΙΣΕΙΣ:

Artic.gr, 25 Νοεμβρίου 2018 (Μαρία Κόνιαρη).
The Book's Journal, 93 (Δεκέμβριος 2018), 95 (Μ.[αρία] Α.[θανασοπούλου]).
 Εφημ. *Θάρρος*, Καλαμάτα, 1 Δεκεμβρίου 2018, 12.
 Εφημ. *Το Παρόν*, 4 Δεκεμβρίου 2018 [στην ηλεκτρονική του έκδοση με διεύθυνση: <https://www.paron.gr/2018/12/04/giannis-ritsos-proima-roiimata...>].
 Εφημ. *Φιλελεύθερος*, 6 Δεκεμβρίου 2018, 32-33 [στη στήλη: «Εντέχνως»] (Αγγελική Κώττη).
 Εφημ. *Ελευθερία*, Καλαμάτα, 8-9 Δεκεμβρίου 2018, 19 [ένθετο: Free Weekend].
 Εφημ. *Πελοπόννησος*, Πάτρα, 9 Δεκεμβρίου 2018, 12 (Κρίστου Κουνινιώτη).
 Εφημ. *Πελοπόννησος*, Πάτρα, 9 Δεκεμβρίου 2018, 18 (Κυριακή Γαλαντία).
<http://diastixo.gr>, 10 Δεκεμβρίου 2018.
 Εφημ. *Εστία*, 15 Δεκεμβρίου 2018, 8 (Χαρίκλεια Δημακοπούλου).
 Εφημ. *Η Αυγή*, 16 Δεκεμβρίου 2018, 47 [ένθετο: «Γράμματα και Τέχνες»] (Πόλυ Κρημιωτή) [συνοδευόμενο από συνέντευξη του συγγραφέα].
Εφημερίδα των Συντακτών, 22-23 Δεκεμβρίου 2018, 122 [στη στήλη: «Ποιητικό ψηφιδωτό 2018»] (Πέτρος Γκολίτσης).
 Εφημ. *Free Sunday*, αριθ. 479, 30.12.2018, 39 (Χριστίνα Λάσκαρη).
http://frear.gr/?p=23484&fbclid=IwAR2jYlQ38FH7wql5q_rbyPPy43Ei5AwJwSBN5lcmCYuFO-2_Cro56CBFzws (Αννα Αφεντουλίδου – η κριτική αναρτήθηκε στις 31.12.2018).
Νέα Ευθύνη, 42-43 (Ιούλιος-Δεκέμβριος 2018), 318-326 (Μαρίνα Γρηγοροπούλου).
Συλλογές, 402 (Ιανουάριος 2019), 29-31 (Αργύρης Βουρνάς).
https://vivliosimeia.blogspot.com/2019/01/new_72.html (η ανάρτηση έγινε τον Ιανουάριο του 2019).
koutroulis-spyros.blogspot.com/2019/01/2018.html (Σπύρος Κουτρούλης – αναρτήθηκε στις 06.01.2019) – πρβλ. εφημ. *Ρήξη*, 2 Φεβρουαρίου 2019, 20.
 Εφημ. *Ρίζοσπάστης*, 10 Ιανουαρίου 2019, 21.
<https://iskra.gr/συλλογή-των-πρώιμων-έργων-του-γιαννη-ρ/?fbclid=IwAR1J5w4OPOHwυ7nWjacmFmekz1cOhr-XMmkSTm4υ2wTzoTnRoRm9grWFLcg> (αναρτήθηκε στις 14.01.2019).

Εφημ. *Το Βήμα*, 20 Ιανουαρίου 2019, 21/5 [ένθετο: «Βιβλία»] (Νίκος Μπακουνάκης).
Εφημερίδα των Συντακτών, 26-27 Ιανουαρίου 2019, 29-30 [στο ένθετο: «Art»
στήλη: «Ανοιχτό Βιβλίο»] (Κ. Γ. Παπαγεωργίου).
https://theouaf.blogspot.com/2019/01/blog-post_67.html?spref=fb&fbclid=IwAR2S72SQz8cEfojClqPNOArYZGRHfU9tNqXz9NEkSNyPnToGulMrQoh2gLS (ανάρτηση του Θεοδοσίου Π. Βαφειάδη στον ιστοχώρο «Νότες Λογοτεχνίας», στις 29.01.2019).
Εφημ. *Ριζοσπάστης*, 2-3 Φεβρουαρίου 2019, 23.
platy-kalamatas-messinias.gr (αναρτήθηκε στις 04.02.2019).
<http://diastixo.gr>, 15 Φεβρουαρίου 2019 (Ελένη Χωρεάνθη).
Εφημ. *Η Καθημερινή*, 24 Φεβρουαρίου 2019 (Παντελής Μπουκάλας).
<http://www.oanagnostis.gr>, 17 Μαρτίου 2019 (Μαρία Τσαγκαράκη).
Φρέαρ, 25 (Μάιος 2019), 161-163 (Γιώργος Πετρόπουλος).
<http://literature.gr>, 29 Μαΐου 2019 (Χρύσα Βλάχου).
Οροπέδιο, 21 (Καλοκαίρι 2019), 258-260 (Αντώνης Μιχαηλίδης).
Νέα Ευθύνη, 44-45 (Ιανουάριος-Ιούνιος 2019), 200-201 (Δημήτρης Κόκορης).
The Book's Journal, 101 (Σεπτέμβριος 2019), 58-59 (Μάρθα Βασιλειάδη).
Θέματα Λογοτεχνίας, 61 (Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος 2019), 149-154 (Έλλη Φιλοκύπρου).
<https://bookpress.gr/kritikes/biografies/11419-ritsos-giannis-kedros-proima-roimata-kai-peza> (Άννα Αφεντουλίδου - η κριτική αναρτήθηκε στις 26 Μαρτίου 2020).
Νέα Ευθύνη, 50-51 (Ιούλιος-Δεκέμβριος 2020), 377-379 (Αλέξης Ζήρας).
Byzantine and Modern Greek Studies, 45.1 (2021), 139-142 (Elli Philokyprou).
Προδημοσίευση μέρους του βιβλίου έγινε στο <https://diastixo.gr/prodimosiefseis-2/11025-ritsos-prwima-roimata> στις 21 Νοεμβρίου 2018. Επίσης, για το βιβλίο δόθηκε συνέντευξη στον Μανόλη Πολέντα, στις 14 Δεκεμβρίου 2018, στην εκπομπή: «Πολιτιστικές παράλληλοι», στον ραδιοφωνικό σταθμό: «Στο Κόκκινο 105,5 FM», και στον Στέλιο Λουκά, στο πλαίσιο της εκπομπής «Ένα βιβλίο - ένα ταξίδι», του τηλεοπτικού σταθμού της Θεσσαλονίκης TV100, η οποία προβλήθηκε στις 11 και 15 Ιουνίου 2019, ενώ η Πέννυ Τομπρή διάβασε νεανικά πεζά του Γιάννη Ρίτσου, τα οποία περιέχονται στον συγκεκριμένο τόμο, στην εκπομπή: «Υλικό Ονειρών», 958 fm, EPT3 (EPT web radio, 13 Φεβρουαρίου 2019). Επιπροσθέτως, η έκδοση παρουσιάστηκε στον ΙΑΝΟ, στις 17 Δεκεμβρίου 2018, από τους Άννα Αφεντουλίδου, Γιάννη Ευθυμιάδη, Αλέξη Ζήρα, Δημήτρη Κοσμόπουλο και Έλλη Φιλοκύπρου, στην Πινακοθήκη Σύγχρονης Ελληνικής Τέχνης του Πνευματικού Κέντρου Καλαμάτας, στις 20 Φεβρουαρίου 2019, από τις Μαρία Τσαγκαράκη και Μαρίνα Γρηγοροπούλου, στο καφέ «Εκτός Χάρτη» στη Βέροια, την 1^η Απριλίου 2019, από τους Αλέκο Χατζηκώστα και Παντελή Τσαλουχίδη και στη 16^η Διεθνή Έκθεση Βιβλίου Θεσσαλονίκης, στις 10 Μαΐου 2019, από τους Δημήτρη Κόκορη, Μάρθα Βασιλειάδη και Χρύσα Βλάχου. Αναλυτικές παρουσιάσεις της πιο πάνω εκδήλωσης στη Βέροια, συνοδευόμενες από κρίσεις για το βιβλίο στους εξής ιστοτόπους: <http://www.pliroforiodotis.gr/index.php/news/culture/book/51694-2019-04-01-20-09-02> (αναρτημένο από τη Μαρία Τριγώνη, την 1^η Απριλίου 2019)· <https://faretra.info/2019/04/02/parousiastike-veroia-vivlio-giannis-ritsos-proima/> (αναρτημένο από τη Δήμητρα Σμυρνή, στις 2 Απριλίου 2019)· <https://atexnos.gr/μια-εκδήλωση-κόντρα-στο-ρεύμα-παρουσι/> (ανάρτηση από τον ΙΡΑΚΛΙΣ3, στις 2 Απριλίου 2019)· <https://www.veriotis.gr/2019/04/vivlio-giannis-ritsos-veria.html> (αναρτημένο στις 4 Απριλίου 2019)· τέλος, παρουσιάσεις των επισκέψεων του συγγραφέα, με αφορμή την έκδοση του βιβλίου, στο 4^ο και στο 5^ο ΓΕΛ Βέροιας αναρτήθηκαν, μεταξύ άλλων, και στους ιστοχώρους: <https://avena.gr/kentriki-makedonia/hmathia/202195-0-kathigitis-panepistimioy-kai-syggrafeas-giorgos-andreiomenos-sto-4o-gel-veroias> (02.04.2019), <https://www.laosnews.gr/ετικέτα/Γιώργος%20Ανδρειωμένος> (02.04.2019), <https://www.imerisia-ver.gr/αρθρο/16681/-ο-γιωργος-ανδρειωμενος-στο-4ο-γενικο-ενιαιο-λυκειο-βέροιας> (03.04.2019), <https://www.inveria.gr/2019/04/otan-to-panepistimio.html> (04.04.2019), <https://www.verianet.gr/post/71630-otan-to-panepistimio-sumanta-to-sxoleio-mathhtes-tou-5o> (04.04.2019) και <https://faretra.info/2019/04/04/panepistimio-synanta-scholeio/> (04.04.2019). Ακόμη, το βιβλίο παρουσιάστηκε από τις Αγγελική Κώττη και Άννα Αφεντουλίδου, σε εκδήλωση η οποία πραγματοποιήθηκε στην Αίθουσα Μιχαήλας Αβέρωφ της Εταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών στις 15 Δεκεμβρίου 2019.

ΜΝΕΙΕΣ:

Γιώργος Μπαλούρδος, «Γιάννης Ρίτσος, Η Τριβή με το καθημερινό», [timesnews.gr](https://www.timesnews.gr) (<https://www.timesnews.gr/giannis-ritsos-i-trivi-me-to-kathimerin/> (αναρτημένο στις 11.12.2018).

Ευριπίδης Γαργαντούδης, «Ο Γιάννης Ρίτσος και ο κινηματογράφος», *Νέα Ευθύνη*, 44-45 (Ιανουάριος-Ιούνιος 2019), 22 σημ. 1.
Maria Caracausi, «Nomi mitologici nell'opera di Ghiannis Ritsos», *Il nome nel testo. Rivista internazionale di onomastica letteraria*, 2019, σ. 112 σημ. 2.
Χριστίνα Ντουριά, *Αργοναύτες και σύντροφοι. Όψεις του λογοτεχνικού πεδίου στη δεκαετία του '30*, Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της Εστίας 2021, 213 σημ. 189.

31. Βιογραφικά στον Ανδρέα Κάλβο (με αφορμή τα 150 χρόνια από τον θάνατό του), Αθήνα: Εκδόσεις Ι. Σιδέρης 2019, σσ. 142+2λ.

ΚΡΙΣΕΙΣ:

http://diastixo.gr, 9 Ιουλίου 2019.

Εφημ. *Ριζοσπάστης*, 10 Ιουλίου 2019, 23.

https://sparamatseto.gr/2019/07/10/viografika-ston-andrea-kalvo-giurgos-andreiomenos/ (ανάρτηση του Αντωνίου Βαρβατσούλια στον ιστοχώρο «sparamatseto», στις 10.07. 2019).

http://frear.gr/?p=25426 (αναρτημένο στις 12.07.2019 από τον Γιώργο Τ. Τσερεβελάκη).

Εφημ. *Θάρρος*, Καλαμάτα, 12 Ιουλίου 2019, 10.

Εφημ. *Ελευθερία*, Καλαμάτα, 13-14 Ιουλίου 2019, 12.

Εφημ. *Ριζοσπάστης*, 10 Ιούλη 2019, 23 [αναδημοσιεύτηκε στις 20.07.2019 στο:

https://www.902.gr/eidisi/politismos/196425/viografika-ston-andrea-kalvo-me-aforni-ta-150-hronia--apo-thanato-toy].

Εφημ. *Εστία*, 20-21 Ιουλίου 2019, 6 (Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου).

Εφημ. *Ενημέρωση*, Κέρκυρα, 24 Ιουλίου 2019, 13.

Εφημ. *Πελοπόννησος*, Πάτρα, 28 Ιουλίου 2019, 18 (Κυριακή Γαλαντία).

Εφημ. *Ερμής*, Ζάκυνθος, 29 Ιουλίου 2019, 10.

Εφημ. *Ημερήσιος*, Κεφαλονιά, 31 Ιουλίου 2019, 10-11.

http://literature.gr, 2 Αυγούστου 2019 (Μάριος Π. Αθανασόπουλος).

Εφημ. *Ερμής*, Ζάκυνθος, 23 Αυγούστου 2019, 9 (Δ.[ιονύσης] Σ.[έρρας]).

Συλλογές, 410 (Σεπτέμβριος 2019), 959-961 (Αργύρης Βουρνάς).

https://www.facebook.com/spyros.koutroulis.5/posts/3047750365295351 (ανάρτηση στις 05.09.2019) και *https://koutroulis-spyros.blogspot.com/2019/09/150-2019.html* (ανάρτηση στις 08.09.2019) - πρβλ. εφημ. *Ρήξη*, 2 Νοεμβρίου 2019, 22 και *ardin-rixi.gr/archives/213979* [ανάρτηση: 23.11.2019] (Σπύρος Κουτρούλης).

http://diastixo.gr, 4 Οκτωβρίου 2019 (Ελένη Χωρεάνθη).

Εφημ. *Το Βήμα*, 20 Οκτωβρίου 2019, 24/8 [ένθετο: «Βιβλία»] (Λαμπρινή Κουζέλη).

Εφημ. *Η Αυγή*, 7 Νοεμβρίου 2019, 27 [ένθετο: «Γράμματα και Τέχνες»] (Π.Ι.όλυ) Κρ.[ημινιώτη]).

Εφημ. *Φιλελεύθερος*, 2 Δεκεμβρίου 2019, 36 [ένθετο: Arts & Life] (Αγγελική Κώττη).

The Book's Journal, 104 (Δεκέμβριος 2019), 96 (Βαγγέλης Χατζηβασιλείου).

Φρέαρ, 26 (Δεκέμβριος 2019), 328-332 (Μαρίνα Γρηγοροπούλου).

Περί Ιστορίας, 8 (Κέρκυρα, 2019), 216-217 (Γιάννα Δημητρίου).

Εφημ. *Ριζοσπάστης*, 11-12 Γενάρη 2020, 34 (Μαρία Πεσκετζή) [αναδημοσιεύτηκε στις 11.01.2020 στο: *https://www.rizospastis.gr/story.do?id=10630842*].

Κεφαλληνιακά Χρονικά, 19 (2019), 457-460 (Γιώργος Πετρόπουλος).

Εφημ. *Ελεύθερος Τύπος*, 2 Μαΐου 2020, 30 (Ελπιδοφόρος Ιντζέμπελης).

Ναυτική Ελλάδα, 1038-1039 (Απρίλιος-Μάιος 2020), 114-115 (Γιώργος Πετρόπουλος).

Το βιβλίο παρουσιάστηκε από τη Μαρίνα Γρηγοροπούλου και τον Γιώργο Πετρόπουλο, σε εκδήλωση η οποία πραγματοποιήθηκε στην Αίθουσα Μιχαήλας Αβέρωφ της Εταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών στις 15 Δεκεμβρίου 2019.

ΜΝΕΙΕΣ:

Ανδρέας Κάλβος, *Έργα*. Τόμος Γ', Ποικίλα: Ανθολογίες - Γραμματικές - Μεταφράσεις. Επιστημονική επιμέλεια Δημήτρης Αρβανιτάκης, Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη 2020, σ. 67, σημ. 2 (Γιάννης Ξούριας).

Αχίλλεας-Ιορδάνης Κεραμέκης, *Ελληνοϊταλικές λογοτεχνικές σχέσεις και αλληλοεπιδράσεις κατά τον 19^ο και 20^ο αιώνα*. Διατριβή Μεταπτυχιακής Ειδίκευσης, Καλαμάτα 2021 [Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, ΣΑΕΠΣ – ΤΙΑΔΠΑ, ΠΜΣ ΝΣΙ], σσ. 18 σημ. 32, 19 σημ. 35, 78.

32. Από τη στράτευση στην αμφισβήτηση: Λόγοι και Αντίλογοι στην «Επιθεώρηση Τέχνης», Αθήνα: Εκδόσεις Ι. Σιδέρης 2020, σσ. 366+2λ.

ΚΡΙΣΕΙΣ:

Εφημ. *Ελευθερία*, Καλαμάτα, 23 Οκτωβρίου 2020, 8 (πρβλ. *https://eleftheriaonline.gr/local/politismos/books/item/227106-epitheorisi-texnis-tou-kathigiti-g-andreiomenu*).

Εφημ. *Θάρρος*, Καλαμάτα, 23 Οκτωβρίου 2020, 13.
<http://diastixo.gr>, 26 Οκτωβρίου 2020.
Ekdosi.gr, 26 Οκτωβρίου 2020.
Εφημ. *Εστία*, 7-8 Νοεμβρίου 2020, 11 (Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου).
Εφημ. *Η Αυγή*, 15 Νοεμβρίου 2020, 50-51 (Πόλυ Κρημνιώτη – με συνέντευξη και του συγγραφέα). [Βλ. και https://www.avgi.gr/tehnas/371890_kati-perissotero-apo-ena-periodiko].
<https://www.facebook.com/spyros.koutroulis.5> (η ανάρτηση στις 15.11.2020) και <http://koutroulis-spyros.blogspot.com/2020/11/2020-366.html> (η ανάρτηση στις 22.11.2020) - πρβλ. εφημ. *Ρήξη*, 5 Δεκεμβρίου 2020, 22 και <https://ardinxixi.gr/archives/227960> [ανάρτηση: 13.12.2020] (Σπύρος Κουτρούλης).
<https://freak.gr/?p=29516>, 19 Νοεμβρίου 2020 (Μάριος Π. Αθανασόπουλος).
Εφημ. *Πελοπόννησος*, Πάτρα, 22 Νοεμβρίου 2020, 20 (Κυριακή Γαλαντία).
<http://literature.gr>, 27 Νοεμβρίου 2020 (Γιώργος Πετρόπουλος) [πρβλ. *Συλλογές*, 428 (Μάρτιος 2021), 161-163].
Συλλογές, 425 (Δεκέμβριος 2020), 1003-1004 (Αργύρης Βουρνάς).
Νέα Ευθύνη, 50-51 (Ιούλιος-Δεκέμβριος 2020), 379-382 (Δημήτρης Κόκορης).
Εφημ. *Εποχή*, 19-20 Δεκεμβρίου 2020, 26 (Μανόλης Πολέντας) [βλ. και <https://www.epohi.gr/article/37772/o-mikrokosmos-ths-epitheorhshs-tehnhs>].
<https://www.goodreads.com/book/show/56518807>, 2 Ιανουαρίου 2021.
<http://www.oanagnostis.gr>, 8 Ιανουαρίου 2021 (Μαρίνα Γρηγοροπούλου).
Εφημ. *Τα Νέα*, 23-24 Ιανουαρίου 2021, 6 [ένθετο: «Βιβλιοδρόμιο»] (Αννα Αφεντουλίδου).
Οροπέδιο, 23-24 (Χειμώνας 2020-2021), 657-658 (Αντώνης Μιχαηλίδης).
Οδός Πανός, 190 (Απρίλιος-Αύγουστος 2021), 177-178 (Φώτης Θαλασσινός).
The Book's Journal, 118 (Απρίλιος 2021), 96 (Βαγγέλης Χατζηβασιλείου).
<http://diastixo.gr>, 9 Απριλίου 2021 (Ελένη Χωρεάνθη).
Πόρφυρας, 174 (Μάιος 2021), 497-499 (Τιτίκα Καραβία).
Με αφορμή το βιβλίο έγινε συζήτηση για την *Επιθεώρηση Τέχνης* μεταξύ του συγγραφέα και του Αλέξη Βάκη στην εκπομπή «Εδώδιμα και Αποικιακά» (ραδιοφωνικός σταθμός «Στο Κόκκινο» 105,5 FM, 14. 12. 2020) και δόθηκε συνέντευξη στη δημοσιογράφο Δέσποινα Ηλιοπούλου (τηλεοπτικός σταθμός Best TV, 11.01.2021).

ΜΝΕΙΕΣ:

Δημήτρης Κόκορης, *Ο Καζαντζάκης ως ποιητής. Φιλοσοφική διάσταση, ρυθμική έκφραση, κριτική πρόσληψη*, Αθήνα: Πεδίο 2020, σσ. 114 σημ. 288, 239.
Δημήτρης Κόκορης, «Ο Νίκος Πλουμπίδης ως λογοτεχνικός ήρωας: Γιάννης Ρίτσος “Κάτω απ’ τη λήθη”», *www.roeticanet.gr*, 18 Απριλίου 2021.

- 33.** Κωστής Παλαμάς, *Άπαντα*, Τόμος δέκατος - Ανέκδοτα (1879-1900), Αθήνα: Ίδρυμα Κωστή Παλαμά [2020], σσ. 599+1λ.

ΜΝΕΙΕΣ:

Κωστής Παλαμάς, *Άπαντα*. Τόμος ενδέκατος. Ανέκδοτα (1901-1940). Επιμέλεια: Κ. Γ. Κασίνης, Αθήνα: Ίδρυμα Κωστή Παλαμά 2021, σ. 256 σημ. 3, 284, 303, 304.